

Fredag den 23. november 2012 (D)

1

25. møde

Fredag den 23. november 2012 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner og lov om naturbeskyttelse. (Etablering af yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 14.11.2012).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om ændring af lov om tolkning til personer med hørehandicap. (Bemyndigelse til at udstede regler om tolkning begrænset af bevilling og ændrede regler for udpegning af medlemmer af Tolkerådet).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 14.11.2012).

3) Forhandling om redegørelse nr. R 5:

Udenrigsministerens sikkerhedspolitiske redegørelse for 2012.
(Anmeldelse 15.11.2012. Redegørelsen givet 15.11.2012. Meddelelse om forhandling 15.11.2012).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, lov om erhvervsuddannelser og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Finansieringsomlægning af skolepraktikydelse, omlægning af arbejdsgiverbidrag, ophævelse af præmie, løntilskud og bonus samt nye, midlertidige tilskudsordninger).

Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).
(Fremsættelse 16.11.2012).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser. (Praktikcentre og hurtigere optagelse til skolepraktik m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).
(Fremsættelse 16.11.2012).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Brian Mikkelsen (KF) og Liselott Blixt (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 32 (Forslag til folketingsbeslutning om højere straffe for handel med dopingmidler).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner og lov om naturbeskyttelse. (Etablering af yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne).

Af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager).
(Fremsættelse 14.11.2012).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Erling Bonnesen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:00

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Hele ideen med frikommuneforsøget har jo groet i Venstres forhave, kan man sige. Derfor er jeg også glad for, at den nye regering overtog ideen og nu vil gennemføre tredje runde af ansøgninger fra de ni frikommuner. Det er vigtigt, at man får afprøvet, hvorvidt der er alternative måder at gøre tingene på, så den offentlige sektor kan løbe lidt længere på literen. Når vi har verdens dyreste offentlige sektor målt på ressourceforbruget, skal vi også have verdens bedste.

Centrale krav kan nogle gange vise sig som en hindring for lokale ideer og løsninger, som er tilpasset lokale behov og ønsker. Derfor er det for os i Venstre vigtigt at give muligheder for, at de udvalgte kommuner i en kontrolleret proces kan afprøve løsninger uden at tage hensyn til centrale regler på området. Viser det sig, at resultaterne i form af service til borgerne bliver bedre, kan de efterfølgende omsættes til lovgivning til gavn for hele landet.

Lovforslaget indeholder yderligere hjemler til konkrete forsøg i frikommunerne på en række forskellige områder. Nogle af hjemlerne bygger navnlig på de ansøgninger om nye forsøg, som kommunalbestyrelserne i frikommunerne har indsendt i den tredje ansøgningsrunde i frikommuneforsøget, og i alt har frikommunerne søgt om 284

Kl. 10:00

forskellige projekter, hvoraf 164 er helt eller delvis imødekommet af Indenrigsministeriet, mens knap 100 eller cirka hver tredje er afvist.

I Venstre holder vi øje med, at Indenrigsministeriet ikke indskrænker forsøgets omfang unødigt, da hele ideen jo netop er, at man skal sænke sine politiske parader en smule for at teste, om nye ideer kan føre til bedre resultater. Selvfølgelig kan der være EU-regler, som gør, at det ikke er muligt at imødekomme en ansøgning, og hvis en ansøgning betyder ekstraomkostninger for staten eller skatteborgerne, bør den naturligvis afvises. Ideen er jo ikke, at der skal bruges flere penge, eller at skatterne skal stige yderligere – tværtimod.

Vi er i Venstre positive over for forslaget, men vil som sagt selvfølgelig under udvalgsarbejdet teste, hvorvidt afslagene fra Indenrigsministeriet er velbegrundede, eller om der så at sige er iblandet politiske motiver i dem. Men det ser vi på ved udvalgsbehandlingen. Tak.

Kl. 10:03

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Simon Kollerup som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:03

(Ordfører)

Simon Kollerup (S):

Som borgere i det her land får vi en bedre offentlig sektor. Vi får også bedre velfærd og bedre løsninger for den velfærd, vi modtager, og vi får et mere moderne samfund, når vi laver reformer. For os i Socialdemokratiet er det vigtigt, at reformer også bliver vejen til at skabe kvalitet. Vi skal selvfølgelig hele tiden have et fokus på, om vi kan gøre tingene mere effektivt, men kvalitet og en bedre oplevelse for borgerne af mødet med det offentlige er det vigtige.

Det, vi står med i dag, er et lovforslag, der også lægger an til reformer, måske ikke i første omgang, hvor man laver forsøgene, men så bagefter. Vi viser tillid til kommunerne ved at give plads til frikommuneforsøg i forskellige former, som de optræder i lovforslaget, og vi tillader frikommunerne at udfordre de dogmer og måske lidt traditionelle måder at tænke den offentlige sektor på og gøre tingene på. Det tror jeg kan blive væsentligt for de nye reformer, vi skal lave i Danmark. Vi gør det under trykke rammer, nemlig inden for rammerne af frikommunerne, og på den måde har vi styr på forsøgene.

Det her lovforslag skal give lov hjemmel til, at vi kan lave nogle af de forsøg, der udfordrer os lidt. Vi giver hjemmel til nye forsøg, hvor man bl.a. får mulighed for at lave mere frivilligt arbejde, når man er på dagpenge. Der er tale om frivilligt arbejde i den forstand, at det ikke må være noget, der fortrænger lønnet arbejde, men at man kan bruge det at være frivilligt aktiv til f.eks. at udvide sin profil og sine kvalifikationer, når man er på dagpenge.

Så vil vi også forsøge at undgå at blande politiet ind i det, når der skal fjernes noget så praktisk som en bjørneklo fra en have, hvor der måske er givet ejeren et påbud om, at den skal fjernes, uden at det er sket. Der kan kommunen få lov til selv at gå ind at fjerne den.

Vi vil også give mulighed for, at man i en frikommune kan sælge bleer i børnehaven – altså ikke til privat brug, men til brug i børnehaven, så man på den måde kan lette noget af arbejdet for de borgere, som har børn og måske en travl hverdag.

Vi giver også til sidst flere muligheder for, at de på aftenskolerne kan få løsere tøjler, i forhold til hvordan de bruger deres økonomi. I dag er en del af økonomien båndlagt til nogle aktiviteter. Der prøver vi nu med frikommuneforsøget at se, om det kunne være givtigt, at man havde lidt friere rammer omkring aftenskolernes økonomi.

Så er spørgsmålet jo, om en træls bjørneklo eller mere frivilligt arbejde eller bleer i en børnehave kan være med til at reformere den offentlige sektor. Det kan det måske ikke alene, men når de her ting og de andre ting, vi opnår med frikommuneforsøget, hvor vi prøver

os selv og vores dogmer om, hvordan vi tænker den offentlige sektor, af, så danner vi grundlaget for nye reformer.

Vi vil med de evalueringer og de erfaringer, der kommer ind på baggrund af frikommuneforsøgene, være i stand til at se, hvad der kan tjene til mere generelle regler for alle kommuner og ikke kun for frikommunerne, og hvad der ikke har fungeret så godt, som vi selvfølgelig ikke skal gøre til lov for alle kommuner.

Så for at summere det helt kort op vil vi i Socialdemokratiet gerne være med til udfordre den måde, vi tænker på. Derfor synes vi, at frikommuneforsøget er fint. Vi vil gerne skabe grundlag for nye reformer af den offentlige sektor, og derfor synes vi, at det, vi åbner for med det her lovforslag, er spændende, konkrete lovhjemler.

På den baggrund og med det mål om at skabe mere kvalitet i den offentlige sektor og skabe en mere effektiv offentlig sektor kan Socialdemokratiet selvfølgelig også støtte lovforslaget.

Kl. 10:07

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Mikkel Dencker som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

I Dansk Folkeparti er vi meget glade for det lovforslag, vi behandler her. Det er jo som bekendt Dansk Folkeparti, der sammen med VK-regeringen i sin tid fik indført forsøgsordningen med frikommuner her i Danmark som det første håndgribelige og borgernære tiltag, der virkelig skulle gøre op med bureaukrati og overadministration, og man må sandelig sige, at forsøget er kommet godt fra land.

I dag behandler vi så et lovforslag efter ønske fra de ni frikommuner om på en række udvalgte områder at udvide frikommuneforsøget i forhold til de rammer, som blev udstukket i den oprindelige lovgivning. For at være helt præcis lægger vi her op til, at der på hele 13 områder kommer ekstra selvstændighed til kommunerne, så de også inden for disse områder kan høste erfaringer, der gerne snart skal resultere i, at alle kommuner lærer nyt om at give borgerne mere eller den samme service for markant færre midler. Det er da en solstrålehistorie, og derfor er det også en forudsætning for projektets succes, at vi går til ordningen uden noget ideologisk filter.

Jeg vil derfor ikke stå her i dag og vurdere de enkelte forslag et for et, nej, nu må kommunerne prøve deres ideer af i praksis, og så må vi her i Tinget tage sagen op, hvis det senere kommer på tale at udvide ordningen til hele landet. I hvert fald vil vi afvente, at man nu går i gang med de ting, man har søgt om her, og så kan vi på et senere tidspunkt evaluere, om det har været en god idé at gøre det, som kommunerne her har ønsket at gå i gang med. Man kan jo så enten vælge at stoppe igen eller at udbrede det.

Med de ord vil jeg sige, at Dansk Folkeparti stemmer for lovforslaget.

Kl. 10:09

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Liv Holm Andersen som radikal ordfører.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Liv Holm Andersen (RV):

Undskyld, at jeg ikke var på min plads. Dansk Folkeparti blev lidt hurtigere færdig, end jeg havde regnet med. Men ja, vi er også i Radikale Venstre rigtig glade for det her lovforslag, som vi behandler i dag, og som man kan sige er anden runde i salen om netop frikommuneforsøget. Det kan vi vel egentlig alle her i salen være glade for, for vi har jo alle sammen, måske med større eller mindre eller bare forskellige grader af bekymring, sådan er det jo, når man prøver no-

get nyt, været for at forsøge os med at give nogle udvalgte kommuner lov til at prøve nogle nye og andre rammer. For når man gerne vil udvikle, og det vil vi jo gerne, for det forudsættes jo, hvis man godt kunne tænke sig fremadrettet at få mere kvalitet og mere effektivitet og de bedste løsninger for borgerne, så er man nødt til netop at prøve noget nyt.

For os Radikale passer det også rigtig godt ind i en tillidsdagsorden, hvor de lokale kræfter får lidt større frihed og lidt større råderum. Det gælder sådan set også, når frikommuneforsøget faktisk indeholder nogle forsøg, som vi ikke umiddelbart er politisk enige i. For sådan er det jo. Enten laver man frikommuneforsøg, eller også gør man det ikke. Og vi gør det, og jeg glæder mig rigtig meget til at følge det og dets resultater.

Således kan Radikale Venstre også støtte lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 10:11

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pernille Vigsø Bagge som SF's ordfører.

Kl. 10:11

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Da SF's ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen, ikke kan være til stede i dag, skal jeg hermed på hendes vegne gøre rede for SF's holdning til forslaget.

Formålet med forslaget er at etablere yderligere hjemler til forsøg i de ni frikommuner. Disse yderligere hjemler bygger navnlig på ansøgninger om nye forsøg, som frikommunernes kommunalbestyrelser har indsendt. Det gælder eksempelvis forsøg med hyppigheden, formen, indholdet og opfølgningen på integrationskontrakten for visse kontanthjælpsmodtagere, forsøg med friere rammer for dagpenge-modtageres udøvelse af frivilligt arbejde uden fradrag i ydelsen, forsøg med indholdet af den pædagogiske læreplan efter dagtilbudsloven og forsøg med organiseringen af individuel handicapørsel efter lov om trafikskoler.

Frikommuneforsøget skal bl.a. ses i lyset af regeringens ønske om i samarbejde med kommuner og regioner at iværksætte en reform af den offentlige sektor med fokus på tillid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering. Det er en reform, hvor den offentlige opgaveløsning i højere grad orienteres mod resultater, effektivitet, kvalitet og serviceniveau og i mindre grad mod opfyldelse af proceskrav.

SF støtter fuldt ud lovforslaget.

Kl. 10:12

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Lars Dohn som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Lars Dohn (EL):

Enhedslisten er grundlæggende tilhængere af at slippe kommunerne fri. Vi har jo lige netop sammen med regeringen været med til at sikre, at kommunerne selv må afgøre, hvor mange opgaver de selv vil løse, og hvor mange opgaver der skal lægges ud. Så grundlæggende er vi også tilhængere af, at der laves forsøg med frikommuner.

Det, som for os er vigtigt, er indholdet i de enkelte dele, og det her er jo en blandet pose bolsjer med 13 forskellige enkeltelementer. Det er så blandet, at vi bliver nødt til at se på det undervejs i lovforsloppen, og der vil vi så meddele, om vi kan slutte med at bakke forslaget op.

Kl. 10:13

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Leif Mikkelsen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Det her lovforslag ser ud til at have bred opbakning. Det kunne også lyde sådan på indlæggene, at ideen om frikommuneforsøg har mange fædre. Nu kan man jo sige, at det sådan set var bedre, at der bare var frihed og ikke kun forsøg, så jeg håber faktisk, at de her frikommuneforsøg leder frem til, at man i lige så stor enighed kan konstatere, at kommunerne godt kan noget mere selv. Jeg hæfter mig især ved bemærkningerne, som følger lovforslaget her, og jeg vil tillade mig at citere:

»Frikommuneforsøget skal bl.a. ses i lyset af regeringens ønske om i samarbejde med kommuner og regioner at iværksætte en reform af den offentlige sektor med fokus på tillid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering. En reform, hvor den offentlige opgaveløsning i højere grad orienteres mod resultater – effektivitet, kvalitet og serviceniveau – og i mindre grad mod opfyldelse af proceskrav.«

Det er rigtig godt formuleret. Det er et godt formål, det er vi sådan set fuldstændig enige i. I Liberal Alliance har vi understreget gang på gang – og vi forfølger det faktisk også i forbindelse med hvert eneste lovforslag, der er på det her område – at forudsætningen for mindre bureaukrati, mere effektivitet og større personlig frihed faktisk er, at friheden kommer tæt på borgerne. Det vil sige, at kommunerne får en høj grad af frihed til at lave en opgaveløsning, som kan være forskellig fra kommune til kommune.

Så mit håb er, at regeringen vil forfølge de muligheder her, og at vi så hastigt, som det er muligt, får en evaluering og får udvidet frikommuneforsøgene, sådan at de ting, der afprøves her, kan blive til permanent hverdag for alle kommuner. Så vi støtter varmt forslaget.

Kl. 10:15

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Lars Barfoed som konservativ ordfører.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Lars Barfoed (KF):

Da hr. Mike Legarth, som normalt er ordfører på det her område for Det Konservative Folkeparti, ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre for Det Konservative Folkepartis holdning til lovforslaget.

Vi er, som jeg forstår mange andre også er, tilhængere af, at man giver kommunerne større frihed på en række områder, og derfor er vi grundlæggende tilhængere af det her lovforslag. Men der er en stopklods for vores opbakning, og det er, at lovforslaget giver bemyndigelse til, at en kommune kan annullere det frie valg i forhold til hjemmehjælp. Og det betyder jo så, hvis en kommune benytter sig af det, at borgerne i den pågældende kommune kun kan modtage kommunale ydelser, og at man altså udelukker private virksomheder fra dette forretningsområde. Den del af lovforslaget er vi imod, og derfor kan vi, som det foreligger, ikke støtte lovforslaget.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til ordføreren. Økonomi- og indenrigsministeren.

Kl. 10:16

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg vil gerne takke varmt for den positive modtagelse af lovforslaget. Jeg synes, at Venstres ordfører havde en meget præcis formulering.

ring, da han sagde, at vi er i en situation, hvor det nok er en god idé at sænke de politiske parader en smule – måske ikke bare en smule, men meget. For den mulighed, frikommunerne har, er jo helt konkret, at man som frikommune kan sige, hvad man gerne vil, og så gå i gang med det. Altså: Lad os prøve det af i kommunerne i den skala, som det nu kan få, og dermed få nogle reelle erfaringer.

Som den socialdemokratiske ordfører gennemgik, er det meget, meget vidtspændende lige fra bleer og bjørneklo til undervisnings- og beskæftigelsesområdet. Det siger jo noget om den innovationslyst og det initiativ, der findes i landets kommuner.

Så sent som i går havde jeg møde med frikommunerne og fik fra dem et meget godt indtryk af processen og af, hvad det gør ved beslutningstagningen i den enkelte kommune, at man på en anden måde kan inddrage borgere, medarbejdere og ledere i, hvordan tingene kan gøres anderledes, fordi diskussionen ikke stopper ved en konstatering af, at det må vi sikkert ikke. Der må diskussionen jo fortsætte, og i kommunen kan man sige: Jamen hvis vi ikke må det i dag, så lad os søge om adgang til faktisk at få lov til det. For så bliver der tale om en reel politisk afvejning af, om vi egentlig gerne vil gøre noget andet end det, som er lagt foran os indtil videre. På den måde er frikommunerne med til at skubbe til os alle sammen og udvikle hele den offentlige sektor.

Jeg håber meget, at de erfaringer, vi drager af frikommuneforsøget, kan komme alle kommuner til gavn og glæde, og frikommuneforsøgene er jo en helt integreret del af regeringens måde at se moderniseringen af den offentlige sektor på. Som flere ordførere, både fra SF og De Radikale, har været inde på, er de værdier, der ligger under moderniseringen af den offentlige sektor, nemlig tillid, faglighed, ledelse og kvalitet, helt afgørende, fordi det er de ting, der for alvor kan gøre, at vi ændrer vores måde at tænke på.

Dermed er jo også sagt at det at lave sådan en reform, som er baseret på tillid, ikke handler om at fremsætte et lovforslag i Folketinget med titlen: lov om tillidsreform. Det er et arbejde, som kræver, at vi får hele den offentlige sektor i spil, fordi vi bliver nødt til at gøre nogle ting anderledes. Og vi bliver frem for alt nødt til at inddrage de politikere i kommuner og regioner, der er lige så folkevalgte, som vi er, og trække på deres indsigt, deres ansvar og deres engagement i at drive deres kommuner videre. Vi kan inddrage borgere, organisationer, ledelser og medarbejdere og på den måde sørge for, at vi ændrer vores måde at tænke på. For som med så mange andre ting er det jo typisk sådan, at det ikke handler om it som sådan eller om din-genoter eller om regler. Det handler om måden, tingene gøres på, måden, de organiseres på, og måden, der samarbejdes på.

Her går frikommuner foran, og jeg tror, de går foran med et godt eksempel. Ikke bare her i processen med deres innovationskraft og deres vilje til at gå nye veje, men forhåbentlig også, når vi ser, hvad forsøgene fører til. Også de steder, hvor man provokerer os, og hvor man har fundet på noget, som vi måske ikke lige synes var, som det skulle være.

Derfor vil jeg gerne takke de mange partier, som har sat deres hellige køer på græs og i stedet for har sagt: Lad os prøve det. Det værste, der kan ske, er, at det går galt, og så lærer vi sikkert også noget af det. Tak for ordet.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er et lovforslag af social- og integrationsministeren, men jeg kan ikke se social- og integrationsministeren her i salen. Det synes jeg er meget beklageligt.

[Lydudfald] ... til at vikariere for social- og integrationsministeren, indtil hun når frem. Det er på grund af en trafikprop. Så vi går i gang med næste punkt på dagsordenen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 61:

Forslag til lov om ændring af lov om tolkning til personer med hørehandicap. (Bemyndigelse til at udstede regler om tolkning begrænset af bevilling og ændrede regler for udpegning af medlemmer af Tolkerådet).

Af social- og integrationsministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 14.11.2012).

Kl. 10:20

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Peter Juel Jensen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:22

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Jeg syntes, det ville være passende, når nu ministeren ikke kunne være her, at vi så også sendte en afløser, så jeg holder ordførertalen på vegne af hr. Hans Andersen, der er Venstres ordfører på området.

I dag giver tolkeloven mulighed for, at mennesker med et hørehandicap kan få bevilget en tolk til forskellige aktiviteter, der er nødvendige for at møde op for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre borgere. Det kan f.eks. være et politisk arrangement, en gudstjeneste i en kirke, et besøg hos lægen, rådgivning i banken eller køretimer. Til denne type aktiviteter er der ingen begrænsning på, hvor mange timers tolkning man som hørehandicappet kan få bevilget til.

Som et forsøg har der så de seneste 3 år været mulighed for i begrænset omfang at få bevilget en tolk til supplerende aktiviteter, altså andre end dem, der var i den oprindelige ordning. F.eks. har man kunnet ansøge om at få en tolk med til sin mors 70-årsfødselsdag og dermed få en chance for at kunne forstå alle talerne til festen eller kommunikere med sin borddame eller sidemand.

Med L 61 bliver det foreslået at gøre forsøgsordningen permanent, og det sker ved, at social- og integrationsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nogle regler for ordningen. Bevillingerne kan højst vare 1 år ad gangen, og inden for hvert supplerende aktivitetsområde vil der være et udgiftsloft. Derfor vil en ansøgning kunne blive imødekommet, hvis der er tilstrækkeligt med ubrugte midler tilbage. Der er dermed ingen økonomiske konsekvenser ved lovforslaget, da bevillingerne stadig holdes inden for det samlede beløb, der er afsat til tolkeordningen.

Anden del af L 61 drejer sig om at ændre reglerne for, hvem der udpeger medlemmer til Tolkerådet. Det bliver foreslået, at retten til at udnævne medlemmer flyttes fra social- og integrationsministeren til Tolkemyndigheden. Og begrundelsen er, at det vil være lettere og en mere hensigtsmæssig måde at gøre det på.

I Venstre ser vi positivt på, at mennesker med et hørehandicap fortsat har mulighed for at ansøge om en tolk til forskellige supplerende aktiviteter, men det er fortsat afgørende for Venstre, at der er

midler til de aktiviteter, som i dag er omfattet af tidsubegrænset tolkning. Det er eksempelvis besøg hos lægen og et møde i banken.

Vi har ikke noget at indvende mod forslaget om den ændrede ret til at udpege Tolkerådets medlemmer.

På den baggrund og med forbehold for en fortsat prioritering af den tidsubegrænsede tolkning støtter vi L 61. Tak.

Kl. 10:25

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Maja Panduro som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Maja Panduro (S):

Tak for det. Som den forrige ordfører fint har beskrevet, handler det her jo om en revision af tolkeloven og altså om den service, som vi yder til døve, døvblevne, døvblinde og de svært hørehæmmede, som har et hørehandicap i en grad, så de har brug for en tolk for at kunne kommunikere med andre. Det er altså en gruppe, som er afhængige af tolkning for at kunne deltage i samfundslivet, og som vi derfor skal behandle med stor omhyggelighed.

Vi har jo i de sidste 3 år haft en ordning, som var en forsøgsordning, hvor ministeren fik mulighed for at fastsætte regler om supplerende tolkeaktiviteter foruden de almindelige tolkerettigheder, man allerede havde. Det kunne f.eks. være, at man skulle til et bryllup, en rund fødselsdag eller en barnedåb, hvor det jo er ganske rart – nogle vil nok endda mene afgørende – at man kan få tolket både de taler, der måtte være, og samtalerne rundt om bordet og på den måde tage fuld del i begivenheden frem for kun at få en lidt mere begrænset del af det med. Derfor er vi jo glade for, at vi nu kan gøre den forsøgsordning til en særskilt hjemmel til ministeren.

I den forbindelse er der jo også kommet nogle hørings svar, hvor det fra nogle af organisationernes side bliver påpeget, at de synes, det er ret vigtigt, at de mennesker, som det her handler om, selv får indflydelse på, hvad det er for nogle særlige aktiviteter, man skal prioritere midlerne til. Det er vi selvfølgelig enige i, og derfor er vi også glade for, at ministeren i høringsnotatet siger, at de relevante parter skal inddrages – også når vi udfærdiger bekendtgørelsen – med hensyn til hvilke andre aktiviteter inden for tolkeordningen man skal kan kunne yde tolkning til.

Det andet element handler om udnævnelsen til Tolkerådet. Det er jo i dag ministeren, der gør det, og det skulle så forestille at være for fire år ad gangen, men det har vist sig at være en lille smule besværligt, bl.a. fordi folk har det med at skifte arbejde. Derfor vurderes det altså, at det vil være noget mere smidigt, hvis man i stedet for lægger bemyndigelsen over i Tolkemyndigheden, og det kan vi også bakke op om.

Jeg skulle i øvrigt hilse fra SF og deres socialordfører, fru Anne Bastrup, og sige, at de er enige i det, som jeg her har fremført. Så vi bakker altså op om lovforslaget.

Kl. 10:28

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Karina Adsbøl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:28

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DF):

Nu kan jeg jo gentage lidt af det, der er blevet sagt.

Det her handler om lov om ændring af lov om tolkning til personer med hørehandicap, og det er en revision af tidligere lov. I årene 2010-2012 har der været en række puljer, man kunne søge som supplement til aktiviteter, der ikke har været en del af den tidsubegræn-

sede tolkning. Med dette lovforslag handler det om at ændre reglerne på to områder.

Det handler for det første om at give en bemyndigelse til, at social- og integrationsministeren kan fastsætte regler om bevilling af tolkning til supplerende aktiviteter inden for tolkeordningens samlede bevilling, og for det andet ændres reglerne for udpegning af medlemmer til Tolkerådet.

Vi kan godt være lidt skeptiske ved at give ministeren bemyndigelse, så det er ministeren, der fastsætter generelle regler i en bekendtgørelse. Vi finder det jo altid relevant, at Folketinget samt de relevante organisationer bliver inddraget omkring ændringer. Det er dog positivt, at forsøgshjælpen bliver indskrevet i loven og dermed gøres permanent.

Dansk Folkeparti mener nemlig, at det er relevant, at alle de organisationer, der varetager interesserne for mennesker med hørehandicap, får indflydelse på, hvilke særlige aktiviteter der skal prioriteres midler til. Dette står også i hørings svaret fra Danske Handicaporganisationer, og det kan jeg forstå at Socialdemokraterne også mener.

FDDDB foreslår i hørings svarene en forsøgsordning, hvor ledsagelse til og fra aktiviteten er en integreret del af døvblindetolkningen. Dette mener vi i Dansk Folkeparti skal tages til efterretning. FDDDB mener samtidig, at det vil være en god idé, at man her i Folketinget forpligter sig løbende til at revidere loven, og dette kan vi i Dansk Folkeparti godt bakke op om, da det altid medfører bedre lovgivning, at lovene indimellem bliver revideret.

Så hvis ministeren indkalder eller sender spørgsmål rundt, når hun vil ændre bekendtgørelsen, til de relevante parter og inddrage dem, kan vi også godt bakke op om forslaget.

Kl. 10:30

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Hans Vestager som radikal ordfører.

Kl. 10:30

(Ordfører)

Hans Vestager (RV):

Der er blevet sagt meget godt her allerede, så det vil jeg ikke gentage. Men jeg vil som indledning sige, at det altid er det nærværende liv, som optager os: Der er nærvær, der er samvær, der er informationer, der er beslutninger, der er historier, der er underholdning. Der er det daglige møde hen over kaffen eller middagsbordet. Der er telefonsamtaler, der er e-mail. Der er glæden over, at solen atter står op. Heldigvis er listen over det, som fylder vor tilværelse, uendelig.

Af og til synes man, at man kan vælge. Til andre tider er det sådan, at man må acceptere de ydre vilkår for det liv, som man nu har fået. Det er imidlertid sådan, at barmhjertigheden, tilliden, talens åbenhed, det, der er bærende i tilværelsen, er her, før vi selv lægger mærke til det. Det er dette bærende i tilværelsen, som kan hjælpe os til at komme over de forandringer, der sker – også når der sker noget hos os selv eller hos andre, som vi ikke bryder os om, som vi har svært ved at acceptere. Og det er dette bærende i tilværelsen – barmhjertigheden, tilliden, talens åbenhed – som vi kan bruge, når vi skal kæmpe mod onskaben både hos os selv og hos andre.

Vi behandler i dag lovforslag nr. L 61 om ændring af lov om tolkning til personer med hørehandicap. Det for mig afgørende er tolkningen til personer med hørehandicap, og de ændrede regler for udpegning af medlemmer til Tolkerådet anser jeg for en selvfølge, idet det er en smidiggørelse af arbejdsformen. Der er tale om, at der nu gives hjemmel til, at ministeren kan oprette flere tilbud om tolkning end den ret til ubegrænset tolkning, som fremgår af oversigten i bekendtgørelse nr. 945 af 27. juli 2010, og det er sådan, at der bruges omkring 30 mio. kr. om året, så vidt jeg husker, på ubegrænset tolkning.

Der har i årene 2010, 2011 og 2012 været en forsøgsordning, hvor man har kunnet søge om tolkebistand til større private fester, til deltagelse i begravelseskaffe etc. Forsøgspuljen har været på 3,7 mio. kr. Når det fremsatte lovforslag forhåbentlig vedtages, vil der ikke længere være tale om et forsøg. Fremover vil den enkelte tolkebruger uden videre kunne ansøge om tolkning på de udvalgte aktivitetsområder, idet de samlede udgifter til disse supplerende aktivitetsområder ikke må overstige et af ministeren fastsat loft. Dette loft skal fastsættes på en sådan måde, at det kan ske inden for den samlede bevillingsmæssige ramme.

Radikale Venstre kan støtte lovforslaget både med hensyn til en smidigere udpegning af medlemmer til Tolkerådet og med hensyn til, at forsøgsordningen ophører og nu bliver en fast del af lovgivningen. Det betyder, at man altså får ret til tolkning til flere aktiviteter end hidtil.

Det var derfor, jeg begyndte med at sige, at det er det nærværende liv, som optager os. For med det foreliggende forslags forhåbentlige vedtagelse øger man de muligheder, man har som hørehandicappet, for at kunne deltage i dette nærværende liv med alle de begivenheder, som bliver til minder og erindring i ens sind – det, som kan blive til det, som man kan leve ud af, også når ens dage er besværlige.

Kl. 10:34

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Lars Dohn som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:34

(Ordfører)

Lars Dohn (EL):

Tak. Jeg står her som vikar for fru Stine Brix og skal læse hendes tale op. Efter 37 år i folkeskolen er det der med at være vikar altså ikke nogen ny rolle for mig, så jeg tager det med sindsro.

Lovforslaget indebærer to ændringer af tolkeloven. For det første gøres forsøget med tolkning til særlige aktiviteter permanent. Det er f.eks. tidsubegrænset tolkning til at deltage i bryllupper, runde fødselsdage, konfirmationer og lignende. Det er sociale begivenheder, som alle hørende betragter som en selvfølge, at man kan deltage i, men det kan være vanskeligt uden en tolk, hvis man er døv. Derfor støtter vi naturligvis, at ordningen bliver mere permanent. For det andet indebærer lovforslaget, at udnævnelsen af medlemmer af Tolkerådet flyttes fra ministeren til tolkemyndigheden. Også denne ændring kan vi fra Enhedslistens side støtte.

Afslutningsvis vil jeg blot sige, at selv om det ikke er en del af nærværende lovforslag, støtter Enhedslisten op om de høringsvar, som siger, at området for tolkning er blevet temmelig kompliceret. Det bør ikke være en statslig opgave at bestemme, til hvilken type aktiviteter man kan få tolk og i hvor lang tid. Selv at kunne vælge, hvornår man vil deltage i sociale, kulturelle og politiske sammenhænge, betragter vi som et valg, som hundrede procent skal træffes af individet. Ligeledes har jeg stor forståelse for Høreforeningens ønske om at kunne få en sikkerhed for, hvordan mulighederne for at få tolk er, som rækker mere end 1 år ud i fremtiden.

Med de bemærkninger kan Enhedslisten bakke op om forslaget.

Kl. 10:36

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Thyra Frank som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Thyra Frank (LA):

Præcis som de foregående partier kan Liberal Alliance bakke op om de to forslag til ændringer i tolkeloven.

Så har jeg bare behov for at sige tak til hr. Hans Vestager for en tale, der gik helt ind i hjertet.

Kl. 10:37

Formanden:

Tak for det. Fru Benedikte Kiær som konservativ ordfører.

Kl. 10:37

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Vi står her med et forslag, som skal revidere vores tolkelov, som er en meget, meget vigtig lov for mennesker, som har et hørehandicap. Det giver dem mulighed for at kunne være med i forskellige sammenhænge som for os er fuldstændig naturlige.

Gennem 3 år har der været en forsøgshjemmel, hvor vi så har udpeget forskellige områder, som vi syntes også skulle ind under tolkning, altså som ikke har været inde under den her ubegrænsede tolkning. Det kunne være i forbindelse med deltagelse i fester eller andre begivenheder, som er væsentlige for os i vores dagligliv. Og der har vi så siddet hvert år og peget nogle enkelte områder ud. Med det her lovforslag bliver det så lavet om, så det går fra at være en forsøgshjemmel til nu at blive en fast del af tolkeloven.

Jeg er meget glad for, at ministeren tilkendegiver i høringsnotatet, hvor der er svar til de mange, der er kommet med svar til den høring, der har været, at hun gerne vil inddrage de parter, det her forslag netop vedrører, altså så vi kan sikre os, at vi også får inddraget de områder, som er væsentlige for dem, der har et hørehandicap. Så ved at inddrage de parter, som har noget at gøre med området, er vi fra Konservatives side helt trygge ved, at den her forsøgshjemmel bliver lavet om til en bestemt regel i loven om tolkning.

Derudover synes vi, det er ganske glimrende, at man laver om på udnævnelsen af medlemmer til Tolkerådet, sådan at det ikke mere er ministeren, der skal udnævne, men sådan set er noget, der kan foregå meget smidigt og meget nemt, altså så det er nemt og enkelt at finde nye medlemmer, når der er andre, der ikke kan, på grund af at de har fået nyt arbejde eller af andre årsager.

Så derfor støtter vi det her forslag.

Kl. 10:39

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det økonomi- og indenrigsministeren som vikar for social- og integrationsministeren.

Kl. 10:39

(Socialministeren (fg.))

Margrethe Vestager (, fg.):

Jeg vil først og fremmest sige tak for den gode modtagelse af lovforslaget. Det synes jeg viser meget fint, at det at lave forsøgsbestemmelser og, når de så viser sig at være velfungerende, at følge op med egentlig lovgivning er en meget god måde at håndtere et område som det her på. Og derfor vil jeg gerne sige tak til alle ordførerne, både vikarierende og dem, der har det som deres egen sag.

Med hensyn til de spørgsmål, der er rejst, f.eks. om brugen af ministerbemyndigelser, er jeg sikker på, det kan udredes i udvalgsarbejdet, hvad rammerne er for det, altså sådan at man som medlem af Folketinget har en god fornemmelse af, hvad der er målet med den ministerbeføjelse, som bliver givet.

I øvrigt glæder det mig at kunne være vikarierende minister her på en sag, hvor min far som vikarierende folketingsmedlem dog er rigtig ordfører, men sammen med de andre vikarer kan sørge for, at lovforslaget kan afvikles. Det siger noget godt om vikarer, og dem har vi vel i det danske samfund i det hele taget god brug af. Tak for ordet.

Kl. 10:40

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget, og at økonomi- og indenrigsministeren hilser social- og integrationsministeren. Hvis der ikke er nogen, der gør indsigelse mod de forslag, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Forhandling om redegørelse nr. R 5:**Udenrigsministerens sikkerhedspolitiske redegørelse for 2012.**

(Anmeldelse 15.11.2012. Redegørelsen givet 15.11.2012. Meddelelse om forhandling 15.11.2012).

Kl. 10:40

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet. Hr. Søren Pind som Venstres ordfører. Værsgo.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Søren Pind (V):

Tak. Først og fremmest vil jeg gerne, og det synes jeg jo man skal bemærke sig, når det sker, takke regeringen for redegørelsen. Jeg ved, at den slags tak vækker glæde, ikke mindst hos udenrigsministeren, som giver en udmærket oversigt over det sikkerhedspolitiske landskab 2012. Vi kommer vidt omkring. Vi kommer fra Mellemøsten over Kina og Japan til Arktis, og sådan en oversigt er det jo netop hensigten, at en sikkerhedspolitisk redegørelse skal indeholde, og det skal ministeren have tak for.

Jeg mener imidlertid ikke, det kan stå alene, men nu, vi er ved rosen, vil jeg også gerne bifalde, at regeringen helt i tråd med den tidligere regering har indset, at de aktuelle sikkerhedspolitiske udfordringer verden over nødvendiggør en samtænkning af udenrigs-, sikkerheds-, forsvars- og udviklingspolitikken. Det er et godt svar på nutidens udfordringer, og jeg synes, det er glædeligt, at regeringen har taget udgangspunkt i såvel den tidligere regerings økonomiske politik som i den tidligere regerings udenrigspolitik. Det kan imidlertid føre til spørgsmålet om, hvorfor man så skulle skifte regering, men lad det ligge.

Når jeg alligevel ikke helt vil lade det ligge, er det jo, fordi der selvfølgelig også er plads til forbedringer. Hvis det her skal blive en tilbagevendende begivenhed, som der er lagt op til i forsvarsforliget fra 2009, så skal det jo altså også kunne leve op til forligstekstens målsætning. Og hvad var den? Jeg kan så læse op fra forligsteksten side 22 i »Forsvarsforliget 2010-2014«:

»Forligspartierne er enige om, at der bør være en løbende sikkerhedspolitisk debat i Folketinget. Hvis den danske sikkerhedspolitik skal forankres i befolkningen, er der brug for, at Folketinget løbende diskuterer, hvad den danske sikkerhedspolitiske strategi bør være. Til brug for disse diskussioner udarbejder regeringen en årlig redegørelse for den danske sikkerhedspolitik. I takt med at sikkerhedspolitikken i stigende grad påvirker hele det danske samfund, bør en så-

dan redegørelse belyse mål og midler i dansk sikkerhedspolitik. Temaer kunne være vurderinger af de langsigtede udfordringer, Danmark står over for, og en prioritering af de sikkerhedspolitiske muligheder og udfordringer samt ikke mindst løsninger. Dertil kommer, at en debat om fremtidens danske sikkerhedspolitik kan føre til en større grad af koordination mellem de mange aktører på området og gøre det nemmere at skabe et overordnet billede af mål og midler i dansk sikkerhedspolitik.«

Her må jeg sige, at jeg synes, regeringen er et stykke fra målet, for hvor er prioriteringerne, og hvor er de egentlige strategiske overvejelser om danske interesser? Redegørelsen opremser på glimrende og forbilledlig vis det fortrinlige arbejde, som Udenrigstjenestens embedsstab har forestået i de senere år, hvor vi har deltaget i en række arbejdsgrupper, samarbejder og fora, men jeg savner egentlige klare politiske målsætninger og udenrigspolitiske initiativer fra regeringens egen hånd. At Udenrigsministeriet og de andre ministerier er gode til at lave redegørelser, ved vi alle sammen, men selve det politiske indhold skal der politikere til, og det savner jeg. Jeg skynder mig her at tilføje, at det er politikere i ordets bedste forstand, ikke i den forstand, man af og til kan se det anvendt.

Dertil kommer, når nu regeringen i ord har overtaget VK-regeringens udenrigspolitik, med andre ord den aktivistiske udenrigspolitik, at det mest af alt virker, som om man har slået autopiloten til, ikke mindst i et år, hvor Udenrigsministeriet beskæres så voldsomt, som tilfældet er. Jeg mener, det burde være en del af den her redegørelse, at man klargjorde, hvordan det påvirker Udenrigstjenesten og dermed indirekte udenrigs- og sikkerhedspolitikken set fra dansk hold. Hvordan forventer man nedskæringerne og de deraf følgende vakan- cer i Udenrigstjenesten påvirker hele regeringens udenrigspolitiske kapabilitet? Jeg savner måske også en klargøring af, hvilke udfordringer vi præcis her står over for, ikke mindst på det arktiske område.

Kl. 10:46

Det danske kongerige står over for kolossale udfordringer i en verden, som er under voldsom forandring, og der er ikke nogen tvivl om, at hvis man vil beholde det nære bånd mellem ikke mindst Grønland og Danmark og beholde kongeriget, som vi kender det, er der behov for en mere intensiv udenrigspolitisk indsats i den sammenhæng. Hvor er det afspejlet i redegørelsen? Jeg konstaterer, at det er nævnt, men der er ikke nogen af prioriteringerne, der er anført, og ikke mindst er konsekvenserne af en sådan ting heller ikke anført. Så det vil glæde mig meget, hvis udenrigsministeren vil komme ind på det i sit svar.

Til sidst noget, som jeg også ved ligger udenrigsministerens hjerte nær, nemlig hele Israel-Palæstina-konflikten. Man kan for så vidt godt diskutere, hvor stor en del det egentlig udgør for egentlige danske interesser, men jeg synes nu alligevel, når man ser på de andre ting, der er medtaget, at det havde været rigtigst også at medtage udviklingen her, ikke mindst set i lyset af de sidste ugers begivenheder, og det ville være godt, synes jeg, om det spørgsmål også havde været repræsenteret, og jeg vil også lige bede udenrigsministeren komme ind på det spørgsmål set fra danske interesser, ikke mindst fordi det spørgsmål jo også nylig har været rejst i offentligheden.

Med de kommentarer og tilkendegivelser vil jeg fastholde, at jeg synes, det er et udmærket stykke arbejde, som er gjort. Det eneste, jeg vil udtrykke min forhåbning om, er, at vi i højere grad kan få en politisk retning på de her drøftelser frem for blot en redegørelse for de umiddelbare gældende forhold.

Kl. 10:48

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Jeppe Kofod som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Jeppes Kofod (S):

Tak. Først vil jeg sådan, ikke for at være polemisk, men måske bare til Venstres ordfører anføre, at hvis man nu læser den her sikkerhedspolitiske redegørelse grundigt, vil man se, at der er nogle nye prioriteter, som er forskellige fra den tidligere VK-regerings prioriteter, og heldigvis for det, ikke mindst når det drejer sig om arbejdet for nedrustning, våbenkontrol, styrkelse af menneskerettigheder, øget indsats også økonomisk i forhold til støtten til transitionsprocesserne i Mellemøsten i forbindelse med det arabiske forår osv. Der ligger nogle rigtig gode markeringer.

Jeg vil også starte med at sige, at årets sikkerhedspolitiske redegørelse fra regeringen vidner om, hvor omfattende Danmarks sikkerhedspolitiske engagement rundtomkring i verden i virkeligheden er. Men den vidner desværre også om, hvor mange sikkerhedsmæssige udfordringer verden stadig væk kæmper med, fra sikkerhedspolitiske konsekvenser af klimaforandringer til terrorisme, udfordringer, som også Danmark har en klar interesse i at løse, og hvor vi kan være med til at fremme vores værdier om menneskerettigheder, demokrati og fredelig sameksistens.

Som Socialdemokrater ønsker vi, at Danmark skal føre en både aktiv og ansvarlig udenrigs- og sikkerhedspolitik. Vores sikkerhed som lille land styrkes af et forpligtende internationalt samarbejde, og derfor bør bl.a. FN styrkes og reformeres. Men vi ønsker også et stærkt NATO og et meget mere aktivt EU i verdens brændpunkter. Det er afgørende, at de har alle redskaberne fra den bløde institutionsopbygning til den hårde sikkerhed. Samtidig er det også afgørende, at kampen mod terrorisme fortsættes, og at ikke mindst skrøbelige og konfliktramte stater hjælpes, så terrorister ikke får fristeder, som vi så det i Afghanistan. Derfor er vi også engagerede i skrøbelige og konfliktramte stater og har øget det engagement fra dansk side. Vi følger også nøje udviklingen i Sahelregionen, på Afrikas Horn og i Yemen i de her år, hvor store nye udfordringer kommer.

Den nye regering har også, og det vil jeg gerne rose for, lagt en klar profil for Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor fremme af menneskerettigheder, demokrati, frihed og et meget aktivt arbejde for våbennedrustning er styrket også økonomisk. Danmark er en vigtig støtte i transitionsprocesserne i det arabiske forår. Danmark bærer et stort militært, civilt og politisk engagement i Afghanistan. Danmark har oprustet på indsatsen i Somalia og på Afrikas Horn, og vi har igen demonstreret, at Danmark er en humanitær stormagt med vores bidrag på over 100 mio. kr. til at hjælpe flygtninge fra Syrien i deres nærområder. Alt sammen vidner om, at en effektiv sikkerhedspolitik i dagens verden fordrer, at vi bruger alle midler, de militære, de politiske og vores udviklingsbistand.

I Afghanistan har Socialdemokraterne i flere år kæmpet for at omstille den danske indsats fra kamp med vore egne soldater til træning af afghanske sikkerhedsstyrker, så de selv kan stå for sikkerheden i eget land. Og vi ser frem til snart at kunne afslutte krigen og trække vores kampsoldater hjem.

Både i Asien og i Mellemøsten er spændingerne intense og i disse år stigende. Mangelen på multilaterale sikkerhedsstrukturer, som vi kender dem fra Europa og Nordamerika, er jo slående i de her regioner. I Asien ser vi i disse år en tendens til mere nationalisme og strid om landområder, og det er dybt bekymrende. I den forbindelse savner man som sagt organisationer som OSCE, NATO og EU, der trods de mangler, de måtte have, og der er mange, har sikret fredelig sameksistens i Europa i snart 70 år.

I Mellemøsten har vi netop set konsekvenserne, når konflikter bliver voldelige. Israel og Gazakrigen med over 100 dræbte er et særegent aktuelt eksempel. Og freden i Mellemøsten mellem Israel og palæstinenserne kan kun sikres, hvis Israels besættelse ophører og parterne når en tostatsløsning. En våbenhvile er selvfølgelig et meget

positivt første skridt, men det er kun symptombehandling og løser ikke konflikten grundlæggende årsag. Det arabiske forår handler også om, at palæstinenserne kan se frem til at få deres egen stat, og at israelerne kan leve i fred og sikkerhed inden for de internationalt anerkendte grænser. Og Danmark skal presse på for, at vi i EU og ikke mindst i USA får skub i fredsprocessen igen.

Et forstærket arktisk samarbejde, ikke mindst i Arktisk Råd, er helt afgørende for fortsat fredelig udvikling i det arktiske område med alle de ændringer, vi står over for, bl.a. isens smeltning og de øgede udvindinger af råstoffer. Der står ikke så meget om det i redegørelsen, men jeg vil gerne rose regeringen for det styrkede samarbejde i rigsfællesskabet, som både udenrigsministeren og statsministeren har udført gennem det seneste år. Det er meget nyttigt og rigtigt.

Afslutningsvis vil jeg blot understrege, at Danmarks sikkerheds- og udenrigspolitik er mest effektiv, når vi bekæmper årsagerne til sikkerhedsproblemerne, og her er en styrkelse af udviklingsbistanden og en klar støtte til FN og multilateralismen en forudsætning. Og samtidig skal vi selvfølgelig have de militære midler og politisk vilje til at deltage i de skarpe missioner som den NATO-ledede ISAF-operation i Afghanistan og vores Responsibility to Protect-mission i Libyen sidste år. Så vores udenrigspolitik bør altid gå på to ben, og her er kursen klar for den nye regering: Vi er både aktive og ansvarlige, og sådan bør det være.

Kl. 10:54

Formanden:

Så er det hr. Søren Espersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Mange tak, og tak til ministeren for redegørelsen. I dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik er der jo i virkeligheden ikke ret meget, der skiller vandene her i Folketinget. Det synes jeg er værd at nævne. Det er i virkeligheden ganske få detaljer, som gør, at vi kan komme op at skændes om de ting, og jeg synes, det er utrolig væsentligt, at der er en bred konsensus om vores udenrigs- og sikkerhedspolitik. I øvrigt også tak til De Radikale, som er en vigtig årsag til, at vi har den her debat i dag. Jeg kan huske fra forsvarsforliget, hvor vigtigt det var. Jeg vil så gerne kunne takke Det Radikale Venstre, når der engang imellem er noget at takke for, og det være hermed gjort.

Generelt vil jeg sige om Danmark, at det jo på en måde er et mirakel, at vi er her og stadig kan kalde os et frit og selvstændigt land og et frit og selvstændigt folk. Når man ser på vores geografiske placering og historie og i det hele taget vores lidenhed, kan man se, at det i virkeligheden er et mirakel, at det stadig væk kan lade sig gøre.

Når det er sådan, er det, fordi vi igennem århundreder ikke alene har haft viljen, men også evnen til det. De to ting hænger nøje sammen. Og så også, at vi har forstået det taktiske spil. For som det også blev nævnt fra hr. Jeppes Kofods side, er det nødvendigt for os – og har været det gennem århundreder – at finde alliancepartnere, som vi kan arbejde sammen med for at bevare den frihed og selvstændighed.

De territoriale krav mod Danmark er her jo ikke mere. Sidste gang det blev forsøgt tror jeg var, mens Olof Palme var statsminister i Sverige og fandt ud af, at Sverige vistnok ejede Hesselø. Jeg er gammel nok til at kunne huske det. Det var den seneste gang, territoriale krav blev fremsat over for Danmark.

Så er der lidt småting oppe i det arktiske område, som man vist egentlig mest betragter som en kuriositet, så den side af sagen er heldigvis for nærværende ikke længere eksisterende.

Men det interessante ved historien er jo også, at man aldrig nogen sinde ved, hvor tingene ender, og det er en form for naivitet, når nogle mennesker tror, at de udenrigs- og sikkerhedspolitisk kan spå

og se en 5-6 år frem i tiden. Det lader sig ikke gøre. Det er før set, hvor hurtige omskiftelserne kan være – ikke mindst med Berlinmurens fald – og hvor hurtigt det egentlig kan gå i sikkerhedspolitik. Det er derfor, at vi i høj grad lægger vægt på at være generalister. Det har ikke noget med generaler at gøre, men handler om, at man har mulighed for at spille på alle tangenter. Det arbejder vi også på i det forsvarspolitiske.

Men der er også ideologiske krav, og det er det, der har truet os det seneste århundrede. Kommunismen, nazismen og i mine øjne også islamismen er i mine øjne det, som har erstattet de territoriale trusler. Der er altså trusler af ideologisk karakter, som man også må behandle på andre måder end dengang, hvor vi bare kunne stille soldater op nede ved grænsen.

Men vi har altså haft viljen til suverænitet og viljen til frihed og sikkerhed, og vi har også haft viljen til velstand. Derfor er vi her, hvor vi er nu, og kan stå her og tale nogenlunde ordentligt grammatisk dansk.

Hvorfor har Danmark så en udenrigspolitik? Diplomati er ufatelig væsentligt. Man kan ikke klare sig uden diplomati. DF hører til dem, som gerne ser ambassader så mange steder som muligt. Vi synes, det er vigtigt at være repræsenteret. Vi erkender også, at der ikke er midler til at være alle steder, men jeg synes, at Danmark selv i de lande, hvortil relationerne ikke er så gode, bør have diplomatiske delegationer.

Det, der er det afgørende for os i Dansk Folkeparti, er hele tiden at stille spørgsmålet: Hvad tjener Danmarks interesser? Det er i hvert fald derfor, at DF er her, og derfor, at vi engagerer os i udenrigs- og sikkerhedspolitik. Vi vil finde ud af, hvad der tjener Danmarks interesser. Vi vil gerne samarbejde med alle mulige og optræde pragmatisk, hvor vi kan, og prøve at organisere os.

Vi er ikke så vilde med boykotter og det med at sige, at der er nogen, man ikke vil tale og diskutere med. I stedet vil vi på en eller anden måde forsøge at se på, hvad der tjener Danmarks interesser bedst. For os ligger det altid som det øverste.

Vi vil gerne samarbejde, og i den forstand bør man også være pragmatisk i det samarbejde, man har. Der bør ikke være nogen, som vi ikke kan tale med på en eller anden facon. Jeg kan i hvert fald kun komme i tanke om meget få, som vi ikke synes, man bør tale med. Man bør forsøge at tale med folk, hvor man kan.

Kl. 10:59

For os er NATO førsteprioriteten i det her udenrigs- og sikkerhedspolitiske felt. FN har i vores øjne mistet en lille smule, ja, faktisk en del – hvad skal vi sige – image i løbet af de senere år, hvor det mere og mere specielt i generalforsamlingen er ved at være overtaget af arabiske interesser godt bakket op af Kinas netværk og jo også af Ruslands netværk. Så i mine øjne har generalforsamlingen desværre mistet en del legitimitet. Man tager ikke længere de reservationer, der kommer fra generalforsamlingen, alvorligt, hvorimod Sikkerhedsrådet i vores øjne stadig væk har en væsentlig rolle at spille.

Man kender vores holdning til EU's forsvarsdimension. Det er et klart nej fra vores side, men derimod gerne en styrkelse af NATO. Jeg hørte USA's forsvarsminister, Robert Gates', tale, da han gik af, der gjorde vældig indtryk på mig, hvor han kunne fortælle – det vidste jeg ikke – at under den kolde krig betalte USA halvdelen af samtlige NATO's udgifter, og nu, hvor der ikke længere er koldkrig, betaler USA 75 pct. af NATO's samlede udgifter. Det er ikke fair, og det er ikke ordentligt. Der bør vi et eller andet sted i vores bevidsthed – jeg siger ikke, at det skal være her og nu – have i baghovedet, at vi har en forpligtelse som et velhavende land til at leve op til det, NATO anbefaler.

NATO beder altså Danmark og andre medlemmer om at afsætte 2 pct. af BNP til forsvarsudgifter. Det gør vi ikke. Vi leverer 1,2 pct. Vi gør store indsatser, det ved jeg godt, og det bliver også værdsat i

NATO, men vi lever altså ikke op til forpligtelserne. Det er vi meget optaget af, når det gælder FN og vores bidrag dertil. Man må gerne have en vision i mine øjne, jeg siger ikke, at det skal ske nu, at vi skal hæve forsvarsbudgettet fra 22-23 mia. kr. til 35-36 mia. kr. Det vil jeg ikke forlange af forsvarsministeren, selv om det var tæt på forleden. Men jeg siger, at vi er nødt til at sige, at det ikke er realistisk, men lad os have det i baghovedet, at det er noget, vi skal, det er noget, vi vil. Det kan ikke være rigtigt, at USA skal bære så mange byrder med den velstand, vi har.

Som jeg sagde, har vi engageret os godt i de såkaldte hårde missioner, og det er også derfor, at vi har så utrolig meget credit i NATO-kredse i det hele taget. Det er ikke tilfældigt, at den politiske leder af NATO er dansker, og den militære leder af NATO er dansker. Det tror jeg aldrig er set før. Det er et utrolig cadeau til Danmark og den indsats, vi har ydet, og vores tropper ikke mindst, som jeg også synes, at vi herfra skal sende en varm hilsen.

Men som sagt er der ingen territoriale trusler i øjeblikket, men en trussel, som er ny, er den islamiske verden, den islamistiske verden specielt. Kina er vel ingen trussel for tiden, men har utrolig store interesser alle steder. Det, der foregår i øjeblikket af diskussioner på Grønland om engagement fra Kina, synes jeg udenrigs- og sikkerhedspolitisk er et vældigt problem. Vi kommer ind på det ved anden lejlighed i forbindelse med diskussionerne, når de kommer omkring de nye storprojektlove fra Grønland. Det er ikke noget, vi har diskuteret ret meget, synes jeg, men det tror jeg at vi kommer til.

Ved piratbekæmpelsen har vi jo gjort det strålende. Jeg ved godt, at der er nogle, der siger, at hvis vi var sammen med EU, kunne vi rigtig lave piratbekæmpelse. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at i hele det forløb, der har været, hvor »Absalon« og »Esbern Snare« har været ude og også nu »Ivar Huitfeldt« på vej, har Danmark stået ufatteligt centralt. Vi har af og til i lange perioder ledet operationerne, hvor også mange andre skibe fra andre lande har været involveret, selv russiske flådefartøjer har Danmark altså været med til at have ledelsen af. Det er da ikke så ringe da. Om vi så sejler under EU-flag eller ej, synes jeg kan være fuldstændig ligeegyldigt. Så med hensyn til det her piratbekæmpelse har EU's forsvarsforbehold overhovedet ikke nogen som helst betydning.

I øvrigt glæder det mig med hensyn til piratbekæmpelsen, at man nu har indset det, som vi bad om igennem mange år, nemlig at man fik bevæbnede folk på vores handelsfartøjer. Da vi foreslog det i sin tid, blev vi udskreget som vældige koldkrigere, der ville optrappe konflikten. Vi kan bare konstatere nu, at virkeligheden viser, at der ikke har været nogen succesrige overgreb på danske handelsfartøjer i mange, mange måneder, at det altså har virket.

Til slut vil jeg sige med hensyn til rigsfællesskabet, at det er det, som bliver det store emne, tror jeg, udenrigs- og sikkerhedspolitisk i de kommende måneder, hvis Grønlands landsstyre og Landsting vedtager storprojektloven.

Kl. 11:04

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Rasmus Helveg Petersen som radikal ordfører.

Kl. 11:04

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Jeg kan også indlede med at sige tak til udenrigsministeren for en god redegørelse. Jeg vil da også takke hr. Søren Espersen for de venlige ord, og jeg håber selvfølgelig, vi kan fortsætte med de her debatter, også i den kommende lange periode.

Det er jo altid interessant at høre, at hr. Søren Espersen mener, at der var en territorialstrid om Hesselø i sin tid. Som jeg husker begivenheden, var det en disput om olieborerettighederne mellem Danmark og Sverige og ikke et egentligt forsøg fra svensk side på at be-

mægtige sig den lille ø. Det var overhovedet ikke intentionen. De mente alene, at øen ikke skulle tælle med, når man trak midterlinjen mellem vore to lande. Dermed er hukommelsen hos hr. Søren Espersen måske den, at der har været et hårdere angreb på dansk suverænitæt dengang, end der reelt var.

Grunden til, at jeg tager det op nu, er, at jeg også gerne vil bruge lidt kræfter på Arktis. Jeg kan sige, at der generelt i diskussionen om Arktis er en fornemmelse af, at Rusland er en slags aggressor deroppe. Man har det her vrangbillede, det er nærmest rutinemæssigt, at man ser Rusland som en slags aggressor, og jeg synes, det er noget misvisende. Rusland har i år indgået en grænsedragningsskifte med Norge, oppe nord for Murmansk og øst for Svalbard, og russerne er velsignet med helt kolossale områder i Arktis, som ingen kunne finde på at anfægte tilhører Moskva. Russerne er ikke interesseret i konflikter, og de er ikke interesseret i at få yderligere nogle kilometer arktisk udørk. De søger samarbejde og kapital og teknologi for at begynde at udnytte de ressourcer, der allerede er deroppe.

Det her med grænsedragningsspørgsmål, der findes i forhold til Arktis, tror jeg faktisk vi vil opleve kommer til at gå meget, meget gelinde.

Jeg tror, fremtiden i Arktis kommer til at være en helt anden. Det bliver ikke et militariseret Arktis, men det bliver et meget travlere Arktis, der både vil blive besejlet kommercielt og med turister, og et Arktis, der vil se olieboringer og minedrift. Og i overensstemmelse med den arktiske strategi, vi har vedtaget, synes jeg særlig, at vi i denne udvikling skal varetage miljøets interesser og de oprindelige folks interesser. Jeg synes, vi skal opbygge yderligere kapacitet i området omkring Grønland, men jeg synes, vi skal have det her meget klare sigte på miljø og på overvågning.

Det er i vores interesse at skabe ordnede forhold om Arktis og få etableret et godt samarbejde mellem alle interessenter. Jeg håber, at det kan åbne for, at yderligere stater får observatørstatus i Arktisk Råd, fordi det må være med vores politik i Arktis, som det er med vores generelle udenrigspolitik, at vi som et lille land med store naboer altid er interesseret i, at internationale beslutninger bliver truffet i multilaterale fora.

Det synes jeg også er den overskrift, man generelt ser, når man læser redegørelsen. Redegørelsen viser bredden af de udfordringer, vi står over for. Vi er aktive derude, og vi er aktive med hele paletten af indsatser, både militært, diplomatisk, udviklingsmæssigt og humanitært, men heldigvis altid med et klart politisk fundament. Vi står for et demokrati af menneskerettigheder og multilaterale fora og især FN – og også her adskiller jeg mig en lille smule fra hr. Søren Espersen i den vægtning, vi lægger, hvor det i særlig grad for Det Radikale Venstre er interessant, at FN sidder i førersædet, vi opfatter dem som den legitime part i organiseringen af international politik.

Året har jo budt på markante fald i antallet af gennemførte pirateriaktioner ud for Somalia, og det er et produkt af en mangel på indsats mod pirateri, herunder den militære indsats, som vi fra dansk side har deltaget så aktivt i, og som bl.a. hr. Søren Espersen fremhævede. Vi synes, at vi skal holde fast, ikke bare i den militære indsats, men også i den bredere indsats, der også dækker det diplomatiske og det udviklingsmæssige, og ikke kun se på den spektakulære hårde del.

Jeg må i øvrigt igen sige, i modstrid med hr. Søren Espersen, at lige netop pirateriaktioner ville være et oplagt emne for EU at varetage, det er et sted, hvor jeg kunne se en særlig fordel i, at vi fik gjort op med det danske forbehold på forsvarsområdet. Pirateriaktioner udløser jo bl.a. fanger, som vi som land har haft svært ved at vide præcis hvad vi skulle gøre med. Det ville være ulig meget lettere for EU at lave de aftaler, der skulle til, for at løse den side af sagen.

Så jeg synes egentlig, at pirateriaktionerne ud for Somalia, som har været meget succesfulde, og som vi er glade for, illustrerer beho-

vet for også at trække den her type beslutninger op i internationale fora og for mit vedkommende meget gerne i EU.

Også jeg vil gerne lige hæfte mig ved Israel-Palæstina. Det er jo oplagt, at vi er glade for våbenhvilen mellem de stridende parter, men det er også oplagt, at det, vi har brug for, er fred på længere sigt og ikke kun en våbenhvile. Det er også oplagt, at den seneste våbenhvile, der blev brudt, og som nåede at holde i 4 år, aldrig blev til mere end det, simpelt hen fordi man ikke fik lavet den underliggende fredsafteale. Så jeg håber også, at vi i det kommende år kan være aktive i bestræbelserne på at få parterne til bordet, så vi kan få en forhandlet fred og ikke blot en våbenhvile.

Jeg vil gerne sige tak for ordet.

Kl. 11:09

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Steen Gade som SF's ordfører. Var der en kort bemærkning? Det overså jeg. Hr. Søren Espersen har en kort bemærkning. Så må jeg lige bede den radikale ordfører om at komme herop igen, fordi der har sneget sig en kort bemærkning ind fra hr. Søren Espersen.

Kl. 11:09

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg vil hjem og læse op på Hesseløkonflikten. Det bliver en af mine opgaver her i weekenden. Men jeg mindes nu, at Olof Palme og Poul Schlüter var utrolig hidsige i den debat, netop om, hvor territorialgrænsen gik efter Roskildefreden i 1658. Olof Palme mente, at der skulle Hesselø have været inddraget. Men lad os nu se, det skal vi nok finde ud af.

Det, jeg ville spørge om, er egentlig om FN og legitimiteten af FN, specielt generalforsamlingen, hvor hr. Rasmus Helveg Petersen siger, at det stadig væk er noget, man bør tage alvorligt: Hvorfor skal man tage en generalforsamling alvorligt, som har vedtaget næsten 300 resolutioner vendt mod Israel, men ikke en eneste resolution vendt mod Saudi-Arabien, Yemen, Egypten, Marokko, Libyen osv.? Er det en generalforsamling, man overhovedet kan tage alvorligt?

Kl. 11:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:10

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak til hr. Søren Espersen. Jeg vil se frem til bestræbelserne på at afdække Hesseløkonflikthistorien. Derudover vil jeg sige om FN's generalforsamling og om FN i det hele taget, at vi også fra radikal side længe har ønsket reformer både af FN-systemet og af Sikkerhedsrådet, men at den sikkerhedsarkitektur, vi har i FN, er den eneste, vi har. Det er simpelt hen det forum, vi har at arbejde i.

Kl. 11:11

Formanden:

Hallo! Må vi bede om ro oppe på tilhørerpladserne!

Kl. 11:11

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Det er som sagt det forum, vi har, og det er det udgangspunkt, vi har. Der findes ikke noget, som er bedre, og hvis vi begynder at vende ryggen til FN-systemet og siger, at det så må være den stærkes ret, så har vi netop som en lille stat, der har en klar interesse i, at sagerne bliver håndteret i multilaterale fora, gjort os selv en meget skidt tjeneste.

Jeg skal ikke sige, at alt, hvad der foregår i FN, er perfekt, langt fra, men det er som sagt det bedste, vi har.

Formanden:

Hr. Søren Espersen.

Kl. 11:11

verdensorden, og hvis det må være mig tilladt, vil jeg fortælle, hvad en delegation her fra Folketinget fik at vide af en økonom i Brasilien, da vi var nede til Rio+20-mødet. Han skulle redegøre for, hvorfor det gik så godt i Brasilien, og på et tidspunkt spørger han om, hvor stort Danmark er. Vi praler lidt og siger 6 millioner – vi er jo ikke helt 6 millioner mennesker, men det var så højt, som vi kunne komme op med nogenlunde god samvittighed. Og så ryger det ud af munden på ham: You don't even exist. Vi fik lidt af et chok, og vi fortalte heller ikke, at der også var en færøsk delegation til stede.

Kl. 11:11

Men jeg vil bare sige, at det jo er en slags illustration af, at vi er et lille land. Og det vil jeg bare bruge til at sige, at noget af det, der er en fortsættelse af også tidligere regeringers politik, er at lægge vægt på internationale organisationer og at lægge vægt på multilateralt samarbejde. Det er vigtigt at understrege, at det er helt afgørende for et lille land.

Søren Espersen (DF):

Det er væsentligt for mig at skelne mellem FN's Generalforsamling og FN's Sikkerhedsråd. Det sidste synes jeg er der, hvor sagen bør ligge, altså der, hvor sikkerhedspolitikken, udenrigspolitikken bør ligge. Jeg synes simpelt hen, at der er for mange ting i det andet system, der virker fuldstændig tåbelige. På et tidspunkt blev Libyens daværende leder Muammar Gaddafi udnævnt til formand for FN's Menneskerettighedsråd. Det virker ikke særlig overbevisende, og det synes hr. Rasmus Helveg Petersen vel heller ikke at det var.

Men han svarede heller ikke på det, jeg sagde om resolutionerne vendt mod Israel. Han svarede ikke på, hvorfor man skal tage en organisation alvorligt, som uddeler 300 resolutioner mod Israel, men ikke én mod alle de diktatoriske feudalstater, der ligger udenom, og hvor der virkelig er brud på menneskerettighederne. Kan man stadig væk tage sådan en organisation alvorligt?

Kl. 11:13

Madeleine Albright giver et interview i Politiken i dag, hvor hun giver en ros til FN-systemet, som jeg er helt enig i, og hvor hun siger: Jamen det er små landes chance. Det betyder ikke, at vi ikke også har en chance i andre internationale organisationer. Det har vi også, og der skal vi også være, for de små landes interesser er at styrke det multilaterale, som er under pres i de her år, og styrke internationale organisationer.

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:13

Hvis vi så går over til nogle af de nye signaler, der er her, ser vi et signal om, at vi nu skal bevæge os væk fra en sikkerhedspolitisk tænkning, som efter min mening har været for meget fokuseret på det militære. Vi er på vej ud af Afghanistan. Den proces må køre; vi skal selvfølgelig ikke droppe ansvaret over for området i fremtiden, men vi er på vej ud militært. Vi skal være der mere civilt. Vi skal i stigende grad satse på også at være med i FN's fredsbevarende operationer.

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak til hr. Søren Espersen. Jeg mener selvfølgelig stadig væk, at der er grund til at tage FN's Generalforsamling alvorligt. Jeg er overvejende enig i mange af de resolutioner, der er vendt mod staten Israel, som jo ikke, synes jeg, i tilstrækkelig grad har levet op til sit ansvar for at få skaffet en forhandlet fredelig udgang på den her konflikt, som vi senest har set blusse op omkring Gaza. Jeg er sådan set enig med hr. Søren Espersen i, at der er en stribe andre lande, der burde have fået samme behandling i FN's Generalforsamling.

Men systemet er sådan, som det er, og det giver de her skævvridninger, men det repræsenterer jo dermed også virkeligheden i verden, som den er i dag. Det der med ikke at ville tage dem alvorligt, fordi man er uenig med konklusionerne, er jo i hvert fald ikke sådan, jeg ville belægge mine ord.

Kl. 11:13

Hertil kommer, at vi skal have et tættere nordisk samarbejde, som også er et af de signaler, vi forhåbentlig er enige om, men som jo alligevel får en ny kraft i de kommende år. Kan vi lave noget mere koordineret nordisk samarbejde om også at agere i forhold til at deltage i FN's fredsbevarende operationer, så er det noget af det, jeg synes vi skal, og som der også er signaler om her. Og jeg er rigtig glad for, at vi også har et nordisk samarbejde om at styrke Den Afrikanske Unions ageren på de her områder. Så der er en drejning i retning af et mere civilt og et tættere nordisk samarbejde også på de her områder.

Formanden:

Jeg siger tak til den radikale ordfører. Så er det hr. Steen Gade som SF's ordfører.

Kl. 11:13

Så kommer Arktis jo væltende ind, når man skal diskutere det her. Det er klart, at de store ændringer, der sker i Arktis – eller i verden, for det jo klimaændringer, vi dybest set taler om – stiller os over for nogle nye udfordringer. Må jeg begynde med at sige – og det siger jeg med stor glæde – at det allerede har fået regeringen til, og at det også skal få os til i de kommende år at gennemtænke, hvordan vi kan få et mere ligeværdigt samarbejde med hele rigsfællesskabet, altså med Grønland og med Færøerne. Det skal være lidt mere ligeværdigt, og det tror jeg vi skal være glade for. For jeg går ind for, at vi bliver ved med at være et rigsfællesskab. Og hvis vi ikke tror, vi skal være mere ligeværdige, altså hvis vi ikke forstår, at Grønland har deres interesser, og at de skal bestemme ganske meget, at Færøerne har deres og skal bestemme ganske meget, og at vi alligevel godt kan holde sammen, så tror jeg sådan set også, vi mister den chance for indflydelse i verden, som det jo sådan set er at være et stort rigsfællesskab, der omfatter Grønland og Færøerne.

Kl. 11:19

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. Jeg kunne lige have lyst til at sige til hr. Søren Espersen, som sagde noget pænt om Danmark og om, hvor gode vi har været, at jeg er enig i det meste. Men til det der med, at vi altid har haft forstand på taktik, når det gælder sikkerhedspolitik, vil jeg bare sige, at jeg tror, hr. Søren Espersen måske lige havde glemt 1864 – ellers er der et par bøger, hr. Søren Espersen bør læse.

Så vil jeg starte mit indlæg med at sige – lidt til hr. Søren Pind, men ellers sådan generelt – at det jo er godt, at et land har kontinuitet i sin sikkerheds- og udenrigspolitik. Dernæst vil jeg sige, at det også er en selvfølge, at når man skifter regering, så sker der ændringer. Og dem kan jeg godt se i den redegørelse, som vi har fået i dag, og som jeg vil sige tak for.

Vi har jo reelt en ny verdensorden, i hvert fald en ny økonomisk verdensorden. Man kan måske sige, den er på vej, men den er så meget på vej, at vi kan se den. Den afspejler sig også i en reel politisk

Jeg tror, det vigtige her er – der vil jeg rose den tidligere udenrigsminister – Ilulissatklæringen, for den lægger jo et fredeligt spor her. Den siger, det skal være fredeligt, og det er det helt afgørende. Når det drejer sig om satsningen på hele det arktiske område, både når det gælder skibsfart, turisme, når det gælder minedrift, den økonomiske udvikling, og hvad der nu måtte være, handler det om, at alt dette skal foregå fredeligt, og det har den højeste prioritet og er den vigtigste prioritet, så vidt jeg kan se. Det betyder ikke, at militæret

ikke kan være involveret, men det skal være involveret i kystbevogtende opgaver, altså i civile opgaver. Det kræver også et tæt samarbejde med de andre lande i nærheden, og jeg er tilhænger af, at Kina får en mulighed for at blive observatør i Arktisk Råd, men det, jeg i første række er optaget af, er, at det samarbejde, der eksisterer mellem de lande, der er kyststater deroppe, herunder Rusland, bliver så gnidningsløst som overhovedet muligt. Og det er ikke rigtigt, som nogle tror, at det er wild west deroppe, der er internationale konventioner, som regulerer alt det der, der nu skal ske, når isen smelter.

Så vil jeg gå til de sårbare stater, som der også ligger en stærkere prioritering af. Det drejer sig om at forebygge konflikter, have mere lokalt ejerskab og at samtænke alt det, vi gør, tættere, end vi har gjort før. Sahelområdet er blevet opprioriteret, og det er jo helt afgørende. Man kan sige, at verdenssamfundet og måske også os selv måske ikke var helt nok opmærksom på, at der, da Gaddafi kom væk fra Libyen, altså var nogle mennesker, der søgte over grænsen og var med til at destabilisere Mali og Niger og hele det der område. Vi burde nok have tænkt det lidt nøjere igennem, selv om det var nævnt, og selv om vi godt vidste, at det foregik. Men grundlæggende er der jo en opprioritering her, som jeg mener er vigtig. Vi har jo også succeshistorier i Somalia, måske ikke helt oppe som den store succes, men dog sådan, at der er noget håb for, at vi kan få udviklingen vendt.

Jeg vil bruge lidt tid her i slutningen af mit indlæg på at sige, hvad der binder Arktisproblemstillingen sammen med Sahel og hele bæltet fra Somalia og over til den anden side af Afrika syd for Sahara sammen. Det er klimaændringer! Det er klimaændringer, det her handler om. Det er det, vi ser, og klimaændringer er allerede blevet sikkerhedspolitik. Det er tørke år efter år. Jeg vil spørge udenrigsministeren om, om ikke vi næste år kunne få et fokus på, hvad klimaændringerne i realiteten allerede nu har af konsekvenser, og hvad man kan forudse det vil have af konsekvenser for også et land som Danmarks udfordringer. Jeg tror også, men det er på den lidt længere bane, at vi må se på det generelle ressourcenes, det, at der er et voldsomt pres på ressourcer; der er f.eks. en god økonomisk udvikling i Østen, men det lægger jo et enormt pres. Ressourceudvindingsdiskussionen osv. kender vi i forhold til Grønland og Kina, men den har jo også andre måske lidt uventede sider; f.eks. er USA om 20 år måske ligefrem blevet nettoeksportør af energi og ikke nettoimportør. Det er jo forudsigelsen fra Energiagenturet. Det sætter jo også hele Mellempøstdiskussionen i et nyt perspektiv. Mellempøsten og Nordafrika er også områder, vi opprioriterer. Jeg vil her understrege, at EU her er en afgørende krumtap, og styrken ved EU er jo først og fremmest, at vi her kan samtænke en lang række initiativer, og for et land som Danmark er det helt afgørende, at EU's udenrigspolitiske koordinering styrkes.

Kl. 11:24

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger, først fra hr. Søren Pind.

Kl. 11:24

Søren Pind (V):

Jeg er jo meget enig med ordføreren i, at det er godt med en kontinuerlig sikkerhedspolitik. Når SF's ordfører kan få sig selv til at sige det, må vi jo endelig have gravlagt situationen fra 1980'erne. Det er en stor dag, og den vil jeg godt have lov til at glæde mig over.

Dernæst vil jeg egentlig godt spørge ordføreren, for bemærkningerne om Arktis og optagetheden af det spørgsmål deler jeg: Hvordan ser ordføreren for et af regeringspartierne på Udenrigsministeriets nuværende ressourcesituation, hvor regeringspartierne jo gik til valg på at forøge ressourcerne, men nu i stedet for har intensiveret besparelserne, samtidig med at Venstre har erkendt, at det her ikke kan fortsætte, og i sit finanslovforslag har afsat adskillige millioner kroner for at genoprette situationen i Udenrigsministeriet?

Kl. 11:25

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:25

Steen Gade (SF):

Jeg ville aldrig hindre hr. Søren Pind i at glæde sig, så det skal hr. Søren Pind have lov til – oven i købet helt for sig selv, for jeg behøver ikke nødvendigvis selv at dele samme glæde.

Hvad angår ressourcesituationen, så ved hr. Søren Pind, som jo også har siddet i regering, at når man er nødt til at skære ned, er det jo ikke noget, som nogen er særlig glade for. Det har bare været en bunden opgave at skære ned, og jeg kan i hvert fald ikke i dag sige, at det skader vores sikkerhedspolitiske prioritering.

Kl. 11:25

Formanden:

Hr. Søren Pind.

Kl. 11:25

Søren Pind (V):

Har hr. Steen Gade nogen holdning til, at de tre regeringspartier ganske kort tid før valget udgav et udenrigspolitisk festskrift, hvori man stillede dansk diplomati guld og grønne skove i udsigt, men nu sådan set skærer intensiveret ned på udenrigstjenesten?

Kl. 11:26

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:26

Steen Gade (SF):

Jeg tror, at den udfordring, vi har i de kommende år, er meget nøje at gennemtænke, hvor vi kan gå sammen med de nordiske lande i udenrigstjenesten, og hvor vi kan gå sammen med EU-landene og få de samme formål dækket, som vi i dag får dækket fra danske repræsentationer og danskere ansat i Danmark, altså hvor vi kan gøre det i fællesskab og dermed spare. Det er egentlig en udfordring, vi måske burde have tænkt lidt over også før – i hvert fald har jeg personligt været tilhænger af det længe. Og det tror jeg faktisk godt at vi kan gøre og så samtidig være sikre på, at vi koncentrerer vores egen indsats de steder, hvor vi ikke kan nøjes med at være sammen med enten Norden eller EU.

Kl. 11:27

Formanden:

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:27

Søren Espersen (DF):

Jeg vil først med sorg erkende, at det ikke er alle Danmarks ledere, der igennem historien har vist taktisk forståelse.

Hr. Steen Gade nævner det her med, at det er blevet sagt om FN, at det er de små landes chance. Det lyder rigtigt, og det lyder pænt, men jeg vil gerne i den anledning spørge: Hvor er Israels chance i FN's Generalforsamling? Det er jo et land med 6-7 millioner indbyggere, der arealmæssigt er på størrelse med Jylland, omgivet af 22 millioner kvadratkilometer fjendtlige stater. Hvor er det lille lands, Israels, chance, når det gælder FN's generalforsamling?

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Steen Gade (SF):

Men FN's Generalforsamling består af de lande, der er i verden. FN's Generalforsamling er jo en institution i sig selv, men det er jo ikke en instans, der har et eget synspunkt. Den har det synspunkt, som verdens lande har. Jeg er tilhænger af, at staten Israel eksisterer – det har jeg sådan set altid været – og at dets grænser garanteres. Og jeg tror, at den bedste løsning for Israel, men selvfølgelig også for Palæstina, er en tostatsløsning, som på sigt skaber en selvstændig palæstinsisk stat. Det er sikkerhedsgaranti nummer et, også for staten Israel.

Kl. 11:28

Formanden:

Søren Espersen.

Kl. 11:28

Søren Espersen (DF):

Jeg synes ikke, at der bliver svaret på spørgsmålet. Hvis FN's generalforsamling er det sted, hvor små lande har en chance, så bliver der ikke givet nogen chance, når det gælder Israel. FN's Generalforsamling har som sagt igennem årene vedtaget mere end 300 resolutioner vendt mod Israel, bl.a. når det drejer sig om overtrædelse af menneskerettigheder. Der er måske 200 lande i den her verden, hvor overtrædelse af menneskerettighederne er daglige og konstante. Det er da ikke at give et lille land en chance. Så der er måske noget om, at FN's Generalforsamling og den måde, den bliver sammensat på, i virkeligheden kun giver specielle ideologier en chance og blæser på små lande.

Kl. 11:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:29

Steen Gade (SF):

FN's generalforsamling er jo lidt det, som hr. Søren Espersen siger: at man er nødt til at lytte til alle, og man er også nødt til at være sammen med dem, man måske ikke altid har lyst til at være sammen med, for at få verden til at køre. Det er jo sådan en forsamling, hvor man har lov til at sige, hvad man mener, også selv om vi i fællesskab måtte synes, at det er forkert. Og noget af det, der bliver sagt, er noget, jeg synes er forkert. Og der er også nogle, der har opført sig på en måde i FN's generalforsamling, som jeg synes er forkert.

Men hele FN-systemets beslutninger i forhold til sikkerhed, og det ved hr. Søren Espersen jo også godt, foregår rent faktisk i Sikkerhedsrådet i et andet rum, som man selvfølgelig også kan have kritik af, for det hele er menneskeskabt. Men det er det, vi har, og derfor er det helt afgørende, at vi styrker det, og også at vi laver reformer af FN-systemet. Det er en af de ting, som jeg godt kunne have lyst til at der bliver arbejdet noget mere med, så FN-systemet i fremtiden blev mere rigtigt og fik større legitimitet.

Kl. 11:30

Formanden:

Jeg siger tak til SF's ordfører. Hr. Christian Juhl som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 11:31

(Ordfører)

Christian Juhl (EL):

Tak for redegørelsen. Udenrigspolitik, sikkerhedspolitik, forsvar og udvikling bliver jo – eller er i hvert fald blevet det i nogle år – blandet sammen i et stort mismask, og jeg synes, det har været med til at ødelægge den måde, man har set på Danmark på før. Vi taber ter-

ræn ved at gøre det, og jeg er enig med SF's Steen Gade, der tidligere i dag sagde, at vi heldigvis nu ser nogle tendenser til, at vi går fra militær til civil aktivitet.

Den bløde udenrigspolitik var kendetegnende for Danmark i 50 år, indtil vi fik den forrige regering. Tidligere ville vi hellere sende 2.000 unge mennesker ud som ulandsfrivillige, for at de kunne lære verden at kende og hjælpe ude i verden, men også for at de kunne se, hvordan en blikskursby ser ud og mærke lugten fra kloakken omme bag blikskurene.

Når de mennesker kom hjem, havde de fået større udsyn, og de havde fået en indsigt i sammenhængen mellem verdens rigeste og verdens fattigste områder, og de var virkelig guf for dansk erhvervsliv. De blev alle sammen ansat i gode stillinger, når de kom hjem.

Den forrige regerings udenrigspolitik ændrede sig væsentligt på det område. Den regering ville hellere sende 2.000 unge mennesker ned i en hermetisk lukket by – ned i en militærlejr med topmoderne våben. Disse mennesker kommer som regel hjem ødelagte, slidt på sjælen og måske ikke med alle lemmer i behold, og nogle af dem kommer døde hjem.

I erhvervslivet er der ikke stor efterspørgsel på disse unge mennesker, der ikke har den indsigt og det udsyn, som vores ulandsfrivillige havde. Det er et godt eksempel på, hvordan vores sikkerhedspolitik har ændret sig gennem tiden. Forsvarspolitik er blevet til krigspolitik. Irak og Afghanistan er grimme eksempler på det, og jeg håber, det bliver en parentes i vores historie.

Der skal oprydning til, når vi har været ude i krig. Krig er ikke et godt udgangspunkt for at opbygge et land bagefter. Derfor ser vi også på udviklingsministerens budget, at der er flere og flere udgifter, som stammer fra vores krigspolitik og fra, at vi har lavet ødelæggelser og rod og ballade ude i verden. Det vil sige, at det tærer på udviklingsbudgettet at lave den slags ting. Det er det, som udviklingsministeren, hr. Christian Friis Bach, har kaldt den globale udviklingsramme, som jo ikke er fattigdomsorienteret, og som jo dækker oprydning efter militærets ballade rundtomkring.

Jeg er enig i regeringens opprioritering af den bløde sikkerhedspolitik. Det er det, som skaber dansk autoritet ude i verden. Det er det, der gør, at vi skaber nogle muligheder for at indgå alliancer. Det er det, der gør, at vi i mange, mange år har haft meget stor indflydelse i forhold til indbyggertallet i vores land, som hr. Steen Gade sagde. Vi har og har haft en meget, meget større indflydelse, og vi har en meget, meget større autoritet mange steder, end man skulle forvente i forhold til vores lands størrelse. Vi har desværre sat den over styr med krigsmageriet, og det må vi jo genopbygge.

Ud over det er jeg en lille smule stødt på Danmarks vegne, når man tænker på, at det lige nu er Norge og Cuba, der f.eks. hjælper med at skabe en fredelig situation i Colombia. Som danskere har vi utrolig meget at byde på, hvad angår konfliktløsning og fredelig udvikling, og vi bør tage et par skridt yderligere fremad. Vi kan – fuldt på højde med Norge – spille en rolle også på de her områder, og det synes jeg vi bør gøre.

Når man kigger på verdens udgifter til militær – de er på omkring 1.650 mia. dollar – ses det, at det er en pæn sum penge. Man kan sige, at det at bruge militæret hårdt mod hårdt er en måde at løse konflikter på, men der er også en anden metode, som er fuldstændig overset, nemlig konflikt- og fredsløsningsværktøjet. Tænk, hvis vi investerede 1.650 mia. dollar i det håndværk. Altså det håndværk, som mange mennesker på universiteter og andre steder kunne udvikle. Så kunne vi nå rigtig, rigtig langt, og så kunne vi nå en situation, hvor vi forebygger krige og skaber reel mulighed for demokrati og udvikling i de lande, hvor det ender i krig.

Det er, som om krig og militær er det eneste og det første middel, der bliver brugt. Det er endimensionelt, det er ubegavet, det er for fattigt, og det skader ofte mere, end det gavner.

Kl. 11:35

Jeg vil dog rose et område i redegørelsen, nemlig hele området omkring våbenkontrol og våbenhandel. Vi er selv en stor transportør af våben, og det er ikke alle transportere, som vi kan være lige stolte af. Jeg er glad for, at udenrigsministeren har taget konsekvent fat på det område, sådan at vi både arbejder for nedrustning og for at få kontrol med hele våbenhandelen, som jo er meget, meget profitabel.

På piratområdet mener jeg at vi har en diskussion til gode, som handler om, hvordan vi får et bedre beredskab, når det går galt. Når danske søfolk og andre kommer i klemme, som det jo har været tilfældet, skal vi have optimeret vores muligheder for at kunne gribe ind på en eller anden måde. Det er uacceptabelt, at vi oplever situationer som dem, vi har i øjeblikket. Den må vi tage på et andet tidspunkt.

Så drejer det sig om Arktis. Der har jeg et lille forbehold. Vi har givet grønlænderne retten til undergrunden, og jeg synes, det er søgt ud fra sikkerhedspolitiske argumenter nu at sige, at vi skal være interesseret i særlige jordarter, fordi de måske teoretisk set kunne bruges til et eller andet, der har med militæret at gøre. Jeg synes, at det ligner en grim imperialistisk tendens, og det virker, som om man siger: Vi har fortrudt, at vi ikke blev ved med at holde fast i vores ret til at kunne bestemme over grønlændernes undergrund, og vi vil egentlig også gerne have lidt fat i de penge, der måske er i det. Det bør vi føle os for gode til at gøre, og jeg synes, at det skal være grønlænderne, der skal bestemme den del af udviklingen.

Når det så drejer sig om NATO's rolle, kan den for min skyld gerne minimeres temmelig væsentligt, og så kan vi bruge pengene på FN i stedet for. For FN og ikke kun Sikkerhedsrådet skal opprioriteres. Det skal laves om, for det er et barn af den kolde krig, og det giver slet ikke et billede af de nuværende magtforhold og styrkeforhold i verden. Vi skal opprioritere de fredsbevarende styrker, og jeg synes også, at vi skulle rette op på den fejl, vi begik ved at nedlægge SHIRBRIG-enheden, sådan at vi får et bedre beredskab på området.

FN skal spille den afgørende rolle. Det er den vigtigste organisation, vi har, og det er ikke tilfældigt, at de har lavet et utal af – hr. Søren Espersen sagde 300 – resolutioner. Når et land er så aggressivt, som Israel er, og overhører verdenssamfundets advarsler, så bør man jo fortsætte med at forklare, at det her er fuldstændig galt. Israel er hovedansvarlig for, at der ingen løsning er på Palæstina-Israel-konflikten, og vi skal bruge vores indflydelse optimalt i FN og andre steder. Jeg synes, at EU bør ophæve den særlig privilegerede handelsaftale og samarbejdsaftale, man har med Israel, indtil Israel begynder at opføre sig ordentligt og anstændigt og begynder at vise fredsvilje og forhandlingsvilje i konflikten.

Jeg synes også, at vi skal være meget selvkritiske og sige, at vores uddannelsesinstitutioner ikke skal arbejde nede på Vestbredden, at vores virksomheder ikke skal arbejde nede på Vestbredden, og at vi skal have gjort den mærkningsordning med varer fra bosættelserne effektiv. Den ser slet ikke ud til at virke. Det er en del af vores sikkerheds- og udenrigspolitik, og derfor skal vi også have det på plads.

Det vigtigste er, at Danmark snart anerkender Palæstina som selvstændigt land. Hvorfor er vi fodslæbende i det her spørgsmål? Hvorfor kan vi ikke give klar besked? Det er også vigtigt, at Danmark klart siger, hvad der er Danmarks politik vedrørende opgraderingen af FN. Jeg tror ud fra udenrigsministerens taler, at det er ved at være på vej, men kunne vi ikke melde det klart ud? Jeg tror, vi styrker vores forhandlingsposition over for dem, der er fodslæbende i det her spørgsmål, ved at vi giver klar besked og f.eks. følger Israels melding på det her område.

Det samme gælder krigen i Syrien. Det er ikke visionært nok at sidde sammen med Syriens venner. Jeg drømmer om, at vores udenrigsminister vil rejse rundt i Kina og Rusland, indtil vi har fået dem overbevist om, at fælles løsninger er den eneste mulighed. Militære

løsninger er ikke en mulighed – det er ganske umuligt dernede – men det er fælles løsninger, hvor Kina og Rusland er med ved bordet, og hvor de parter, der er i Syrien, og som bagefter skal leve sammen, også er en del af løsningen. Igen er mægling i konflikter vejen frem frem for en militær løsning. I øvrigt skulle vi bruge det ord, som man bruger nede i EU, nemlig kohærens, altså sammenhæng, i politikken til netop at fremme vores interesser.

Så vil jeg sige, at vores udviklingsbistand er faldet siden 2011. Det er ikke noget skønt syn, og jeg håbede, at den nye regering også på det her område skulle tegne en ny linje. Den er faldet fra 0,85 pct. af BNI til 0,83 pct. under den nuværende regering. Det er ikke acceptabelt, og det skal vi have gjort noget ved.

Det sidste, jeg vil sige, er, at den vigtigste ulandsbistand er at styrke arbejderklassen i hele verden. De bærer fremtiden, og de bærer en mere retfærdig verden i sig. Uden det går det ikke, og det er det, der skal kendetegne vores udviklingsbistand. Vi er på vej. Jeg synes, at det på mange områder er en god redegørelse, men vi kan gøre det bedre. Vi kan gøre det mere synligt, at der er kommet en ny regering i Danmark.

Kl. 11:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning. Det er først hr. Søren Pind.

Kl. 11:41

Søren Pind (V):

Jeg var et ganske kort øjeblik uopmærksom, men jeg synes, at jeg hørte Enhedslistens ordfører sige, at nogle generelt set kommer hjem med skade på sjæl og legeme. Vil ordføreren forklare mig, hvem han generelt set mener kommer hjem med skade på sjæl og legeme, og hvor han har det fra?

Kl. 11:41

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:41

Christian Juhl (EL):

Ja, det vil jeg gerne. Når vi sender soldater til f.eks. Afghanistan, er det meget, meget svært at komme igennem den form for krig uden skader på sjælen. Psykiske problemer er voldsomt udbredt hos de soldater, vi har sendt ud. Det har vi et stort ansvar for. Der er selvfølgelig også fysiske skader; det er klart nok. Og der er nogle, der slet ikke overlever en tur til en krig som den i Afghanistan.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Pind.

Kl. 11:42

Søren Pind (V):

Jeg skal være den sidste til ikke at anerkende, at der er nogle, der kommer rigtig galt af sted, når vi er i krig. Men en udtalelse om, at man almindeligvis eller generelt bliver bragt i den situation, er i hvert fald i modsætning til, hvad jeg har hørt mængder af soldater udtale. Det gælder også deres øverstbefalende. Der er faktisk mange tegn på, at for rigtig mange af de her unge mennesker styrker det dem mentalt og åndeligt. Derfor er jeg meget nysgerrig efter at få at vide – vi har jo f.eks. visitationsregler her i Folketinget – hvor hr. Christian Juhl har det fra. Hvor er dokumentationen for det pågældende udsagn, som strider imod alt det, jeg indtil nu har hørt?

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:42

Christian Juhl (EL):

Så var det hr. Pind, der var uopmærksom. Jeg fortalte, at vi for nogle år siden først og fremmest sendte unge mennesker ud som ulandsfrivillige, og at vi i de sidste 10 år først og fremmest har sendt unge mennesker ud som soldater. Det at blive sendt ud som soldat påvirker ekstremt, og det var krige, som det i mine øjne – i hvert fald i de to krige, som jeg nævnte – var ganske overflødig og uansvarligt at sende unge mennesker ud i. De skader situationen i de lande, og krig er ikke en løsning på de problemer.

I den sammenhæng er det ti gange bedre, måske 100 gange bedre, at sende dem ud som ulandsfrivillige. Så er de eftertragtede i erhvervslivet, når de kommer hjem. Mange af dem, der kommer hjem efter at have været ude som soldat, kan ikke undgå at have fået ret alvorlige skader af den ekstreme påvirkning, det er at arbejde under de forhold, som en krig giver.

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:43

Søren Espersen (DF):

Nu forstod jeg på hr. Christian Juhl, at Danmark skulle satse på fredsbevarende styrker, og at det var FN, der skulle styre det her forløb. Det er jo sådan noget af den type, der også kan være temmelig krævende militært. Det, jeg vil spørge hr. Christian Juhl om, er, hvad han forestiller sig at Danmarks forsvarsbudget skal være fremover, hvis vi f.eks. skal deltage i fredsbevarende opgaver som f.eks. dem i Kosovo, Bosnien osv. Kunne man få et eller andet rammebeløb for, hvad Enhedslisten vil yde til det danske forsvar, hvis vi skal være rede til at løse sådan nogle opgaver?

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:44

Christian Juhl (EL):

Alt, hvad der hedder beredskab, stort set, og alt, hvad der hedder fredsbevarende styrker, synes jeg er en fornuftig aktivitet. Og det er jo ikke et spørgsmål om, hvor mange penge vi sætter af til det, det er et spørgsmål om, hvilket behov der er ude i verden, og så må vi prøve at hjælpe så godt, vi kan, på det område.

For min skyld kan vi godt omsætte samtlige krigsfly og alt det entydigt avancerede krigsmateriel, vi har, til penge til de fredsbevarende styrker, men meget gerne sådan, at vi putter en del af pengene over i udviklingsbistanden, da det jo er en del af vores udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Espersen.

Kl. 11:45

Søren Espersen (DF):

Det er jo intet svar. Det er, som om hr. Christian Juhl ikke ved, at der f.eks. blev brugt fly i stor stil i den fredsbevarende opgave, det var at gå ind i Libyen. Der var de danske F16-fly jo utrolig aktive og stod for et eller andet sted mellem 15 og 20 pct. af samtlige togter. Det er også, som om hr. Christian Juhl ikke vil erkende, at der var kampvogne til stede i Bosnien, som ydede en fantastisk indsats. I de tilfælde har vi altså haft nogle fredsbevarende operationer, hvor vi har brugt kampfly, og hvor vi har brugt kampvogne. Men jeg forstår, at hr. Christian Juhl vil skrive de to ting ud af ligningen.

Lad os nu få at vide, hvad det er for nogle våben soldaterne skal bruge, hvis de skal kunne indsættes i fredsbevarende styrker. Er det bare sådan almindelige økser og håndvåben eller sådan noget, eller skal der nogle barske ting til, der koster en masse penge? Og er Enhedslisten klar til at betale de penge?

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:46

Christian Juhl (EL):

Punkt 1: Nu kan jeg ikke deltage i en militærteknisk diskussion, da det er ved at være 40 år siden, jeg har været soldat. Punkt 2: Det var ikke en fredsbevarende indsats i Libyen, det var en aggressiv angrebskrig – eller det blev det i hvert fald – hvor man skulle kappe hovedet af Gaddafi. Det havde intet med fredsbevarende aktiviteter at gøre, så det er en dårlig sammenligning. Men de aktiviteter, der i øvrigt foregår rundt omkring i verden, tegner jo meget godt et billede af, hvad en fredsbevarende styrke er, og det vil jeg holde mig til.

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så går vi til Liberal Alliances ordfører, hr. Villum Christensen.

Kl. 11:46

(Ordfører)**Villum Christensen (LA):**

Tak for en meget grundig sikkerhedspolitisk redegørelse, som kommer her midt i forsvarsforhandlingerne. Helt overordnet synes jeg faktisk, det er tilfredsstillende at se, hvorledes de sikkerhedspolitiske overvejelser og prioriteringer også afspejler sig i den måde, man har dimensioneret det nye oplæg til forsvarsforlig på. Her tænker jeg ikke mindst på den klare prioritering af Arktis, sårbare stater og også cyberindsatsen, altså den elektroniske krigsførelse, som har fået en markant og stærkere fremtræden. Vi oplever også en forskydning fra det militære til det lidt mere civile, lad os sige det sådan. Det ser vi faktisk meget positivt på.

Vi er også meget enige i formuleringerne om, at det er i dansk interesse at arbejde for multilateralt samarbejde og stærke internationale organisationer. Det betyder selvsagt, at NATO, FN og EU bliver helt afgørende omdrejningspunkter.

I redegørelsen påpeges det med rette, at udviklingen i Iran repræsenterer en betydelig sikkerhedsrisiko, og man må jo også spørge sig selv, hvorfor Iran er parat til at påtage sig så store lidelser, som den internationale boykot giver, hvis ikke der er noget, de vil skjule. Fra et NATO-møde i forrige weekend i Prag ved jeg, at det havde ekstrem stor opmærksomhed.

Med hensyn til Afghanistan nævnes det i redegørelsen, at der også i 2012 er blevet ydet en stor indsats, men at udfordringerne fortsat er betydelige, som det er formuleret. Desværre tror jeg godt, man kan sige, at når regnebrættet skal gøres op efter 2014, er det kun meget få fremskridt, der vil vise sig at være stabile.

Når vi gør status over vores engagement i de store internationale organisationer, kan man vel sige, at vi har lagt rigtig mange æg i NATO-kurven siden engagementet i Irak og Afghanistan og knap så mange i FN. Vi ser gerne en vægtforskydning, som går i retning af mere FN. Man må nok sige, at vores indsats i de fredsbevarende styrker synes at være endog meget beskeden. Det er ærgerligt, fordi det står i en skærende kontrast til den forholdsvis store respekt, som Danmark og ikke mindst de nordiske lande nyder i FN-kredse. Det var i hvert fald det klare indtryk, jeg fik, da jeg deltog i FN's generalforsamling for en god måneds tid siden. Vi mener klart, at en huma-

niter indsats i alle verdens brændpunkter kræver parathed og rettidig omhu, og at den er mindst lige så vigtig som den militære.

Det er da også med glæde, at vi ser, at regeringen så klart skriver, at man prioriterer de fredsbevarende styrker yderligere. Så vil jeg gerne gentage mit synspunkt fra sidste år om, når det handler om at prioritere det fjerne og det nære. Vi synes ikke, at vi for enhver pris skal deltage i alle fjerntliggende konflikter, som NATO er involveret i, men ser langt mere sikkerhedspolitisk rationale i at prioritere vores nærområder.

Kl. 11:50

I den forbindelse er Arktis et nærområde, og man skal være både døv og blind, hvis man ikke kan se, at der fremover vil være potentielle konflikter i dette område. Arktis er blevet hot, som det er blevet udtrykt, ikke blot for de arktiske lande, men sandelig også storpolitisk. Rigtig mange byder sig til og vil i Arktisk Råd eller tættere på Arktisk Råd ud fra en logik om, at man hellere må være ved bordet, når dette enorme område bliver mere tilgængeligt. Skal vi undgå konflikter, er det nok vigtigt at være åben over for de her mange interesserede lande. Så jeg er enig i, at vi bør sige ja til de observatørlande, som har meldt sig på banen.

Vi ser også, at Arktisk Råd er ved at skifte til et egentligt, etableret internationalt organ med eget sekretariat. Det skal være mit håb, at det kan være med til at sænke spændingsniveauet. Vi skal i hvert fald ikke gå med på den galej med at få det talt op, som nogle gerne vil, selv om der er store strategiske interesser i undergrunden.

Det er rigtig vigtigt, at alle har et reelt ønske om at lade de militære institutioner stå på sidelinjen i Arktis, men vi skal jo ikke være naive, og det er nødvendigt, at vi fremover styrker vores suverænitetsbestræbelser i det her område. Det er jo længe siden, at suverænitet har haft så stor en betydning. Vi hørte jo diskussionen om Hesselø for lidt siden. Jeg mener faktisk, at suverænitetsbegrebet heroppe får en betydning, som vi ikke har oplevet rigtig længe.

Når vi er ved det her suverænitetsaspekt, vil jeg også sige, at jeg mener, at det nordiske forsvarssamarbejde skal have et par ord her til sidst. Det er i hvert fald meget glædeligt for os, at det ser ud til, at man både kan samarbejde om personale og uddannelse og materiel. I virkeligheden er de fælles værdier og tillidsforholdene de nordiske lande imellem jo en helt afgørende faktor, hvis man skal have held med at indføre såkaldt smart defence, som er blevet nøgleordet. Det indebærer, at ikke alle skal have alle kapaciteter. Det kræver selvfølgelig nogle stærke tillidsbånd, hvis man overlader vitale suverænitetsopgaver til andre. Forhåbentlig er det en udvikling, der kan vokse til glæde for det kvalitative niveau og statskassernes økonomi. Vi ser i hvert fald hellere denne udvikling i Norden end en EU-hær, som Jens Rohde og andre fra Venstre har ønsket sig.

Kl. 11:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så giver jeg ordet til den sidste ordfører, hr. Per Stig Møller fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:53

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Idet jeg takker for regeringens sikkerhedspolitiske redegørelse, skal jeg naturligvis samtidig udtrykke min glæde over, at den borgerlige regerings aktive sikkerhedspolitiske kurs og sikkerhedspolitiske engagementer fortsætter. Det fremgår heldigvis tydeligt af redegørelsens sætning, der lyder:

»Danmark skal derfor stadigt være en aktiv og solidarisk partner, der har viljen og evnen til at levere relevante civile og militære bidrag til internationale operationer.«

Sådan har Danmark ageret i mange år, og derfor står der også fortsat: Og sådan skal Danmark naturligvis fortsat agere.

Jeg synes især, at det er glædeligt, at det SF, som ofte og gerne har stemt imod flere af disse engagementer, nu står helhjertet bag dem. Så jeg vil sige til hr. Steen Gade, at det altså ikke er Danmark, der har fået en ny udenrigspolitik, men SF, der har fået en ny udenrigspolitik, og det er jo ganske godt, fordi det er vigtigt, at der er en bred samling i Folketinget om vores internationale indsatser og engagementer. Der vil jeg godt lige sige til hr. Jeppe Kofod, som gav indtryk af, at nu var der kommet en ny politik om Mellemøsten og flygtninge i nærområder og våbenkontrol og menneskerettigheder og rigsfællesskabet – mere af hensyn til referatet – at det jo egentlig ikke er rigtigt.

Jeg er meget, meget glad for, at regeringen fortsat prioriterer og nogle steder har lagt flere penge ind, men det er jo ikke sat i gang af den regering, altså transitionsprocessen i Mellemøsten er jo et arabiske initiativ fra 2003. Det har heldigvis fået flere penge, og det takker jeg for, men det er jo dog igangsat af den borgerlige regering.

Om støtte til flygtningene i nærområderne vil jeg godt sige, at den bogstavelig talt siddende formand både som integrationsminister og udviklingsminister har arbejdet for, at der blev gjort meget mere i nærområdeindsatsen, også for flygtningene, hvilket Dansk Folkeparti jo også lagde vægt på. Så den er også startet der.

Med hensyn til våbenkontrol vil jeg gøre opmærksom på, at den borgerlige regering gik ind i small arms-initiativet med det samme.

Hvad angår menneskerettighederne, havde vi en menneskerettighedsambassadør, som var den første, vi fik ind i Sri Lanka for at se på uhyrlighederne i Sri Lanka, og det krævede meget, meget kraftigt pres og flere samtaler med Sri Lankas regering, før det lykkedes at få den danske menneskerettighedsambassadør ind, endda to gange.

Med hensyn til samarbejdet om rigsfællesskabet er jeg glad for, at hr. Steen Gade huskede, at det jo blev opgraderet under os. Lad mig nævne Ilulissat, som blev nævnt, men lad mig også nævne den dansk-grønlandsk-amerikanske aftale, Igaliku-aftalen, efter Thule-opgraderingen, eller lad mig nævne, at vi præcis af de grunde, som også er nævnt her meget rigtigt af de andre ordførere, for at skabe ligeværdighed i rigsfællesskabet, som er forudsætning for, at det overlever, jo lavede både Ittiek-aftalen og Fámjin-aftalen med henholdsvis Grønland og Færøerne, således at de blev mere inddraget i udenrigspolitikken, så meget som grundloven tillod.

Så det er mere af hensyn til referatet. Vi var altså ikke døde og blinde. Vi gik i gang med disse ting. Nogle steder fortsætter man dem, nogle steder forstærker man dem som i det arabiske initiativ, som jeg godt vil kvittere for. For det er vigtigt, at der er en bred samling i Folketinget om disse engagementer.

Redegørelsen peger både på konkrete problemlande og -områder og på nødvendigheden af at virke inden for de store multilaterale organisationer og institutioner, og jeg er enig i, at disse kan have behov for at blive reformeret og opdateret til den aktuelle verden, ikke mindst Bretton Woods-institutionen og FN's Sikkerhedsråd, hvor vi jo tidligere, både SR-regeringen og vores regering, har taget reforminitiativer. De er ikke blevet gennemført, det kan vi jo se, men initiativerne er blevet taget, både som nordiske og som europæiske initiativer, hvor SR-regeringen med Niels Helveg Petersen i spidsen og jeg selv har været med til at være drivende kraft, men veto-systemet i Sikkerhedsrådet betyder jo så også, at det er meget svært at lave det om.

I de kommende år vil USA fortsat være den centrale verdenspolitiske spiller. Det er derfor vigtigt, at vi og såvel NATO som EU fastholder den transatlantiske forbindelse og det transatlantiske samarbejde. Vi har og kan have indflydelse i USA trods vores evidente størrelsesforskelle, hvis vi er en pålidelig og loyal partner. USA er tydeligvis ved at skifte sit opmærksomhedsfelt fra Europa mod Asien. Det er jo ganske forståeligt, eftersom det er her, den store økonomiske udvikling finder sted, men det er også her, at nye sikkerhedspolitiske problemer kan opstå. Hr. Søren Espersen sagde, at vi jo ik-

ke kan vide, hvilke problemer vi har om 5 år. Nej, men vi kan jo se, hvor de måtte kunne komme. Der vil jo præcis udviklingen i Sydøstasien kunne betyde, at der kommer problemer.

Så meget desto vigtigere er det, at vi, USA og Europa, ikke glider fra hinanden. Skulle det ske, lever USA bedre med det, end vi gør. Derfor skal EU arbejde mere for at styrke det daglige og økonomiske samarbejde på tværs af Atlanten, og jeg mener stadig væk, at vi skal gå efter at få skabt, hvad jeg har kaldt NATA, North Atlantic Trade Association, som parallel til NATO.

Kl. 11:58

NATO står foran at skulle udvikle et fælles forsvar mod cyperegreb. Det skal vi være aktivt med i. Og NATO står foran at udvikle missilforsvaret til at dække os alle. Det har vi lagt meget vægt på at det kommer til at gøre, når det en dag måtte komme.

Redegørelsen anfører i denne forbindelse, at NATO-topmødet markerede, og jeg citerer: en milepæl for udviklingen af NATO's missilforsvarskapacitet. Citat slut. Det går jeg så også ud fra vil afspejle sig i de igangværende forsvarsforhandlinger. Men vi ser gerne, at Rusland inddrages i dette missilforsvar. Det er ikke vendt mod Rusland. Det har vi længe forsøgt at få igennem i NATO-Rusland-Rådet. NATO-Rusland-Rådet er ikke omtalt i redegørelsen, men dette råd må være stedet, hvor det udvidede missilforsvar forhandles, så russerne kan være rolige for det.

Til gengæld anfører redegørelsen Ruslands aggressive politik, og med rette, over for Georgien – altså, det er ikke med rette en aggressiv politik, men det er berettiget, at den anføres. Så meget desto mærkelige er det, at denne regering nu vil sætte støttebeløbet til Georgien ned og nedprioritere samarbejdet med Georgien. Dermed viser Danmark sig jo ikke just som en aktiv og solidarisk partner, som man ellers skriver at man gerne vil være.

Omvendt er Ruslands aktive og konstruktive engagement i den arktiske proces opmuntrende. Det er af afgørende betydning for rigsfællesskabet og Grønlands fremtid, at vi formår at løfte alle de opgaver og udfordringer, vi står foran i det arktiske område. Mange af disse kan vi kun løfte i fællesskab med de fem arktiske lande og Arktisk Råd, og jeg er enig i de betragtninger, der er gjort, også om udvidelse af observatørkredsen af Arktisk Råd, men ikke medlemskredsen. Men jeg vil stadig væk anbefale regeringen at opretholde Arctic 5, altså de fem arktiske kyststater, for disse fem har nemlig et særligt ansvar for eftersøgning og redning og miljøbeskyttelse.

Jeg er temmelig sikker på, at når regningen skal skrives ud for det, er det ikke Arktisk Råd, der betaler, for der sidder en masse lande, som ikke er kyststater deroppe, og jeg tror ikke rigtig, at de vil komme og lægge pengene og heller ikke observatørerne. Så der er altså en opgave, vi skal være klar over, vi selv kommer til at hænge på økonomisk, og det er Arctic 5, og derfor vil jeg anbefale, at Danmark, som tog initiativ til det i sin tid, benytter initiativretten og serveretten til stadig væk at bevare det; ikke at der fra den ene dag til den anden skal holdes møder, men det er vigtigt, at det ikke forsvinder.

Den anden store spiller på verdensscenen er efterhånden Kina, som der heller ikke siges særlig meget om. Vi skal fastholde og udvikle et godt forhold til Kina, især gennem et stærkere samarbejde mellem EU og Asien i ASEM. Det er der, båndene kan knyttes tættere og udviklingen forblive fredelig. Der er dem, der er os. Derfor burde ASEM udstyres med et permanent sekretariat, der kan sikre, at alle de aftaler, vi indgår i ASEM, også føres ud i livet. Jeg har også siddet der som repræsentant for Danmark ved en lejlighed, og det var kolossalt så meget, vi aftalte, men jeg tror ikke, at der er ret meget, der er gennemført. Så det er i vores fælles interesse at sørge for at se på, om vi ikke ligesom med Nordisk Råd kan skabe et sekretariat, der holder os til vores løfter om aktive handlinger.

Lige nu er situationen jo anderledes ufredelig i Mellemøsten, som er blevet diskuteret her, og hvor redegørelsen ganske rigtigt påpeger

konflikternes uforudsigelighed. Situationen er jo simpelt hen sprængfarlig, og det er rigtigt, som hr. Søren Espersen sagde, at der jo ikke alene er de geografiske og territoriale konflikter, der også den ideologiske konflikt. Hvis islamismen måtte gå hen og vinde under det arabiske forår, står vi i en helt ny situation på tværs af Middelhavet. Det var jo også for at undgå den situation, at jeg satte vores beskedne bidrag om det arabiske initiativ i gang for at få stabiliseret kvindernes udvikling, fremmet kvindernes udvikling, fremmet den sociale udvikling, fremmet retsstatens, retssamfundets udvikling, fremmet den frie presse. Det kan være med til at standse islamismen. Vores 100-300 millioner gør det jo ikke, men vi kan i hvert fald vise, hvad vi mener der skal gøres.

Der er jo dele af konflikten i Mellemøsten, vi ikke kan gøre meget ved, og her tænker jeg på den fortsatte sunni-shia-konflikt. Den kæmper de nok videre, uanset hvad vi vil gøre.

Men der andre, som vi kan gøre noget ved sammen med de andre EU-lande og ikke mindst USA, og det er jo forholdet mellem Israel og Palæstina, som jo igen er gået galt i de sidste 14 dage. Det er svært, jeg ved det, og der spilles efter vidt forskellige nodeark, der også skiftes ud fra den ene dag til den anden, men opgaven vil bestå i, at USA og EU igen yder, for det har vi ikke gjort de sidste 4 år, en særlig intensiv og troværdig indsats og i samarbejde med Den Arabiske Liga. For Den Arabiske Liga er det ikke Israel, der er den faretruende – de ved godt, at de ikke bliver angrebet af Israel – det er i Iran, så vi er faktisk i den situation, at Den Arabiske Liga og EU er i den samme båd i forhold til mellemøstkonflikterne. Det synes jeg vi skulle udnytte til at komme videre i fredsprocessen.

Kl. 12:03

Vi var i sin tid aktivt med i Forum for the Future, der jo netop gik ud på at få skaffet udvikling i området, og vi gik med i Foundation for the Future med henblik på en fredelig politisk og social udvikling i regionen. Jeg går ud fra, at vi stadig væk er med og stadig væk prioriterer disse opgaver, men der står ikke noget om det i redegørelsen, så det kan vi måske få at vide i svarene.

Også Afrika er mange steder i store sikkerhedspolitiske vanskeligheder, også på grund af den terrorisme og islamisme, der breder sig på tværs af Sahelområdet, og jeg hilser derfor med glæde, at Danmark er blevet anmodet om at påtage sig rollen som leder af en regional proces om antiradikalisering i Sahelarbejdsgruppen. Jeg går selvfølgelig ud fra, at regeringen siger ja til opfordringen. Jeg går også ud fra, at EU vil påtage sig et større engagement i og samarbejde med Afrika, som USA med rette går ud fra at vi engagerer os særligt i. Det ligger jo faktisk i vores, om jeg så må sige, baggård. Og det er jo vigtigt, at det ikke bare er Kina, som laver det arbejde. Det var jo det, afrikanerne sidst sagde til mig: Ja, når I ikke kommer, tager vi da pengene fra Kina.

EU har faktisk, også med vores forhistorie, en særlig mulighed for et samarbejde med Afrika igen her på lige fod. Vi kan lave en alliance, som vil interessere hr. Steen Gade meget, inden for klimapolitikken. Der ville en europæisk-afrikansk alliance faktisk veje til, og vi kan altså også gøre det inden for økonomien, hvor flere afrikanske lande faktisk har større vækst end de europæiske lande. Så det vil være til gensidig gavn, at vi øger vores samarbejde både politisk, økonomisk og sikkerhedsmæssigt med Afrika.

Meget mere kunne naturligvis fremhæves og diskuteres om den usikre sikkerhedssituation, som verden befinder sig i, men det tillader taletiden desværre ikke – og nok heller ikke formanden – så derfor slutter jeg her.

Kl. 12:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Det kan jeg bekræfte.

Der er en kort bemærkning fra hr. Jeppe Kofod, hvis hr. Per Stig Møller lige vil vente.

Kl. 12:05

økonomiske samarbejde og frihandelspolitikken i forhold til Nordafrika.

Kl. 12:08

Jeppe Kofod (S):

Tak, og først og fremmest tak for ordførertalen. Jeg deler jo faktisk alle betragtningerne og analyserne, og jeg tror, at vi i fællesskab skal glæde os over, at Det Arabiske Initiativ er blevet styrket, også økonomisk. Der var jo i VK-regeringens sidste leveår – og det kan godt være, det var, efter at hr. Per Stig Møller var fratrådt som udenrigsminister – en tendens til, at man nedprioriterede Det Arabiske Initiativ, også økonomisk. Man omdøbte det i øvrigt også, så det fik et andet navn. Men da den her regering så kom til, opprioriterede man det igen, selvfølgelig også i lyset af det arabiske forår og den meget vanskelige transitionsproces, som landene går igennem i øjeblikket.

Så jeg skal bare spørge hr. Per Stig Møller, om vi ikke kan glæde os over det og i virkeligheden have et fælles budskab om, at det med bistand – også til den arabiske verden og Nordafrika – faktisk er en del af løsningen også i forhold til sikkerhedspolitikken, og at vi ikke må svække vores bistandsengagement i de mange svære omstillingsprocesser. Så dem, der foreslår, at man skal skære ned i udviklingsbistanden og den her type bistand, risikerer at svække vores sikkerhedsinteresser på længere sigt, hvis vi kører efter den kurs.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:06

Per Stig Møller (KF):

Jo, det er vi enige om. Jeg har jo også stået her flere gange og sagt, at jeg kvitterer for, at man har forøget beløbet til Det Arabiske Initiativ meget i forhold til tidligere. Men jeg prøvede bare at sige til hr. Jeppe Kofod, at det jo ikke er noget, der er blevet fundet på nu. Det er altså fra 2003.

Det viser jo også præcis det, som hr. Søren Espersen var inde på omkring islamismen, nemlig at det jo er kræfter, som ikke vil have modernisering, som truer verdens sikkerhed og freden over Middelhavet. Det er kræfter, som ikke vil have kvinderne med ind i udviklingsprocessen; det er kræfter, som ikke vil have demokrati; det er kræfter, som blæser på den økonomiske udvikling, fordi de vil have den religiøst-ideologiske tryghed og have befolkningen til at gøre, som styret vil inden for de områder. De blæser på den økonomiske udvikling, hver gang de får magten. Så det er vi fuldstændig enige om.

Jeg siger bare: Vi kan ikke løse det alene. Men vi viser med vores initiativ, som jeg er glad for at regeringen har forøget beløbet til, at det må være vejen frem. Jeg brugte udtrykket, at så klipper vi græsset under terroristernes eller islamisternes fødder. Det er vi helt enige om. Vi er også enige om, at bistanden skal fortsætte.

Jeg synes også, vi skal gøre mere ud af Pakistan, for det er jo ikke sådan bare os, de slår ihjel eller vil slå ihjel. De slår også hinanden ihjel. Altså, selvmordsbomben i Pakistan i går var jo ikke vendt mod os. Den var vendt mod andre pakistanere. De fleste, der bliver slået ihjel af disse terrorister, er jo faktisk muslimer. Og det er, fordi de slås indbyrdes om, hvad der er den rigtige måde at være muslim på, og hvordan de skal agere i fremtiden. Derfor har jeg også arbejdet meget for, at EU øgede sit budget til Pakistan, som er en meget skrøbelig stat, for hvis den falder, bliver det meget svært at stabilisere Afghanistan.

Jeg tror, at hvad angår Nordafrika, som vil stå i meget store vanskeligheder, hvis de klimakatastrofer, som hr. Steen Gade var inde på var det vigtigste, virkelig udfolder sig syd for Sahara, så kommer der en masseflugt ind i Nordafrika, som i forvejen har arbejdsløshed. De får en masse nye mennesker ind på scenen de næste 15-20 år. Det kommer så til at give en kolossal masse konflikter over Middelhavet. Derfor tror jeg også, at vi i tide skulle se at komme længere med det

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeppe Kofod.

Kl. 12:08

Jeppe Kofod (S):

Tak. Vi er jo meget enige, men jeg tror, det er en vigtig pointe, som hr. Per Stig Møller er inde på, at den ideologiske konflikt i den arabiske verden, i Mellemøsten, jo i høj grad er imellem de arabiske folk selv – mellem dem, der gerne vil demokrati og frihed, og dem, der vil en religiøs stat. Det er ikke et clash mellem os og dem, altså den vestlige verden og den arabiske verden, det er lige så meget et slag mellem mennesker i den arabiske verden. Der skal vi selvfølgelig støtte dem der vil have frihed.

Hr. Per Stig Møller nævner rigtigt vores bistandsindsats i Afghanistan, Pakistan, Mellemøsten – og man kunne tilføje Somalia, Afrikas Horn osv. – og der var mit spørgsmål: Hvad er Det Konservative Folkepartis holdning egentlig? Skal vi fastholde vores bistand, udvide vores udviklingsbistand, eller skal vi skære ned på den, som nogle partier foreslår? Jeg noterede mig jo, at Venstre i deres finanslovsforslag havde en ret markant nedgang i udviklingsbistanden i de kommende år.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Per Stig Møller (KF):

Vi har jo konstateret, at den nuværende regering ikke lever op til sine løfter om at øge udviklingsbistanden. De løfter, der stod i regeringsprogrammet, bliver jo overhovedet ikke holdt, tværtimod. Man går ikke op på den procent, man skriver man vil op på. Det tager 20 år, før den nuværende regering kommer derop.

Men når der er råderum til det, ser vi den da gerne komme op igen. Vi har da hele tiden gået ind for, at den ikke skulle under 0,8 pct. f.eks. Det har været en konservativ markering, at vi ikke vil under 0,8 pct. Det var det også i regeringsforhandlingerne, da vi lavede regeringsprogrammet i 2007. Det er fortsat vores politik.

Jeg vil bare gøre opmærksom på, at det, man lovede før valget, holdt man ikke efter valget fra den her regerings side.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så er det hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 12:09

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg var lidt i tvivl om, om jeg ville tage ordet. Men jeg har et spørgsmål, og inden da har jeg lige den bemærkning til hr. Per Stig Møller, at når man nu ikke længere er i regering, må man vel på et eller andet tidspunkt holde op med at sige, at man gjorde næsten alt muligt meget bedre før.

Vi andre bruger jo ikke hele vores taletid på at sige, at vi gør det meget bedre. Hvis vi havde brugt vores taletid på det, så kunne jeg forstå det, men nu skal vi altså høre hr. Per Stig Møller bruge en tredjedel af sit indlæg på at tale om noget, han mener han gjorde bedre, og nogle ting om, at SF skiftede politik på alle mulige områder, hvilket jo ikke er rigtigt. Men det er rigtigt, at der var meget uenighed om to krige, nemlig krigen i Irak og i Afghanistan. Den ene er heldigvis stoppet, og den anden er vi på vej ud af.

Mit spørgsmål drejer sig om noget, som hr. Jeppe Kofod også var inde på. Jeg synes, der var rigtig gode bidrag om Afrika, og det er jo også på en eller anden måde et nærområde for os i Europa: Mellemøsten og Afrika. Mit spørgsmål går på, i hvor høj grad hr. Per Stig Møller kan se EU i en stærkere position. For vi mangler jo noget koordinering på det, som virkelig fungerer effektivt, både sikkerhedspolitisk og især koordineret med alle politikker.

Kl. 12:11

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Per Stig Møller.

Kl. 12:11

Per Stig Møller (KF):

Jeg beklager meget, at jeg svarede på hr. Steen Gades og hr. Jeppe Kofods provokationer i forhold til, hvad vi havde gjort. Det stod faktisk ikke i mit talepapir, at jeg skulle tale om fortiden, men når jeg får at vide, at vi ikke lavede noget i fortiden, så må hr. Steen Gade undskylde, at jeg siger, hvad vi lavede inden for de områder, der blev nævnt.

Men det er da fuldstændig rigtigt, at der nu er en ny regering, og den skal bedømmes på sine egne handlinger, men man skal bare ikke bruge sådan nogle håndkantslag over for os andre, når de er så sløve, som de er. Men lad os tale om Afrika.

Det er klart, at EU skal have en stærkere position i Afrika. Og hr. Steen Gade må undskylde mig, men vi prøvede faktisk også i forbindelse med COP15 at få et meget stærkt samarbejde og en alliance mellem EU og Afrika for at få et resultat, f.eks. i form af Global Fund, for uden en Global Fund ville det være umuligt at få Afrika med.

Undskyld, at jeg taler om fortiden igen, men det er jo altså der, vi har prøvet at lægge et klimapolitisk samarbejde med Afrika. Det bør man også gøre inden for det sikkerhedspolitiske område, og når det gælder den økonomiske udvikling, og derfor nævnte jeg frihandelsområdet.

EU og Den Afrikanske Union, som faktisk har fået styr på meget, burde gå ind i et meget tættere samarbejde. Den Afrikanske Union løser mange problemer, og i de senere år har vi også bemærket, at når der er militærkup i Afrika, slår Den Afrikanske Union til, så godt den kan, for at få militærdiktatorer og kupmagere ud igen.

Jeg tror faktisk ikke, at hr. Steen Gade og jeg kan blive uenige om, at der skal gøres meget mere for at få udviklet samarbejdet med Afrika, og vi har institutionerne til det.

Kl. 12:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Steen Gade.

Kl. 12:12

Steen Gade (SF):

Det kan vi ikke blive uenige om. Det er vi faktisk rigtig meget enige om.

Desuden vil jeg bare lige så forsigtigt sige, at hvis jeg virkelig har stået og sagt en hel masse om, hvad vi gør meget, meget bedre end den tidligere regering, så undrer jeg mig over, at hr. Søren Pind har været så uopmærksom. For han roste mig for det modsatte, men jeg vil sige til den tidligere udenrigsminister, at det jo nok er noget, man skal lære, og det tager nok sin tid.

Kl. 12:13

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Per Stig Møller (KF):

Hr. Steen Gade sagde, at der er kommet en ny udenrigspolitik. Det, der er pointen, er jo lige præcis, at vi plejer at fortsætte udenrigspolitikken. Det kvitterede jeg for og konstaterede, at det betyder, at SF har fået en ny udenrigspolitik. Og det er jo fint, for ellers kunne man ikke fortsætte den – som man jo selv skriver i redegørelsen – aktive og engagerede udenrigspolitik:

»Danmark skal derfor stadig være en aktiv og solidarisk partner, der har viljen og evnen til at levere relevante civile og militære bidrag til internationale operationer«.

Det vil sige, at der markerer man, at man vil fortsætte, og det er jeg kun glad for. Vi fortsatte da også det, SR-regeringen i vidt omfang havde lagt til grund. Sådan har vi jo de sidste 20 år – i hvert fald siden 1990 – arbejdet på at forlænge vores udenrigspolitik.

Men lad mig til sidst igen sige noget omkring klima, som er vigtigt. Jeg vil stille det som spørgsmål til udenrigsministeren for ikke at have den der evige polemik med hr. Steen Gade. Og jeg stiller spørgsmålet uden at kende svaret.

Når det gælder klima og samarbejde med Afrika, har vi haft et samarbejdsforsøg på at skabe den grønne mur hen over Sahel – hvilket var et senegalesisk forslag – så man ikke bliver ved med at få ørkenspredning, som ødelægger mere og mere landbrugsjord. Jeg syntes, det var en god idé. Det er også en dyr idé. Jeg ved, at EU også ville undersøge, om man kunne gøre det, men jeg ved ikke, hvad det er endt med. Men det var i hvert fald et godt initiativ fra Europas side at hjælpe med den grønne mur – som de kalder det – hen over Sahel.

Hvis de får et livsgrundlag i det område i stedet for at få ødelagt deres livsgrundlag, kunne det også betyde, at man kunne få stoppet noget af den islamisme og totalitarisme, som vandrer hen over Sahelområdet og nu altså er i Mali.

Kl. 12:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til alle ordførerne. Så går vi til ministrene, der har 20 minutter til deling, men de behøver ikke at bruge dem.

Først er det udenrigsministeren.

Kl. 12:15

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Tak for det, og tak for formaning. Men først og fremmest tak til ordførerne for en god debat og konstruktive indlæg. Man må sige, at der har været sådan et betydeligt kapløb om at stå bag redegørelsen, og det er vel næsten det højeste, en regering kan opnå: at rigtig mange udtrykker anerkendelse af det, der ligger i redegørelsen.

Jeg vil tage nogle få fokusområder ud, også i forhold til debatten. Som beskrevet i redegørelsen kræver de sikkerhedspolitiske udfordringer, vi står over for, at vi tager udgangspunkt i det internationale samarbejde og de multilaterale løsninger. Det er en rammebetingelse for hele Danmarks internationale arbejde, bl.a. i forhold til FN, hvor der har været forskellige vurderinger. Jeg synes, at det glædelige er, at når man sådan efter 5 års mellemrum vender tilbage til et møde i FN, kan man konstatere, at også de sidste 5 år er antallet af diktaturer faldet i den her verden, og at antallet af demokratier har vundet frem. Det er jo udviklingen. Man kan have mange syn på FN, men jeg tror ikke, at man kan benægte, at det på den måde også afspejler verdens lande: at når demokratierne vinder frem i det omfang, vi har set de sidste 30-40 år, så afspejler det sig i sagens natur også i FN.

FN er vigtig, der er det afgørende forum for at stabilisere den her verdens konflikter. Jeg kan huske, at jeg engang besøgte situationsrummet i FN – det er der, hvor man håndterer alle verdens konflikter – og de syntes, det var svært at få anerkendelse for det store arbejde, de lavede, for hver gang det lykkedes dem at forhindre en konflikt,

hørte man aldrig om det arbejde, de lavede. Men der laves, også i medfør af hr. Villum Christensens indlæg, et rigtig godt arbejde, og regeringen vil meget gerne være med til at forstærke den indsats, vi yder i forhold til FN's fredsbevarende indsats rundt om på jorden.

Det andet store forum, vi har, er EU, hvor vi jo har et glimrende samarbejde i en økonomisk svær tid. Jeg tror, at alle må være rigtig glade for i øjeblikket, at på trods af de problemer, vi har i verden, ser det ud til, at EU holder til at tage de beslutninger, der også er de nødvendige beslutninger.

Så har vi samarbejdet i NATO, hvor det er vigtigt at vi får verdens konflikter afgjort, også i et multilateralt forum. Alternativet er det, vi så under eksempelvis Irakkrigen, altså at man bevæger sig uden for de internationale fora og danner coalitions of the willing, altså uden om de internationale fora, vi kender. Og der foretrækker jeg klart – det har jeg i øvrigt altid gjort, og det er et svar til hr. Per Stig Møller – at man laver den type af arrangementer i et internationalt forum.

Så har vi regionale fora, som i stigende grad spiller en rolle. Den Arabiske Liga er blevet nævnt. Den har jo spillet en, tror jeg, helt ny rolle, i forhold til hvad mange af os havde forventet, både i forhold til konflikten i Libyen og nu også i forhold til konflikten i Syrien. Vi har et glimrende samarbejde med Den Arabiske Liga. Jeg deltog i sidste uge i et møde i Cairo, hvor EU's udenrigsminister havde et møde med Den Arabiske Liga, som i stigende grad er det regionale forum, der prøver at hjælpe forandringerne igennem i den arabiske verden.

Det samme gælder – jeg tror, det var hr. Per Stig Møller, der nævnte det – også i forhold til Den Afrikanske Union. Det er tankevækkende, hvilket ansvar Den Afrikanske Union og de afrikanske regionale organisationer påtager sig i forhold til konflikter som dem i Sahel og i Mali og de andre konflikter, vi ser på kontinentet. Det tror jeg at vi kan være rigtig glade for.

Jeg vil også nævne Norden som et samarbejdsområde.

Det er blevet diskuteret, forstår jeg, hvorved den nye regering er anderledes end den forrige, og det er jo altid et spændende spørgsmål. Man kan lægge vægt på flere ting. Det er vigtigt, at vi ikke, hver gang vi får en ny regering – nu varer det formentlig mange år i den her omgang – totalt skifter udenrigspolitik. Det er vigtigt, at der er en linje i udenrigspolitikken, men jeg synes, at man skal være blind for ikke at se de ændringer, vi har lavet. Det gælder balancen mellem det militære og det civile, som det er blevet nævnt. Det gælder det at støtte indsatsen for nedrustning, ikkespredning og våbenkontrol, som det blev nævnt bl.a. af hr. Christian Juhl. Det gælder det nordiske samarbejde, hvor den tidligere norske udenrigsminister, Jonas Gahr Støre, sagde, at han ikke kunne huske nogen periode, hvor vi har haft så stærkt et nordisk samarbejde, som tilfældet er nu. Det gælder menneskerettigheder osv. osv. Men sandheden i den diskussion er, at der både er fortsættelse og fornyelse.

Det er afgørende for regeringen at kunne gå aktivt ind i de aller mest skrøbelige stater, vi kender. Det er også været der, hvor det er mest risikofyldt. Det er, når vi er i Afghanistan. Det er, når vi er i Somalia. Det er, når vi snart er mere tydeligt til stede i Sahel, end tilfældet er nu. Også dér må man vel sige, at det ser ud til, at hvis man har den fornødne tålmodighed, er vi i stand til selv i nogle af verdens allerskrøbeligste stater at levere de fremskridt, der er forudsætningen for bedre liv for de mennesker, der bor der.

Kl. 12:20

Så vil jeg også lige komme med en enkelt kommentar til diskussionen om klimaændringerne. Jeg er helt enig i det, hr. Steen Gade nævnte, med, at det får helt afgørende sikkerhedspolitiske konsekvenser i forhold til den fremtidige udvikling. Det bliver kampen om vand, det bliver udbredelsen af tørre områder på den her jord, men det bliver også den stigende vandstand, der vil betyde, at rigtig mange mennesker, der bor i lavtliggende områder, vil være nødt til at

flytte sig. Og derfor er det rigtig vigtigt – det vil vi gerne tage med næste gang – med et tydeligere fokus på konsekvenserne af klimaændringerne i forhold til sikkerhedspolitik.

Danmark yder et væsentligt bidrag rundt om i verden for at opretholde international fred og sikkerhed. Vi gør det både i en aktiv rolle, som det er blevet nævnt, og i en ansvarlig rolle, på den måde at vi ikke kun behandler symptomer, men også er optaget af at tage fat på de egentlige konflikter, der er rundt om i verden.

Vi har en usvækket indsats i forhold til terrorbekæmpelsen, og som nogle også har været inde på, lykkes det jo faktisk. Vi er i en situation, hvor der er væsentlig færre tilfangetagne, end hvis vi går et år eller to år tilbage, og hvor der er væsentlig flere tilfangetagne pirater, men hvor vi også anerkender, at skal vi det til livs, er vi også dér nødt til at tage fat på nogle af de grundlæggende årsager til det.

Om Afghanistan vil jeg ganske kort sige, at det forhandler vi jo i øjeblikket om partierne imellem med henblik på at overdrage sikkerhedsansvaret til afghanerne selv og til gengæld være solidt til stede i forhold til udviklingsindsatsen i et land, der som det har været præget af så mange års krig.

Jeg har nævnt nedrustning. Vi vil gerne gå endnu videre, i forhold til de initiativer, FN tager, men vi vil også selv tage initiativer i forhold til både våbenhandel og våbenkontrol. Når alt kommer til alt er det jo helt almindelige håndvåben, der er den store dræber i den her verden.

Så har rigtig mange været inde på Arktis. Jeg har bare nogle få kommentarer. Jeg kommer lige fra Grønland, jeg kom hjem i aftes. Der sker rigtig meget i udviklingen, både i det arktiske samarbejde og inden for rigsfællesskabet og i Grønland. Vi lavede en arktisk redegørelse, som blev debatteret for en lille måned siden her i Folketinget, men bare for at rekapitulere vil jeg sige: Vi har et styrket samarbejde på det udenrigspolitiske område med Grønland og Færøerne. Vi har et forstærket samarbejde om search and rescue, altså redningsaktioner, hvor vi gennemførte en stor øvelse i slutningen af september. Vi diskuterer muligheden for en tydeligere ambassadetilstedeværelse der, hvor det er ønsket. Vi regner med, at vi kan underskrive en oliespildsaftale i Kiruna i Sverige til maj næste år. Så har nogle været inde på spændinger i Arktis. Det mest bemærkelsesværdige er måske, at man er i stand til at fordele et område som det her med så relativt få spændinger, som tilfældet er, i en situation, hvor man klarer det i form af internationale aftaler.

Jeg skulle også svare på en enkelt ting til hr. Søren Espersen, som i øvrigt holdt et meget fredsommeligt indlæg, og det vil jeg godt kvittere for. Han har også det principielle synspunkt, som jeg synes er et klogt synspunkt – jeg synes altid, at man skal bemærke det, når hr. Søren Espersen siger noget klogt – nemlig at det er vigtigt at være solidt til stede med ambassader rundt om i verden. Det er et grundlæggende synspunkt, vi deler.

Så spørger hr. Søren Pind, hvordan det så kan være, at der bliver skåret ned i udenrigstjenesten. Se, det er jo interessant, når man selv har lavet planen, om jeg så må sige, i den tid, hvor VK-regeringen sad. Jeg tror, at hr. Søren Pind godt kan huske det, man kaldte fokuseret administration, som skulle anvendes til at finansiere boligjobplanen, som VK-regeringen fremlagde dengang. Det er i øvrigt skadevirkninger af det, der i øjeblikket bliver foldet ud. Vi prøver at formindske dem så meget som muligt ved at lave nogle administrative ændringer, ved at skifte ud på ambassaderne der, hvor vi kan, med folk udefra i stedet for udsendte, fordi det er billigere, og sådan nogle ting. Men jeg vil også godt medgive, at det jo er helt afgørende for Danmark, at vi bevarer en udenrigstjeneste, der er rigtig stærk. Vi har en økonomisk interesse i det, vi har en diplomatisk interesse i det. Og det fælles slagsmål, vil jeg sige til hr. Søren Pind, synes jeg bestemt at vi skal tage sammen.

Så jeg vil egentlig bare til slut takke for en rigtig god debat. Nej, jeg skal også lige nævne, at hr. Christian Juhl spurgte, om vi ikke

også skulle diskutere Syrienkrigen direkte med kineserne. Hr. Per Stig Møller var også inde på vigtigheden af det tætte forhold til Kina. Jeg skal til Kina i december, og det er klart, at jeg regner med, at vi både skal diskutere Syrien og kinesernes ansvar for også aktivt at medvirke i løsningen af den konflikt. Så der tager jeg til, når vi kommer til december. Tak.

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Søren Espersen.

Kl. 12:26

Søren Espersen (DF):

Jeg føler også selv, jeg er blevet lidt mild på det seneste. Da fanden blev gammel, gik han i kloster, tror jeg nok man plejer at sige. Jeg føler mig lidt slapperagtig. Jeg ved ikke, om det er en ros eller sådan en kværkning, det har jeg ikke fundet ud af.

Men jeg vil bare lige høre udenrigsministeren om den 29. november, som er den dag, da den palæstinensiske delegation til FN har besluttet sig for at rejse det her spørgsmål om en opgradering. Man har valgt datoen meget symbolsk, for det var dagen for FN's delingsplan i 1947. Hvis araberne dengang havde accepteret delingsplanen og ladet være med at starte en krig mod Israel, havde de fået utrolig meget mere land end det, de bare kan drømme om i dag. Men sådan er der så meget, der er ironisk i historien.

Jeg vil spørge udenrigsministeren, hvad Danmarks stilling er i den sag. Kan det siges nu, eller ligger der noget, en tekst, som man kan forholde sig til?

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Udenrigsministeren.

Kl. 12:27

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg tror, man i det her spørgsmål må regne med, at den tekst, som er blevet rundsendt fra palæstinenserne side, er en tekst, der vil blive forhandlet om helt frem til den 29. Det betyder, at vi ikke kender den endelige tekst endnu, men jeg tror, at alle anerkender, at det, man har fremlagt, er moderat. Det indeholder ikke konfrontatoriske ting over for Israel, det anerkender de palæstinensiske forpligtelser osv. osv. Så det er en moderat tekst, det tror jeg at alle, der har læst teksten, synes.

Men jeg tror, man må antage, at der vil blive forhandlet om den helt frem til den 29., ligesom jeg tror, vi skal vente helt frem til den 29., før lande beslutter sig om deres egen stillingtagen. Danmarks holdning er, at vi meget gerne vil være i stand til at stemme ja til en opgradering af Palæstina i FN. Det vil vi tage stilling til, når vi kender den endelige tekst. Selvfølgelig er det også af interesse for Danmark, hvordan landene stiller sig i øvrigt.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Espersen.

Kl. 12:28

Søren Espersen (DF):

Tak for det svar. Jeg er også på det rene med, at det kan være vanskeligt at forholde sig til en tekst, som man ikke ved hvordan bliver. Jeg er også enig med udenrigsministeren i, at den tekst ikke er så voldsom, som man måske kunne forvente. Det synes jeg er godt.

Jeg vil bare gerne have et tilsagn om, at Det Udenrigspolitiske Nævn bliver inddraget i den her proces på et rimeligt tidspunkt, så det kan nås at blive debatteret ordentligt. Jeg ved ikke, om det over-

hovedet er muligt rent datomæssigt, men jeg synes, at en konsultation af Nævnet på en eller anden måde ville være på sin plads.

Så vil jeg også give et foreløbigt tilsagn om, at hvis det er den tekst, som ligger, så kan udenrigsministeren måske få et samlet Folketing i forbindelse med en undladelse af at stemme. Det er måske lidt hurtigt at komme med det, men det er bare for at gøre opmærksom på, at hvis udenrigsministeren er interesseret i, at Folketinget står samlet om det her, så kunne det være en løsning. Ellers er jeg bange for, at det bliver et splittet Folketing, man får. Jeg kender selvfølgelig ikke Venstres og Konservatives holdning af gode grunde, fordi de heller ikke kender teksten. Jeg synes bare, det er væsentligt at sige, at i den her sag kan man altså få noget, som vil kunne samle Folketinget frem for at splitte det. Det er bare sagt i god tid.

Kl. 12:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Udenrigsministeren.

Kl. 12:29

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Først vil jeg svare på det, der angår Nævnets rolle. Vi havde det i Nævnet i sidste uge med henblik på den brede diskussion. Jeg tror helt ærligt, at det bliver umuligt at nå en nævnsomgang. Det var også konklusionen på nævnsmødet i sidste uge. Til gengæld lovede jeg – og det står jeg selvfølgelig ved – at vi vil orientere ordførerne grundigt. Når vi kender den endelige tekst, og det kan blive meget tæt på den 29., så skal vi sørge for, at ordførerne får besked, så man er så solidt klædt på, som man kan være frem til den endelige afgørelse.

Vi har som sagt et ønske om at kunne stemme for en resolution. Jeg troede, og det var også derfor, jeg spøjtede med armene, at hr. Søren Espersen også ville give et tilsagn. Det var, fordi starten på argumentationen var, at såfremt der lå en moderat tekst – og det gjorde der – så ville man. Og så tænkte jeg, at det naturlige ville være, at man kunne stemme for. Det ville være vores konklusion, men den konklusion træffer vi først endeligt, når vi kender den endelige tekst og ser, hvordan lande stiller sig.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Søren Pind for en kort bemærkning.

Kl. 12:30

Søren Pind (V):

Jeg ved godt, at udenrigsministeren, siden regeringen tiltrådte, har haft rimelig travlt med alle håndte gøremål, men det er alligevel overraskende for mig, at udenrigsministeren ikke har kunnet konstatere, at han sådan set nu er i sit andet regeringsår. Det plejer at være sådan, at ministre følger rimelig godt med i, hvor lang tid de har siddet. Derfor synes jeg måske, at det er lidt utidigt, at man igen henvender til, hvad den tidligere regering måtte have gjort, når man nu har haft magten over to finansår – er lige ved at få magten over det andet finansår; man har jo indgået forlig om det.

Er det korrekt, eller er det ukorrekt, at den daværende opposition i et fælles oplæg gik til valg på at styrke diplomatiet, styrke udenrigstjenesten og sætte flere penge af til det? Og hvad var egentlig begrundelsen for, at man gik til valg på det?

Kl. 12:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Udenrigsministeren.

Kl. 12:31

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Det er heller ikke for at drille med fortiden, for det synes jeg aldrig at man skal, men det er bare for at erindre om – når hr. Søren Pind

spørger om, hvordan det kunne gå til, at udenrigstjenesten beskæres – at det skyldes det, den tidligere regering lavede om den fokuserede administration. Det tror jeg også at hr. Søren Pind vil være redelig nok til at medgive.

Kl. 12:35

Det er rigtigt, at så tog vi over, og vi tog over i en situation, hvor den økonomiske krise fortsatte med ganske betydelig styrke i Europa og i verden. Den daværende regering havde ikke efterladt mange penge til at lave politik for – det tror jeg ikke at man kan beskyldes den for – så vi har været i en situation, hvor vi har måttet prioritere meget skarpt.

Men det er klart, at vi og jeg har et ønske om en stærk udenrigstjeneste. Vi kan gøre nogle ting ved at effektivisere, og vi kan gøre andre ting med andre tiltag, men det er klart, at vi har et behov for at sikre, at der er en overensstemmelse mellem ambitionen i dansk udenrigspolitik og de afsatte ressourcer.

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Søren Pind.

Kl. 12:33

Søren Pind (V):

Nu frister udenrigsministeren mig. Det er jo blevet så moderne med kommissioner, og det kunne egentlig være meget skægt, når vi engang måtte komme til, at nedsætte en kommission, der undersøger, om det virkelig er rigtigt, at udenrigsministeren aldrig har brudt sig om at drille fra Folketingets talerstol. Det tror jeg ikke ville være godt for ministeransvaret, vil jeg gerne have lov til at sige.

Men bortset fra det vil jeg blot bemærke, at fra Venstres side var der jo en udstrakt hånd. Vi gik til finanslovforhandlingerne med et finanslovsforslag og -udspil, som skulle tilføre Udenrigsministeriet yderligere midler, i erkendelse af den globaliserede situation, vi står i, hvor der bliver hevet i os. Det gælder i forhold til Arktis, det gælder i forhold til eksporten og i forhold til situationen i de nye vækstlande og lignende. Og jeg synes egentlig, at det er ærgerligt at konstatere, når nu regeringen gik til valg på det spørgsmål, at vi ikke kunne mødes, og at regeringen i stedet for valgte at indgå finanslovsforlig med Enhedslisten, hvor så ikke engang regeringens egne løfter for andet år i træk kunne opfyldes.

Kl. 12:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Udenrigsministeren.

Kl. 12:34

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Det er klart, at vi havde et ønske om at lave en bred finanslov og inviterede partierne til det. Det endte som bekendt med, at enderne ikke kunne mødes ved at lave en aftale med Venstre. Der skal jo som bekendt to til en tango. Men vi har stadig væk et ønske om at sikre en udenrigstjeneste, som er i stand til at varetage de helt grundlæggende ting for Danmark og varetage de generelle danske politiske interesser over for andre lande.

Jeg synes selv, at noget af det, der er mest bemærkelsesværdigt, når man rejser rundt, er, hvilket fantastisk stærkt ry det her land har. Vi er kendt som et land, der hjælper rundtom i verden, når der er brug for det. Vi er kendt som et land, der er verdens grønne land. Vi er kendt som et land, som på grund af vores velfærdsstat har en samfundsmodel, der gør, at vi er i stand til at undgå konflikter og opretholde nogle gode balancer. Det er et fantastisk brand at rejse rundt i verden med. Jeg tror ikke, at jeg er den sværeste at overbevise om, at jo flere penge vi kan bruge på at forstærke det brand – det er både i forhold til vores politiske goodwill og vores handel – jo bedre. Det deltager vi meget gerne i.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 12:35

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren: Når nu teksten er moderat – og det er jeg enig i at den er – hvorfor så ikke sige, at den stemmer vi for, medmindre der sker væsentlige ændringer? Det er jo et mere klart svar end at sige: Det regner vi nok med at vi vil gøre, hvis ikke osv.

Hvis teksten nu ligger der og den er moderat og der ikke er noget, der tyder på, at den bliver lavet væsentligt om, i hvert fald ikke fra palæstinenserne side, hvilket kunne gøre, at man blev nervøs – det kunne være, at israelerne ville have den dæmpet, så den ingenting betød, det er klart nok, men så synes jeg, at det næsten ville være meningsløst at lave en – hvorfor så ikke sige: Den står vi bag, og det vil vi også gerne have andre lande til, så alle kan se, hvor vi står? Tænk, hvis jeg engang skulle i finanslovforhandlinger med regeringen, og jeg så mødte frem og sagde: Ja, det kan da godt ske, at jeg vil stemme for noget af det, der står i finansloven, men jeg vil nu lige se, hvordan snakken bliver. Regeringen ville da forhåbentlig blive skuffet over, at jeg ikke meldte klart ud og sagde, hvad jeg gerne ville have ændret.

Så vil jeg gerne høre, hvad udenrigsministeren har sagt til israelerne i den aktuelle krig. Har udenrigsministeren sagt til israelerne: I har ret til at forsvare jer? Eller har han sagt: Stop bombningerne med det samme og kom i gang med fredsforhandlingerne?

Kl. 12:36

Første næstformand (Bertel Haarder):
Udenrigsministeren.

Kl. 12:36

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg tror altid, det er klogt i politik at slutte med en konklusion i stedet for at starte med en konklusion, og det er derfor, jeg tror, det er rigtig klogt, inden man binder sig til en endelig stillingtagen, at man kender den endelige tekst. Det gør vi som sagt ikke endnu, den bliver forhandlet helt frem til den 29. Så er vi også optaget af, hvor mange europæiske lande vi kan få med, og det er vi, fordi vi jo ikke kun gør det her for vores egen skyld, vi gør det først og fremmest af hensyn til Palæstina. Og der er det bare helt afgørende, at der også er en vis bredde i den tilslutning, der er blandt landene. Det betyder i så fald mere, og det er jo det, man kan i EU-sammenhæng, nemlig at være med til at præge sine kollegaer. Så vi arbejder på begge fronter, og så konkluderer vi til slut.

Omkring konflikten Israel-Gaza har vi sagt begge de to ting, som hr. Christian Juhl efterlyste. Dels har vi sagt, at det uanset hvad ikke er legitimt at smide bomber i hovedet på uskyldige mennesker, som Hamas gjorde ind over den israelske grænse. Modsat er det jo heller ikke legitimt at slå uskyldige børn, kvinder, mænd ihjel. Derfor har vi hele tiden opfordret begge parter til at ophøre med kamphandlinger, lave en våbenhvile – det er jo så det, der heldigvis er kommet nu – og sikre, at man får den politiske aftale om en tostatsløsning, som er det eneste, der kan sikre israelerne et liv bag sikre grænser, som er det eneste, der kan sikre palæstinenserne en socialt og økonomisk bæredygtig stat.

Så jeg synes i virkeligheden, at begivenhedsforløbet understreger, hvor rigtigt vores synspunkt er.

Kl. 12:38

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 12:38

Christian Juhl (EL):

Men når udenrigsministeren i mandags var sammen med sine kollegaer fra EU og diskuterede denne sag, var det så sådan, at udenrigsministeren mødte frem og sagde: Jeg vil gerne høre, hvad I mener? Eller var det sådan, at Danmarks udenrigsminister mødte frem og sagde: Mit standpunkt er det og det, hvad synes I om det? Jeg synes, det sidste er den mest kloge måde at lave udenrigspolitik på, fordi det giver klarhed om Danmarks standpunkt og rolle, når man skal forhandle og diskutere og finde frem til kompromiser. Der er ikke noget problem i at finde kompromisser undervejs, men der er et problem, hvis ens samarbejdspartner ikke helt præcis ved, hvor man står. Jeg ville også forvente, at Frankrig, England, Tyskland og alle mulige andre lande klart ville give melding om, at den her tekst var god, hvis de mente, at den var god. Man kan jo aldrig komme til et kompromis, hvis man ikke giver klare signaler.

Så vil jeg gerne høre, om udenrigsministeren har givet meddelelse til israelerne om Danmarks synspunkter om den aktuelle krig, som jo heldigvis midlertidigt er standset, forhåbentlig permanent.

Kl. 12:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Udenrigsministeren.

Kl. 12:39

Udenrigsministeren (Villy Søvndal):

Jeg møder selvfølgelig frem til alle de møder, jeg deltager i, med regeringens standpunkt. Regeringens standpunkt i den her sag er, at vi vil arbejde for, at så mange som muligt vil være med til at støtte en tekst, såfremt den er moderat og overholder de krav, vi kan have til en tekst. Det bruger jeg så min tid på at arbejde for, også på møderne. Og så må vi se – og det konkluderer vi jo om ikke ret mange dage – hvordan de bestræbelser lykkes i forhold til den afstemning, der kommer til at finde sted, regner vi med, medmindre den bliver udskudt, og det tror jeg ikke den bliver, den 29. november i FN i New York.

Omkring konflikten Israel-Gaza har jeg yttet mig rigtig mange gange undervejs, og jeg er helt sikker på, at det er bemærket både i Israel og Palæstina, hvad jeg har sagt. Det tror jeg er vigtigt. Jeg synes i øvrigt, at rigtig mange spillede en konstruktiv rolle i forhold til at få våbenhvilen i stand her for et par dage siden, først og fremmest den nyvalgte egyptiske præsident, som vel var med til som den, der forhandlede, at sikre en våbenhvile, som er til stor gavn for helt almindelige børn og kvinder og mænd i Israel og i Palæstina.

Kl. 12:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til udenrigsministeren.

Der er flere af ordførerne, der har nævnt en person ved navn Villy Søvndal; jeg er nødt til at gøre opmærksom på, at han her i Tinget altså i øjeblikket omtales som udenrigsministeren.

Jeg giver nu ordet til forsvarsministeren.

Kl. 12:41

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Tak for det. Jeg vil ligesom udenrigsministeren også godt takke ordførerne for indlæggene og for de bemærkninger, der har været. Der har jo været en runde, sådan en, som man nærmest skal igennem, om den aktivistiske udenrigspolitik, og hvem der nu har æren for den. Jeg synes måske i virkeligheden, at det mest rigtige, der blev sagt om den, var det, som hr. Per Stig Møller sagde, nemlig at sådan har det jo heldigvis været i mange år. Og det har vi bredt været enige om. Viljen til at sætte alvor bag ordene er vi fælles om.

Også 2012 har på flere måder og på flere områder har været præget af markante danske indsatser. Jeg synes, det indledningsvis er værd at sige, at vi alle sammen skylder de folk, som har været udsendt fra forsvaret, fra hjemmevernet, fra beredskabet, politifolk og civile, en stor tak. De har med stor professionalisme, med dygtighed og med integritet stået i den udførende ende af den danske forsvars- og sikkerhedspolitik og har dermed været dem, som har vist viljen til at sætte alvor bag ordene. Det er i høj grad deres fortjeneste, at der står så stor respekt om Danmarks internationale engagement, som der gør. Det fremgår tydeligt af de tilbagemeldinger, som jeg får, når jeg snakker med mine forsvarsministerkollegaer. Det aktive globale engagement er den måde, som vi bedst varetager Danmarks sikkerheds- og forsvarspolitiske interesser på.

Der har så, ikke mindst på foranledning af hr. Søren Pind og hr. Christian Juhl, været den her diskussion om: Hvad er prisen, som bliver betalt af de unge mennesker, som vi sender ud? Vi har i år haft 29 sårede, indtil videre. Der skal ikke være nogen tvivl om, at indsatserne jo er forbundet med risici og kan have både psykiske og fysiske omkostninger for dem, som vi sender ud til operationer i krise- og konfliktområder. Jeg synes dog også, det er værd at konstatere med glæde, at vi siden september 2011 ikke har mistet soldater i forsvarets internationale operationer.

Så synes jeg også, at jeg for at perspektivere den diskussion lidt, der fandt sted før, og i stedet for at det bliver, som hvis de blinde slås om farverne, vil sige, at vi jo faktisk har tal på, hvordan det går med de unge mennesker, der har været udsendt. Den SFI-rapport fra indeværende år, som hedder »Soldater efter udsendelse«, og hvor man har kigget på de udsendte i perioden fra 1992 til 2009, konstaterer, at 17 pct. af dem, som har været udsendt, føler, at de har fået varige psykiske men; 4 pct. siger, at de har fået større men; 13 pct. siger, at de har fået mindre men. Men det er også sådan, at 19 pct. i kontrolgruppen – og det vil sige unge, som er erklæret egnede til at indgå i forsvaret, men som ikke har været udsendt – erklærer, at de også føler, at de har nogle psykiske men. Jeg tror derfor, vi skal passe på med at sige, at en konsekvens af at have været udsendt er, at man lider på sjælen. Der er nogle af dem, der lider på sjælen, og dem skal vi passe på, og dem skal vi tage hånd om. Det noget af det, vi gør med vores veteranpolitik, og det er i øvrigt noget, som vi over de seneste år er blevet bedre og bedre til. Men at sige, at vi på den konto skal begrænse vores internationale engagement, ville være forkert.

Til gengæld må man så også konstatere, at det jo *kan* have en høj pris for den enkelte soldat. For de soldater, som vi sender ud, og de familier, som venter hjemme, er, uanset hvad prisen i øvrigt er, skilt fra deres familie, og de udsendte soldater er under helt fremmede forhold, og der er en pris, som betales. Og den betaler de, for at vi herhjemme kan leve i den frihed og den tryghed og den sikkerhed, som vi har, så vi ikke behøver kigge os over skulderen, og så vi ikke behøver at være bange. Derfor skylder vi vores soldater respekt, og derfor skylder vi dem også, at vi gør vores til, at den pris, som de betaler, bliver så lille som overhovedet muligt. Det kan vi bl.a. gøre ved at have forståelse for og respekt for de vilkår, som vores udsendte soldater opererer under.

Vi skal selvfølgelig være åbne for de mulige konsekvenser, både i forhold til at indsatserne kan have en pris, og at der jo, når vi er af sted, kan blive begået fejl. Åbenheden handler om at sige til befolkningen: I kan rolig bakke op om vores soldater – og det bør man også gøre – for vi er til stede på en ordentlig måde. Og hvis der er noget, vi kan gøre bedre, og hvis der bliver lavet fejl, så fortæller vi om det, og så lærer vi af det. Det er den bedste støtte, og det er den bedste respekt, som vi kan give vores soldater. Det fortjener de.

Kl. 12:46

Helt konkret er vi jo i en tid, hvor forsvaret skal spare – og spare mange penge. Vi ønsker at gøre det på en måde, så vi fastholder evnen til løse forsvarets kerneopgaver, ikke kun herhjemme i Dan-

mark, men så sandelig også ude i verden. Vi har været igennem alle dele af forsvaret med en tættekam for at se på: Hvordan kan vi lave de her moderniseringer, effektiviseringer og besparelser, sådan at de har færrest mulige konsekvenser for vores operative opgaveløsning både herhjemme og ude i verden?

En af de veje, som der er til at overkomme den udfordring, er, at vi engagerer os i det, som i NATO-regi bliver kaldt smart defence, og det, som i EU-regi bliver kaldt pooling and sharing, og som dybest set handler om at udforske og udvikle internationale samarbejdsmuligheder, ikke bare om, hvad det er for nogle kapaciteter, vi køber, men også om, hvordan vi uddanner, hvordan vi træner, og hvordan vi løser opgaver i ind- og udland.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi er parat til at tænke nyt og til at udfordre den måde, vi har løst opgaverne på. Og det er fuldstændig rigtigt, som det også er blevet nævnt her, at et af de fora, som er rigtig velegnet til det, er det nordiske forsvarssamarbejde, fordi der her er tale om lande, som vi i forvejen har nære relationer til, og som vi kulturelt og forståelsesmæssigt deler opfattelser med.

Smart defence var jo også et af de rigtig store emner på NATO-topmødet i Chicago i maj, hvor der blev opnået enighed om en såkaldt forsvarspakke. Den pakke skal frem mod 2020 gennem en række sammenhængende initiativer sikre, at NATO råder over de nødvendige kapaciteter for at kunne imødegå de sikkerhedsmæssige udfordringer, som vi står over for. Det får mig så til at vende lidt tilbage til en af de problematikker, som hr. Søren Espersen rejste, nemlig det her med, om vi ikke bør have det som et idealmål at leve op til NATO-målsætningen om at bruge 2 pct. af vores bruttonationalprodukt på forsvaret.

Jeg synes, at noget af det, der er vigtigt at konstatere her, er, at det ikke handler om inputsiden, altså hvor meget man vil putte ind, men at det, der er rigtig interessant, er, hvad vi får ud af det. Og når NATO måler, som de jo gør, på, hvad outputtet er af de penge, som bliver puttet ind i forsvaret, så må man sige, at vi i det danske forsvar klarer os exceptionelt godt. Altså, for de penge, vi har, får vi rigtig, rigtig meget ud af det. Og det er jo ikke sådan, at vi gemmer vores forsvar af vejen, men vi bruger det og stiller op i forhold til de behov og ønsker, som der er. I øvrigt vil det i en situation, hvor der snakkes om nulvækst i den offentlige sektor, være overordentlig problematisk, uanset hvor man sidder politisk, at nå de 2 pct. inden for en kortere årrække, medmindre der kommer et meget, meget stort fald i vores BNP.

Vi har bidraget aktivt til NATO's smart defence-dagsorden, og det vil vi også gøre fremadrettet, og det er jo, fordi NATO er og bliver en hjørnesten i dansk forsvars- og sikkerhedspolitik. Men det er selvsagt ikke kun via NATO, vi bidrager. Vi har jo også samarbejder i FN-regi og i andre internationale samarbejdsfora. Vi skal sikre de rigtige værktøjer til en effektiv og hensigtsmæssig måde at løse opgaverne på. Vi har en oplyst egeninteresse i at styrke og deltage i internationale institutioner for at sikre en velfungerende international retsorden og for at sikre, at der bliver taget hånd om de globale udfordringer, som vi står med.

En aktivistisk sikkerhedspolitik handler ikke om, at vi skal kaste os hovedkulds ind i alle verdens militære konflikter – slet, slet ikke – i virkeligheden er det jo sådan, at det altid er at foretrække at vinde uden kamp. Det, der bare er vigtigt, er, at vi i Danmark står sammen om, at vi fører en aktivistisk udenrigspolitik, hvor vi, når det er nødvendigt, også er villige til at stille op, når det bliver svært, og hvor vi også er villige til at stille op i de skarpe ender af missionerne.

Kl. 12:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en stribe korte bemærkninger. Først er det hr. Søren Espersen.

Kl. 12:50

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg skal sige noget til forsvarsministeren om det her med de 2 pct. Det her smart defence lyder jo besnærende, hvis ikke alle lande egentlig bruger det som et middel til at spare penge, for så er det ikke særlig smart længere, for nu at sige det, som det er. Når forsvarsministeren også siger, at vi får meget ud af de penge, vi bruger, siger han så samtidig, at briterne og amerikanerne ikke får meget ud af de penge, de bruger? Det giver jo ingen mening.

NATO har udarbejdet en anbefaling, og det er egentlig det, mit spørgsmål går på. Jeg sagde i mit indlæg, at det ikke skal være nu og her, det forestiller jeg mig ikke, men jeg siger bare: Kan man ikke have et ønske, en vision, om at leve op til det, som er NATO's krav, når nu USA og Storbritannien gør det i så stor stil?

Kl. 12:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forsvarsministeren.

Kl. 12:51

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Først vil jeg sige noget om det med smart defence. Der er jo to typer udkomme, som man kan få af det. Der er enten operative gevinster eller økonomiske gevinster. Det gode ved det er, at der ikke er nogen grund til at bevæge sig ned ad den vej, medmindre vi når et eller begge mål. Derfor vil der være nogle tilfælde, hvor de operative gevinster er størst, og som altså opnås, ved at vi puljer kapacitet, så vi simpelt hen får mere ud af det. På samme måde er vi i gang med at arbejde hen imod at have fælles transportfly i de nordiske lande. Så er der andre områder, på hvilke man kan få økonomiske gevinster ud af det. Det gælder f.eks., hvis vi køber ammunition sammen. Så kan vi få den samme mængde ammunition til en lavere pris, uden at det går ud over forsvaret.

Det, jeg bare prøvede at sige med rammen på de 2 pct., er, at når NATO gør det op – og i virkeligheden skulle jeg oversende den opgørelse til Folketingets Forsvarsudvalg, hvis man ikke allerede har fået den – så kigger man på inputtet, altså de 2 pct. Men man har også en lang række indikatorer, efter hvilke man rater landene. Der ser man, hvad landene får ud af det inden for forskellige elementer. Der ligger Danmark altså generelt godt. Det er jo rigtigt, som ordføreren siger, at vores input ligger under den anbefalede grænse på de 2 pct., men vores output ligger ret godt. Derfor må man se det hele billede.

Kl. 12:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Søren Espersen.

Kl. 12:53

Søren Espersen (DF):

Jeg synes stadig væk ikke, at det kommer ind til kernen. Som jeg sagde, er det, briterne får ud af det, de kaster ind, vel lige så godt som det, vi får ud det, vi kaster ind. Men briterne bruger altså bare 3 eller 4 pct. Jeg ved ikke, hvor mange procent amerikanerne bruger, det er måske 5 eller 6 pct., vil jeg tro.

Min pointe er som sagt, at det ikke skal være nu og her, men det skal være noget, vi vil. Det er, ligesom når Socialdemokratiet siger, at de har et mål om, at ulandsbistanden skal være 1 pct., eller når nogle lande i FN stræber efter 0,7 pct. brugt på ulandsbistand. Det er et mål, man har, selv om det ligger langt væk. Det, der generer mig, er, at vi ikke kan have det som et mål, et ønske, en vision, om at leve op til det, NATO anbefaler.

Kl. 12:54

Kl. 12:57

Første næstformand (Bertel Haarder):
Forsvarsministeren.

Kl. 12:54

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

I den relation er det jo rigtigt, at det stadig væk er et fælles NATO-mål, at der bliver brugt 2 pct. af BNP på forsvarsbudgetterne. Man må bare også konstatere, at landene godt ved, at der er lang vej, til vi er der igen, og at der taget efter hukommelsen i øjeblikket er tre lande, som lever op til det, nemlig USA, som ligger markant over, og som i øvrigt, som det også blev nævnt fra talerstolen tidligere i dag, leverer 75 pct. af det samlede NATO-forsvarsbudget, hvis man stiller det op på den måde. Så ligger briterne lige på omkring 2 pct., og så ligger Grækenland, så vidt jeg husker, et stykke over de 2 pct. Jeg skal ikke blande mig i, hvordan de er nået frem til det.

Kl. 12:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Så er det hr. Søren Pind for en kort bemærkning.

Kl. 12:55

Søren Pind (V):

Tak til forsvarsministeren. Jeg er meget enig i de synspunkter, der bliver fremført omkring de danske soldaters virke og indsats. Og derfor følger selvfølgelig det naturlige spørgsmål, om forsvarsministeren synes, at hr. Christian Juhs udtalelse var udtryk for den respekt, som forsvarsministeren synes man bør vise danske soldater.

Kl. 12:55

Første næstformand (Bertel Haarder):
Forsvarsministeren.

Kl. 12:55

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Jeg var rigtig glad, da vi den 5. september havde den dag, hvor vi gør vores yderste for at vise vores danske soldater respekt. Uanset om man er enig i de krige og konflikter, vi deltager i, eller ej, bør man vise vores soldater maksimal respekt. Jeg gør mit yderste for at gøre det selv, og jeg synes, alle andre bør gøre deres yderste for at gøre det. Jeg tror, det er den måde, vi bl.a. forebygger, at nogle af dem føler, at det ar, der måske er på sjælen, eller det fysiske ar, der er, kommer til at gøre ekstra ondt; de skal opleve den anerkendelse, de skal opleve den respekt, som jeg i hvert fald synes de kunne forvente. Skal jeg give alle mine kolleger i Folketinget karakterer for deres holdninger, ville topkaraktererne jo af gode grunde falde i mit eget parti og med vigende tendenser ud i de andre partier, så det vil jeg holde mig fra her.

Kl. 12:56

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Søren Pind.

Kl. 12:56

Søren Pind (V):

Så jeg skal forstå det sådan, at vi ikke kan få en tilkendegivelse fra landets forsvarsminister af, om en udtalelse om, at man generelt får ar på sjæl og legeme af at forrette international tjeneste for Danmark, er respektfuld eller ej i forhold til de mennesker, der ofrer det, de gør for Danmarks sikkerhed?

Kl. 12:57

Første næstformand (Bertel Haarder):
Forsvarsministeren.

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Jo, når spørgsmålet bliver formuleret på den måde, er det til at svare på. Det er min opfattelse, at det er forkert at sige, at udsendte danske soldater generelt får ar på krop og sjæl af at være ude. Faktisk er konklusionen i den SFI-rapport, jeg refererede til før, at langt de fleste, over 80 pct., har en oplevelse af at komme styrket hjem efter at have været udsendt. Det er markante tal. For de sidste 17 pct. ligger det på nogenlunde samme niveau i kontrolgruppen, altså dem, der ikke har været udsendt. Det er ikke et holdningsspørgsmål, men en konstatering af, hvad videnskaben siger.

Kl. 12:57

Første næstformand (Bertel Haarder):
Den måske sidste spørger er hr. Christian Juhl.

Kl. 12:57

Christian Juhl (EL):

Jeg gør alt, hvad jeg kan, for at vise respekt for folk, der er så modige, at de tør at tage til Afghanistan, men jeg har ikke så meget respekt for de politikere, der har taget beslutningerne om at sende dem af sted. Det er jo dem, der har hovedansvaret, og det må altid være dem, der har ansvaret. Det er netop også derfor, vi fra Enhedslistens side nogle gange har rejst den sag, der har handlet om, at man skal behandle de folk ordentligt, som kommer hjem og har fået skader på både krop og sjæl.

Der fungerer vores lovgivningsmæssige system jo ikke optimalt, især når folk har fået arbejdsskader, og jeg er endnu heller ikke sikker på, at lovgivningen fungerer sådan, at man kan gå med oprejst pande og sige, at vi har respekt for de her folk, som vi sender ud, så de også får en ordentlig behandling, når de kommer hjem. Det skal siges højt, synes jeg. Det skal man ikke tie om ud fra en misforstået heroisme og se en op til soldater. De gør deres pligt, de gør det ordentligt, de er valgte til det, og de har en høj moral. Det er ikke altid, at politikeres moral og officerers moral er lige så høj – desværre. Men heldigvis sagde ministeren, at det kan have en stor pris, og at der også er folk, der kommer tilbage, fordi det er en farlig mission, de er på. Det er dog en erkendelse.

Jeg vil gerne høre, om ministeren ikke er enig i, at der er meget forskel på den erfaring og den indsigt, man kommer tilbage med som henholdsvis ulandsfrivillig og soldat.

Kl. 12:59

Første næstformand (Bertel Haarder):
Forsvarsministeren.

Kl. 12:59

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Jeg tror, at alle de forskellige livsforløb, man kan forestille sig folk er igennem, giver forskellige livsindsigter og livserfaringer. Det, jeg som forsvarsminister kan forholde mig til, er den viden, vi har om, hvad det betyder for vores unge mænd og kvinder at være udsendt i krig, og det var den, jeg refererede til før. Her føler 17 pct., at de har fået psykiske men, og 19 pct. i kontrolgruppen svarer det samme.

Så er jeg i øvrigt enig i, at det, som alle partier og navnlig dem, som er i opposition, selvfølgelig skylder at gøre, er aldrig at kritisere soldaterne, men kritisere os, der har truffet beslutningerne om, at vores soldater bliver sendt ud. Det er p.t. i allerhøjeste grad mit ansvar, at vores soldater er ude, og det tager jeg gerne imod kritik for fra dem, der er uenige i det, men lad være med at kritisere vores soldater.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Christian Juhl.

Kl. 13:00 **omlægning af arbejdsgiverbidrag, ophævelse af præmie, løntilskud og bonus samt nye, midlertidige tilskudsordninger).**
Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).
(Fremsættelse 16.11.2012).

Kl. 13:00

Kl. 13:02

Christian Juhl (EL):

Ja, men det var det, jeg prøvede på at undgå før, vil jeg sige til ministeren.

Jeg vil gerne prøve at spørge igen, om ikke ministeren mener, at ulandsfrivillige er mindst lige så vigtig en del af Danmarks sikkerhedspolitik som de militære enheder, vi sender ud, er. Og jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om ikke den aktivistiske udenrigspolitik er et væsentligt brud med den tidligere bløde sikkerhedspolitik.

Der skete et skift for ca. 13-14 år siden, sådan at vi nu sætter mere fokus på at tage ud med militær som den første løsningsmodel der, hvor vi tidligere satte ind med forhandling, mægling og konfliktløsning som den første mulighed, den anden mulighed og den tredje mulighed og derefter som den allersidste mulighed satte ind med militæret.

Kl. 13:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ministeren.

Kl. 13:01

Forsvarsministeren (Nick Hækkerup):

Jeg tror i virkeligheden, det er her, vandene skiller politisk holdningsmæssigt. Jeg tror nemlig på, at den type konflikter, vi ser i verden, meget sjældent er sådan nogle, der enten er rent militære og kan løses bare med militære indsatser, eller er rent civile og kan løses alene med civile indsatser.

Jeg tror, at den type konflikter, vi vil se i de kommende år, og som vi i øvrigt ser andre steder, bl.a. på Afrikas Horn, er konflikter, som befinder sig i den her meget farlige gråzone, hvor der er militære elementer, og hvor der er civile elementer, og som er så besværlig at håndtere.

Hr. Søren Pind efterlyste i den redegørelse, som vi arbejder med, noget om, hvor der bliver sat prioriteringer ind. Der bliver sat prioriteringer ind præcis her, når regeringen siger: Ja, vi går ind for samtænkning. Ja, vi går ind for også at løse konflikter, der befinder sig i det her meget, meget besværlige rum, fordi vi tror på, at det er der, konflikterne kan løses, og det er der, konflikterne skal løses, også selv om det er svært, og også selv om det kræver, at man ikke kun kan være der enten civilt eller militært.

Kl. 13:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke flere spørgsmål, og der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Tak til ministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, lov om erhvervsuddannelser og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. (Finansieringsomlægning af skolepraktikydelse,

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Peter Juel Jensen som ordfører for Venstre, værsgo.

Kl. 13:02

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. Lovforslaget, L 79, går ud på, at erhvervslivet overtager finansieringen af skolepraktikydelsen til elever i skolepraktik, samt at det, som vi i dag kender som AER, skifter navn til arbejdsgivernes uddannelsesbidrag, som vi nok i fremtiden vil kalde for AUB. Præmie- og bonusordningen på op til 70.000 kr. ophæves, og der indføres i 2013 en ny midlertidig tilskudsordning, der målrettes unge under 25 år.

Dette lovforslag skal ses i sammenhæng med aftalen om bedre erhvervsuddannelser og en styrket uddannelsesgaranti, der blev indgået den 8. november 2012 mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti. Målet er at styrke erhvervsuddannelserne og sikre, at de unge, der påbegynder en erhvervsuddannelse, også har mulighed for at gøre den færdig på et af de nye praktikpladscentre, hvis der altså ikke kan skaffes en ordinær praktikplads. Det kræver finansiering, og det er på den baggrund, at den nuværende præmieordning på de 70.000 kr. nedlægges. Og ja, det bliver dyrt. Det erkender jeg, men jeg er også af den overbevisning, at havde Venstre ikke været med i aftalen, var det nok blevet endnu dyrere, men ikke bedre.

Det fremgår af den politiske aftale, der ligger bag dette lovforslag, at det nye AUB pr. lønmodtager forventes at være uændret i 2013 og 2014, og at det forhåbentlig vil kunne reduceres i 2015 og i 2016. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at partierne bag aftalen vil følge dette nøje. Kredsen bag aftalen har aftalt i alt seks punkter, som vi kvartalsvis vil få tilbagemeldinger på, således at der vil være tæt politisk opmærksomhed. Jeg har ikke bemyndigelse til at tale for alle partier i aftalen, men i Venstre forventer vi, at aftalen følges, og at forudsætningerne holder, ellers har vi en ny situation.

Det er alt i alt en god aftale, og jeg er sikker på, at både erhvervsuddannelsesudvalget – dvs. arbejdsmarkedets parter – og de politiske partier slet ikke kan vente med at komme i gang med fase to, nemlig den fase, hvor der skal ses på kvaliteten i vores erhvervsuddannelser. Det er uddannelser, som vi alle sammen er rigtig meget afhængige af, både på kort og lang sigt. Tak.

Kl. 13:05

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Rasmus Horn Langhoff, Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 13:05

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Aftalen om at sikre bedre erhvervsskoler og praktikpladser til alle er en nyhed, som vores mange tusinde danske unge med drømme om at blive faglærte kan glæde sig til. Jeg er i hvert fald personligt rigtig glad for, at vi kan give erhvervsskolerne et løft med en styrket uddannelsesgaranti og en højere kvalitet i undervisningen.

Det kommer både vores erhvervsskoleelever og vores samfund til gavn.

Kl. 13:08

Med forslaget om finansieringsomlægningen sikrer vi, at arbejdsgiverne under et, dvs. på tværs af sektorer og brancher, i højere grad end før i fællesskab løfter ansvaret for erhvervsuddannelserne. Samtidig har virksomhederne et klart incitament til at oprette praktikpladser, da bidrag til praktikpladsydelse vil afhænge af antallet af elever, som skal tage praktik på praktikpladscentrene. Det synes Socialdemokraterne er en fornuftig model. På samme måde er vi glade for omlægningen fra arbejdsgivernes elevrefusion til arbejdsgivernes uddannelsesbidrag. Danske arbejdsgivere bidrager til at uddanne fremtidens tømrere, frisører og kokke, og det inkluderes i det bredere sigte med ordningen.

For at undgå at skulle forhøje arbejdsgivernes bidrag ved at fortsætte den nuværende præmie- og bonusordning er vi enige i, at ordningen ikke bør videreføres. Jeg har også noteret mig, at effekten synes at være aftagende, og at man vurderer, at ordningen præmierer aftaler, som alligevel ville være blevet indgået. Med den midlertidige tilskudsordning sikrer vi dog en fornuftig overgang ved ophævelsen af ordningen, indtil vi har en samlet, langsigtet løsning med praktikpladser til vores erhvervsskoleelever.

Jeg er glad for, at vi nu sætter handling bag ordene om at skabe bedre erhvervsuddannelser og praktik til alle. Vi har nemlig brug for faglært arbejdskraft i fremtiden, og vi skal sikre, at alle unge får en ungdomsuddannelse. Vi skal løfte opgaven i fællesskab med virksomheder, erhvervsuddannelser, lærlinge og svende. Det er helt afgørende, at man som ung elev kan være sikker på at kunne gennemføre sin uddannelse, uanset om man vil være kok eller tømrer. Derfor støtter vi forslaget i dag.

Kl. 13:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:07

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg har et enkelt spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Hensigten med lovforslaget er jo, at der skal skabes flere praktikpladser. Så langt er vi med i Enhedslisten. Jeg vil gerne spørge hr. Rasmus Horn Langhoff om, hvad Socialdemokratiet tænker skal ske, hvis omlægningen ikke skaber flere praktikpladser. Hvad skal der ske med den her omlægning, hvis ikke den vil skabe det nødvendige antal praktikpladser?

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:08

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg tror, man skal se det her lovforslag i en lidt større sammenhæng. Det gælder også for det lovforslag, vi skal behandle lige om lidt, og for den erhvervsskoleaftale, vi forhåbentlig bliver enige om i fase to, og samtidig også for nogle af de initiativer, der ligger i finansloven med øget brug af sociale klausuler. Så den samlede pakke er jeg fuldstændig overbevist om kommer til at levere flere praktikpladser, kommer til at levere en reel uddannelsesgaranti for unge på erhvervsskolerne, og det har vi brug for.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. En kort bemærkning fra fru Merete Riisager, Liberal Alliance. Undskyld, havde fru Rosa Lund en anden kort bemærkning? Værsgo.

Rosa Lund (EL):

Tak for muligheden for at følge lidt op. Jeg er helt enig med ordføreren i, at vi skal se det her lovforslag som en del af en samlet pakke og også som en del af nogle initiativer, vi forhåbentlig i fællesskab kommer til at tage i fase to. Men den socialdemokratiske ordfører sagde, at man skulle sætte handling bag ordene, og derfor er jeg jo nysgerrig efter, om Socialdemokraterne vil sætte handling bag ordene og sikre, at der kommer det nødvendige antal praktikpladser. Hvis nu alle de initiativer, vi sætter i søen, ikke er nok, er Socialdemokraterne så villige til at dreje på nogle flere håndtag eller nogle nye håndtag for at skabe det nødvendige antal praktikpladser?

Kl. 13:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det ordføreren, værsgo.

Kl. 13:09

Rasmus Horn Langhoff (S):

Vi fremsætter jo det her lovforslag, fordi vi tror på, at det virker. Det er også derfor, der er så mange partier, der bakker op om det – det er jo, fordi vi tror, det virker. Så jeg vil ikke og kommer ikke til ved førstebehandlingen at sidde og tage forbehold for en lov, som de fleste af os tror virker. Vi gør jo det her, fordi vi tror på, det virker, og nu må vi sammen sørge for, at det også kommer til at virke.

Kl. 13:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Merete Riisager, Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 13:09

Merete Riisager (LA):

Tak. Ordføreren beder os om at se det her i et større perspektiv, men er der ikke tale om god gammeldags politikersnak, når man har noget, der hedder praktikaftale, og man så ikke tør at sætte måltal for, hvor mange almindelige praktikpladser det rent faktisk skaber? Og så beder ordføreren os om at tro på, at det fører til praktikpladser. Men helt ærligt, er det ikke at holde de unge for nar at lave en såkaldt praktikaftale, hvis ikke man med sikkerhed kan stadfæste, at det fører til flere almindelige praktikpladser?

Kl. 13:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:10

Rasmus Horn Langhoff (S):

Nu er jeg ikke sikker på, at fru Merete Riisager nåede at få første halvdel af min tale med, men sådan kan det jo gå. Vi har jo alle sammen travlt herinde på Christiansborg, og det skal naturligvis ikke afholde hende fra at stille spørgsmål til min ordførertale, at hun ikke fik det første med.

Jeg mener i allerhøjeste grad, at vi alle sammen har en forpligtelse til – det føler jeg i hvert fald at regeringen har – og interesse i at sikre, at det med anden fase af denne aftale bliver lige så sikkert et uddannelsesvalg at tage en erhvervsskoleuddannelse, som det i dag er at tage f.eks. en gymnasieuddannelse. Vi skal sikre, at det bliver et sikkert uddannelsesvalg. Det har de unge brug for, og det har samfundet brug for.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Merete Riisager, værsgo.

Kl. 13:11

Merete Riisager (LA):

Det er jo meget fint at henvise til en fase to, for så kan man altid sige: Det kommer, det kommer. Nu er det jo altså sådan, at det, vi står og taler om i dag, hedder en praktikaftale. Det er regeringens praktikaftale, og så må man jo gå ud fra, at den fører til flere praktikaftaler. Hvis jeg var et ungt menneske, som stod og skulle ud at have en praktikaftale, ville jeg da gå ud fra, at det var det, man mente. Men det ser ikke ud til, at jeg får et klarere svar på det.

Derfor vil jeg gerne spørge til ordførerens holdning til, at der jo også i den her aftale ligger flere udgifter til virksomhederne. Det er jo sådan, at regeringen – i hvert fald nogle af ministrene – har erkendt, at konkurrenceevne også handler om, at virksomhederne ikke skal pålægges flere udgifter. Hvordan har ordføreren det med, at den her aftale pålægger virksomhederne flere udgifter og derfor de facto nedlægger arbejdspladser for de unge mennesker?

Kl. 13:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg har det da rigtig fint med, at vi har faglært arbejdskraft i fremtiden. Jeg har det rigtig fint med, at vore unge får lov til at gøre deres uddannelse færdig. Uddannelse er ikke gratis – det ved vi jo godt alle sammen – så det koster nogle penge, og jeg mener slet ikke, at vi har råd til at lade være. Og virksomhederne har heller ikke råd til at lade være.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg siger tak til ordføreren, og så er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Kun 11 pct. af folkeskoleeleverne ville i dag vælge en erhvervsuddannelse, og 7 pct. af forældrene ville anbefale deres børn at gøre det. Disse tal fortæller mere end mange redegørelser, hvor galt det egentlig står til med erhvervsuddannelserne blandt danskerne. Det er med andre ord sidste udkald, hvis vi skal redde vekselvirkningsuddannelsen, som Danmark er så berømt for i udlandet.

Hvordan er det kommet så vidt? Det er der flere grunde til. For det første er det almene gymnasium blevet en modeungsuddannelse, hvor alt for mange søger hen. For det andet har erhvervsuddannelserne ikke kunnet tilbyde samme sikkerhed som gymnasieuddannelserne. Hvorfor begynde på en uddannelse, hvis man ikke er sikker på at kunne afslutte den? For det tredje har erhvervsuddannelserne været forvirrende at overskue. 109 uddannelser spredt ud over det ganske land med en indviklet struktur er ikke let at sælge. For det fjerde har folkeskolerne og erhvervsskolerne ikke været dygtige nok til at samarbejde. Og for det femte har erhvervsuddannelserne været plaget af frafald og elever, der har haft svært ved at følge undervisningen på grund af bl.a. personlige problemer.

Med de to lovforslag, som vi i dag behandler, tager vi første skridt mod at rette op på forsidens synder, og det er vi i Dansk Folkeparti glade for. Det er ingen hemmelighed, at vi ønsker flere unge over på erhvervsuddannelserne og færre i det almene gymnasium, fordi man om ganske få år i erhvervslivet kommer til at mangle kvalificerede unge med håndværksuddannelse, handelsuddannelse og teknisk uddannelse.

Forhandlingerne forud for aftalen var lange og teknisk komplicerede. Omkring 100 spørgsmål blev det til fra ordførerne, hvilket siger en del om både ildhu og sværhedsgrad. Især slagsmålet om pengene var længe en anstødssten, og heldigvis blev vi enige. Det private erhvervsliv kommer med aftalen til at betale mellem 170 og 178 mio. kr. årligt som følge af loven, fordi de overtager betalingen af skolepraktikydelsen. Desuden bortfalder bonusordningen helt og bliver erstattet af en midlertidig ordning for de under-25-årige i 2013. Og løntilskuddet til EGU-elever består i 2013, dog i en beskåret udgave.

I en krisetid er det selvfølgelig ikke rart at pålægge erhvervslivet flere udgifter. Høringssvarene fra arbejdsgiverorganisationerne vidner også om det. Vi har i Dansk Folkeparti forståelse for kritikken. Omvendt er det i erhvervslivets interesse at have en veluddannet arbejdsstyrke til rådighed, og det koster. De offentlige arbejdsgivere betaler da også til ordningen.

Det var vigtigt for Dansk Folkeparti og andre, at det økonomiske grundlag ikke ville skride. Derfor har vi gennem aftalen sikret os, at vi gennem kvartalsvise opgørelser kan følge udviklingen. Sker der ændringer, skal forligskredsen skride ind. Vi kan støtte forslaget.

Kl. 13:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Merete Riisager. Værsgo.

Kl. 13:16

Merete Riisager (LA):

Ordføreren roser vekselvirkningsuddannelsesprincippet, og det er jeg også helt enig i er et rigtig udmærket princip. Men er ordføreren ikke også enig i, at det princip, der er i den nærværende aftale, er, at man i krisetider flytter eleverne ud af virksomhederne og ind på skolebænken og lader virksomhederne betale?

Kl. 13:16

Alex Ahrendtsen (DF):

Nej. Nærværende lovforslag handler jo egentlig om finansieringsdelen. I forbindelse med det næste lovforslag skal vi jo diskutere indholdet, så det er jeg ikke enig med spørgeren i.

Kl. 13:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Det er fru Merete Riisager igen.

Kl. 13:16

Merete Riisager (LA):

O.k.. Jeg skal medgive, at jeg tillod mig at diskutere det her sammenhængende, når nu også ordføreren selv kom ind på vekselvirkningsprincippet, men jeg skal da gerne stille spørgsmålet under næste lovforslag, hvis ordføreren foretrækker det.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg siger tak til ordføreren, og så er det fru Lotte Rod fra Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Lad mig starte med at sige, at det jo gør mig glad helt ind i mit radikale hjerte, at det er lykkedes os at lande den her meget brede aftale. Som nyt folketingsmedlem er jeg virkelig imponeret over tålmodigheden hos vores minister, og jeg er virkelig glad for, at det lige netop på vores område her ikke endte med at gå op i hat og briller i forbindelse med finansloven, for jeg synes virkelig, at vi skylder skolerne og ikke mindst eleverne at lande den her brede aftale.

Alle de partier, der står bag den her aftale, har taget et ansvar. Vi stod over for en bunden opgave, fordi AER-ordningen simpelt hen ikke hang sammen. Der var et stort underskud, der kun stod til at blive endnu større, og der var kun ét sted, man kunne have tørret den regning af, og det var på arbejdsgiverne. Så det var blevet dyrere for arbejdsgiverne uden den her aftale, og jeg synes, at det er rigtig godt, at vi nu har taget ansvar og fundet en ret fin balance ved at omlægge AER til AUB, og at vi så udfaser den her præmie- og bonusordning, og at vi til gengæld bruger ordningen til at finansiere ydelsen.

Kl. 13:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Fru Merete Riisager.

Kl. 13:18

Merete Riisager (LA):

Helt ærligt, vil jeg sige til fru Lotte Rod. Hvordan har ordføreren det med at stå her med en praktikaftale – altså den aftale, som ligger i de her to lovforslag, som vi behandler nu – hvor der ikke er indsat måltal for, hvor mange ordinære praktikpladser, der vil komme? Skaber man ikke en forventning hos de unge om, at der nu kommer en masse praktikpladser? Når man ikke engang tør sige, hvor mange praktikpladser man regner med kommer som følge af aftalen, svigter man så ikke de unge mennesker?

Kl. 13:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:18

Lotte Rod (RV):

I modsætning til Liberal Alliance tror vi i Det Radikale Venstre på, at der også sker ting, uden at man tester det eller har sat et mål for det. Noget af det, der sker, når der oprettes praktikcentre, er jo, at de får en meget praktikpladsopsøgende funktion, som jeg faktisk har ret store forventninger til.

Praktikpladser er jo ikke sådan noget, der bare findes og hænger på træerne. Det er noget, man finder ud af, ved at mennesker mødes og finder ud af, at der her er en mulighed for, at et ungt menneske kan komme i praktik. Derfor kommer de her praktikcentre, som vi skal til at diskutere lige om lidt, til at spille en vigtig rolle for, at der bliver skabt flere praktikpladser.

Kl. 13:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Fru Merete Riisager.

Kl. 13:19

Merete Riisager (LA):

Jamen hvis man nu er så sikker, som fru Lotte Rod er, og regner med, at tingene sker, uden at man sætter nogen mål for det, altså at det bare sker ved de gode hensigter, hvorfor så ikke sige helt ærligt, hvad forventningen er? Hvad er problemet her?

Kl. 13:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Lotte Rod (RV):

Jamen det sker ikke bare ved de gode hensigter. Det sker jo ved, at det bliver en del af opgaven i praktikcentrene, at de skal lave praktikpladsopsøgende arbejde. Så lad os vende tilbage igen om stykke tid, vil jeg sige til fru Merete Riisager. Så må vi se, om det ikke har kastet nogle praktikpladser af sig.

Kl. 13:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Pernille Vigsø Bagge, Socialistisk Folkeparti, værsgo.

Kl. 13:20

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Da SF's ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg hermed på hendes vegne redegøre for SF's holdning til lovforslaget. Lovforslag L 79 har til formål at lade arbejdsgiverne overtage finansieringen af skolepraktikydelse til elever i skolepraktik fra staten.

Yderligere er formålet med lovforslaget, at arbejdsgiverbidraget omlægges til et bredere uddannelsesbidrag, der skal dække de ordninger, der efter loven i dag er arbejdsgiverfinansieret, samt udgifter til skolepraktikydelse til elever i skolepraktik.

Endvidere er formålet, at præmie- og bonusordningen på op til 70.000 kr. til private og offentlige arbejdsgivere, der indgår en uddannelsesaftale med en elev under erhvervsuddannelse, ophæves, og at der i 2013 indføres en ny, midlertidig tilskudsordning målrettet unge under 25 år.

Baggrunden for forslaget er et ønske om at øge arbejdsgivernes ansvar for finansiering af erhvervsuddannelserne, så der sikres en bedre balance mellem arbejdsgiverfinansieringen og finansieringen fra det offentlige.

SF støtter naturligvis forslaget.

Kl. 13:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:21

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Med det her lovforslag overtager arbejdsgiverne finansieringen af skolepraktikydelsen. Det betyder, at når en erhvervsskoleelev ikke kan få en praktikplads – jeg vil gøre opmærksom på, at der i dag er over 11.000 erhvervsskoleelever, som ikke kan få en praktikplads – så kan eleverne komme i skolepraktik, hvor man får en skolepraktikydelse i stedet for lærlingeløn, som man får i en virksomhed. Den her ydelse vil så fremover blive betalt af arbejdsgiverne.

I Enhedslisten betragter vi det som en meget tydelig ansvarsplacering. Arbejdsgiverne bærer et meget stort ansvar for, at vi også om 10 år har en veluddannet arbejdskraft, og jeg håber, at det her vil vække et wake up-call til arbejdsgiverne, så de i stedet for at betale skolepraktikydelse opretter praktikpladser i deres virksomheder og på den måde bruger deres penge på en dygtig lærling i deres egen virksomhed, så de – sagt på, hvad jeg formoder er arbejdsgiversprog – bruger pengene på det, der giver mest valuta for pengene. Det er samtidig forslagets hensigt at skabe flere ordinære praktikpladser, for hvis arbejdsgiverne ikke opretter praktikpladser, vil der jo komme flere elever i skolepraktik og dermed et større behov for skolepraktikydelse, som jo nu finansieres af arbejdsgiverne.

Vi tror på hensigten, det gør vi bestemt, men jeg må indrømme, at vi i Enhedslisten havde håbet på, at vi kunne være blevet enige om en reel praktikpladsgaranti, sådan at vi kunne have sikret alle, der starter på en erhvervsuddannelse, en rigtig praktikplads i en virksomhed, men det kunne vi altså desværre ikke blive enige om. Men vi er altså i Enhedslisten af den overbevisning, at det er bedst ikke alene for den enkelte lærling, men også for samfundet, hvis alle lærlinge kommer i praktik i en virksomhed. Den her ordning kan dog være et skridt på vejen til en praktikpladsgaranti, men jeg vil gerne holde fast i, at den *kan* være et skridt på vejen, for som lovforslaget

lægger op til i sin nuværende form, er der sådan set ikke nogen garanti for, at det vil skabe flere praktikpladser, og derfor vil jeg også gerne høre ministeren, om regeringen har gjort sig nogen tanker om, hvad der skal ske med den her ordning, hvis ikke den lever op til hensigten. Derudover vil jeg tilføje, at vi i Enhedslisten sådan set gerne havde set, at der havde været en differentieret indbetaling til den her ordning, sådan at de arbejdsgivere, som tog en lærling og var sig deres uddannelsesansvar bevidst, betalte lidt mindre, og de arbejdsgivere, som var ligeglade med uddannelsesansvaret og ligeglade med praktikpladser til lærlinge, betalte lidt mere. Det tror vi i Enhedslisten havde haft en langt stærkere virkning og havde skaffet mange flere praktikpladser.

Forslaget indebærer også, som flere ordførere har været inde på, at bonuspræmieordningen afskaffes, men bliver midlertidigt videreført i 2013. Jeg kan sådan set godt forstå, at der er organisationer, som er bekymrede for ordningens afskaffelse, men når vi i Enhedslisten alligevel har sagt ja til at afskaffe ordningen, er det, fordi ordningen ikke har bidraget tilstrækkeligt med at skabe det antal praktikpladser, som vi mangler. Der har været meget stor forskel på brugen af ordningen og på ordningens virkning, og den har været stærkest, lige da den blev indført. Kan man bruge pengene på en bedre måde, en anderledes måde, som vil skabe flere praktikpladser, så vil vi i Enhedslisten sådan set gerne være med til det.

Så vil jeg da bestemt også lige tilføje, at vi i Enhedslisten måske også synes, det er lidt mærkeligt, at man skal belønne arbejdsgiverne for at være deres ansvar bevidst, altså for at gøre deres pligt, for det er jo sådan set dem, der skal bruge arbejdskraften om 10 år, og så er det da mærkeligt, at de skal have en belønning for at gøre det, der var det mindste, de kunne gøre. Virkeligheden er nok også den, at vi er nødt til at tage lidt skrappe midler i brug over for virksomhederne, for at de kan tage lærlinge. Hvad angår de virksomheder, som ikke i dag løfter et ansvar, eller dem, der kunne oprette flere praktikpladser, så vi jo gerne, at der var en eller anden form for økonomisk straf i stedet for en økonomisk belønning. Vi har set, at belønningsordningen ikke virkede, så lad os prøve at vende mekanismen om over for arbejdsgiverne, så de forhåbentlig kan påtage sig det uddannelsesansvar, de nu engang har. Det ønskede vi os i Enhedslisten, men det var desværre ikke muligt.

Jeg skal for en god ordens skyld understrege, at vi i Enhedslisten støtter forslaget med det in mente, at vi i Enhedslisten stadig væk arbejder for en reel praktikpladsgaranti, hvor vi sikrer, at alle elever, der starter på en erhvervsuddannelse, kan komme i praktik i en virksomhed, altså få en rigtig praktikplads. Det arbejder vi stadig væk for i Enhedslisten, selv om vi stemmer for det her forslag. Vi har tænkt os at følge udviklingen meget nøje, og vi arbejder selvfølgelig for, at den her ordning kan komme til at skabe de nødvendige praktikpladser, ikke bare til de 11.000 lærlinge, der mangler praktikplads i dag, men praktikpladser nok til, at kommende elever på teknisk skole får mulighed for at gøre deres uddannelse færdig, så vi også i fremtiden har dygtige murere, industriteknikere, kontorassistenter, SOSU-assistenter – og så kan man selv fortsætte listen.

Kl. 13:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Peter Juel Jensen for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 13:26

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Det lød jo nærmest som en hel 1. maj-tale. Vi manglede jo bare nogle røde faner og at høre, at arbejdsgiverne har et ansvar osv. Det har arbejdsgiverne selvfølgelig også, men anerkender ordføreren ikke, at der er en vis sammenhæng mellem en økonomi i en lavkonjunktur og antallet af praktikpladser?

Kl. 13:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 13:27

Rosa Lund (EL):

Jo, jeg kunne da bestemt ønske mig, vil jeg sige til hr. Peter Juel Jensen, at der var røde faner herinde. Det ville da bestemt klæde salen.

Men for at svare på dit spørgsmål vil jeg sige: Jo, selvfølgelig er der en sammenhæng. Men der er jo også den sammenhæng, at vi forhåbentlig på et tidspunkt kommer ind i en højkonjunktur, og der har vi altså brug for arbejdskraften. Derfor er det jo så afgørende, at vi i dårlige tider bruger tid og penge på og tager ansvar for uddannelse, sådan at når vi kommer til bedre tider, eller hvad vi skal kalde det, har vi den uddannede arbejdskraft, vi har brug for.

Kl. 13:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Det er ordføreren, men jeg skal bare sige, at der ikke bruges direkte tale.

Ordføreren.

Kl. 13:27

Peter Juel Jensen (V):

Tak for svaret. Jeg er jo glad for, at der ikke er røde faner herinde, for det var jo hurtigt gået over gevind, når retorikken er så skarp fra ordførerens side.

Men hvis ordføreren anerkender, at der er en sammenhæng mellem en økonomi i lavkonjunktur og antallet af praktikpladser, er det jo lidt svært, hvis vi skal sikre, at vi har veluddannet arbejdskraft, at tvinge nogle mennesker, som ikke har noget arbejde, til det. Når der ikke er nogen muligheder for at oplære de unge mennesker til at blive dygtige, fagligt uddannede arbejdere og det arbejde ikke findes, så kan vi jo ikke bruge tvang. Nu har vi et godt system med en vekselvirkning. Vi har et system, der hedder skolepraktik, til at tage dem ind, der ikke kan skaffe en ordinær praktikplads.

Så burde ordføreren ikke dæmpe sin retorik og måske komme lidt op i helikopteren og sige: Det kan godt være, at jeg skal stå på Folketingets talerstol og anerkende, at der er en sammenhæng mellem en lavkonjunktur og en mangel på praktikpladser, for det kan nok godt hænge sammen på den måde? Det her er jo sådan en slags nødventil, så dæmp retorikken. Jeg synes, at vi skylder arbejdsgiverne en stor tak, for at de vil finansiere det her.

Kl. 13:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Man skal også som spørger overholde taletiden. Tak.

Ordføreren, værsgo.

Kl. 13:29

Rosa Lund (EL):

Tak, og så skal jeg da nok starte med at sige undskyld for den skarpe retorik, men det her er altså et område, som ligger Enhedslisten meget på sinde – ikke for arbejdsgivernes skyld, men for elevernes skyld. Det er jo sådan set dem, som lige nu står og mangler en uddannelse. Skal vi endelig snakke om arbejdsgiverne, er det jo dem, der bliver ved med at råbe op om, at de kommer til at mangle arbejdskraft om 10 år. Hvis de virkelig mente det, burde de jo netop tage et ansvar nu.

Men der er selvfølgelig en sammenhæng, og derfor, vil jeg sige til hr. Peter Juel Jensen, er vi jo i Enhedslisten også meget store fortalere for, at man sætter gang i de offentlige byggerier, og at vi sikrer, at der kommer lærlinge ved alle de offentlige byggerier, vi har. Det er jo også en af grundene til, at vi har lavet en aftale med rege-

ringen om, at man skal fremme brugen af sociale klausuler, sådan at vi sikrer, at der faktisk kommer flere lærepladser.

Så tror jeg ikke helt på, at virksomhederne har det så dårligt i dag, som hr. Peter Juel Jensen gerne vil gøre det til. Jeg tror, at der er masser af muligheder for at skabe praktikpladser i det private erhvervsliv.

Kl. 13:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Alex Ahrendtsen for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 13:30

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg vil da gerne have røde faner inde i salen, bare de har et hvidt kors i sig.

Jeg fæstnede mig lidt ved ordførerens tale om arbejdsgiverne og blev egentlig lidt forarget, for sagen er jo, at arbejdsgiverne er med til at betale det her. De offentlige arbejdsgivere betaler en tredjedel af udgifterne, og de private betaler to tredjedele. Burde ordføreren ikke sende dem en venlig tanke i stedet for den her krigeriske Enhedslisteterorik? Vi er faktisk i en krisetid.

Kl. 13:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:31

Rosa Lund (EL):

Nu har jeg sådan set den holdning, og det synes jeg også at vi meget klart har set, at arbejdsgiverne har svigtet deres uddannelsesansvar i 10 år, og så synes jeg ikke, at vi på den måde skal begynde at klappe af, at de nu tager ansvar. Det har vi sådan set ventet i 10 år på at de skulle gøre. I 2006 var der 4.000 unge mennesker, der manglede en praktikplads. Nu er vi i 2012, og der er 11.000 unge mennesker, der mangler en praktikplads. Jeg vil gerne sige undskyld til hr. Alex Ahrendtsen, hvis jeg ikke lige står og klapper af, at arbejdsgiverne har svigtet deres ansvar i 10 år og nu endelig langt om længe løfter det.

Kl. 13:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Alex Ahrendtsen for den sidste korte bemærkning.

Kl. 13:31

Alex Ahrendtsen (DF):

Uddannelsesansvar har vi jo alle, også her i Folketingssalen og dermed også Enhedslisten. Det er jo ikke kun arbejdsgiverne, der har det ansvar.

Så vil jeg bare gøre fru Rosa Lund opmærksom på, at nærværende aftale, som lovforslaget bygger på, faktisk er kommet i stand, fordi arbejdsgiverne og de faglige organisationer har sat sig sammen og anbefalet det, som vi i dag behandler og skal stemme om. Jeg vil egentlig endnu en gang opfordre fru Rosa Lund til at sende en tak til arbejdsgiverne. Vil fru Rosa Lund dog ikke for en gangs skyld forlade den der krigeriske revolutionær retorik og sende en dybtfølt tak til vores dygtige arbejdsliv, der tager hånd om de mange unge i en svær tid?

Kl. 13:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:32

Rosa Lund (EL):

Tak. Vi har alle sammen et uddannelsesansvar. Det er fuldstændig korrekt. Det er derfor, at vi i Enhedslisten stålfast arbejder på at sikre

en reel praktikpladsgaranti. Det synes jeg at ordførerens eget parti også skulle overveje at lægge sig i selen for. Vi er i Enhedslisten store tilhængere af, at lønmodtagerorganisationer og arbejdsgiverorganisationer sætter sig ned og bliver enige, altså den danske model. Men vi kommer ikke til at klappe i hænderne af, at arbejdsgiverne gør det, som er det mindste, vi kunne forvente af dem.

Jeg vil til gengæld gerne sende en dybtfølt tak til de elever, som starter på en erhvervsuddannelse, selv om de har i baghovedet, at de ikke er sikre på at kunne gøre den færdig. Jeg synes, det er dem, der tager et ansvar. Jeg synes, det er dem, der tager et ansvar for Danmark og ikke mindst for Danmarks fremtid.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Merete Riisager som ordfører for Liberal Alliance, værsgo.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Erhvervsuddannelserne er for Liberal Alliance en fuldstændig afgørende del af det uddannelseslandskab, der udgør ungdomsuddannelserne. Der er brug for gennemgribende reformer, der sikrer, at erhvervsuddannelserne er uddannelser af høj faglig kvalitet, der tiltrækker de unge, fordi det er fremragende uddannelser med gode muligheder for beskæftigelse, og ikke fordi det er et fravalg af noget andet.

Praktikdelen er en vigtig faktor i forbedringen af erhvervsuddannelserne, og det er derfor af stor betydning, at vi hele tiden holder øje med, hvordan det står til med vekseluddannelsesprincippet. Alligevel er Liberal Alliance det eneste parti, der står uden for aftalen om praktikpladser. Det er der to årsager til.

For det første er det beskæmmende, at det er umuligt for regeringen at lave en praktikaftale uden at pålægge virksomhederne nye økonomiske byrder. Man skulle tro, at det var muligt for ministeren at lægge to og to sammen og tænke, at hvis hun lægger flere udgifter over til virksomhederne, nedlægger hun også de facto arbejdspladser, der skulle stå klar til de unge, når de har færdiggjort deres uddannelser. Forståelsen af, at konkurrenceevne hænger sammen med udgiftsniveau, er ellers gået ind på lystavlen hos flere ministre i regeringen, men det er tilsyneladende ikke børne- og undervisningsministerens ressortområde. Det er trist, for det er de unge menneskers fremtid, vi taler om. Det anslås, at virksomhederne samlet set vil få en øget belastning på ca. 170 mio. kr. i 2013 stigende til ca. 188 mio. kr. i 2016, og Dansk Arbejdsgiverforening anslår, at udgifterne kan risikere at blive to-tre gange større end disse tal. Det kan Liberal Alliance naturligvis ikke bakke op om.

For det andet indeholder aftalen ingen nye ordinære praktikpladser. Det er derfor kreativt grænsende til det, man kan kalde new-speak, at kalde det for en praktikaftale. Princippet i aftalen er, at man i krisetider flytter eleverne fra virksomhederne og ind i klasselokalet og lader virksomhederne betale. Der er altså tale om flere stole i klasselokalet, men ikke om flere ordinære praktikpladser i fuld længde.

Med aftalen afskaffes den bonusordning, der gav virksomhederne op til 70.000 kr. ved oprettelse af en praktikplads. Det støtter vi i Liberal Alliance, for selv om det lyder flot, var der tale om at fodre hunden med dens egen hale, når virksomhederne indbetalte til AER-ordningen og fik udbetalt et beløb igen. I realiteten skete der også en omfordeling fra de private virksomheder til de offentlige, og det er selvfølgelig fuldstændig uholdbart i længden. Samtidig havde ordningen meget ringe effekt. Men når man fjerner en ordning, uagtet at effekten var ringe, bør man erstatte den med noget andet, der virker bedre.

Jeg vil derfor opfordre ministeren til at tage tyren ved hornene og undersøge de vilkår og den fleksibilitet, der omgiver praktikpladsordningen. Når så mange virksomheder siger, at de ikke tager elever ind, fordi det er for dyrt og for besværligt, så kan vi jo godt vælge at proppe vat i ørerne. Vi kunne også vælge at lytte til dem, for de unge mennesker, vi her taler om, skal ud på et globalt arbejdsmarked og gøre sig gældende. Vi hjælper dem ikke ved at lade, som om de principper, der gælder på arbejdsmarkedet, er sat helt ud af kraft, mens de uddanner sig, når de samme unge mennesker vil møde disse principper, når de er færdige med deres uddannelser.

Regeringen sætter med denne aftale unge på skolebænken. Mange af disse unge har netop valgt erhvervsuddannelserne for komme ud i en virksomhed og prøve kræfter med rigtigt arbejde. Aftalen indeholder tekniske forbedringer, men løser ikke opgaven. Det her kan gøres bedre af en borgerlig regering; lad det ikke være for længe.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg siger tak til ordføreren. Så er det fru Mai Henriksen, De Konservative, værsgo.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

Tak, formand. Lovforslaget er en udløber af den politiske aftale, som blev indgået i starten af november af et bredt flertal i Folketinget, en politisk aftale, som har så mange gode elementer på indholdssiden, at det jo er en sand fornøjelse. Aftalen har til formål at reducere frafaldet betydeligt og sikre, at flere gennemfører en erhvervsuddannelse, netop ved at fjerne en del af de strukturelle barrierer, som i dag udgør et problem. Indholdet af den politiske aftale behandles i lovforslag L 80, og jeg vil derfor koncentrere mig om økonomien bag aftalen, som behandles i det her lovforslag.

Jeg tror, at alle politikere har det sådan, at man typisk afvejer to ting, når man indgår politiske aftaler: Det politiske indhold og omkostningerne hertil. Og overordnet set er vi tilfredse med aftalen. Fra 2013 omlægges arbejdsgiverbidraget til et bredere uddannelsesbidrag, det såkaldte AUB-bidrag, som dækker de ordninger, der i dag er arbejdsgiverfinansieret, ligesom det også vil dække skolepraktikydelsen, som arbejdsgiverne overtager finansieringen af. AER-bidraget, som virksomheder betaler i dag, bruges bl.a. til at præmiere de virksomheder, der ansætter elever i praktik, en ordning, der måske ikke har vist sig at være særlig effektiv. Pengene stammer fra indbetalte beløb fra arbejdsgivere, og der er derfor tale om et lukket kredsløb.

For os Konservative er det helt afgørende, at der ikke bliver væltet en milliardregning over på erhvervslivet. Vi lyttede med bekymring til flere, som undervejs i forhandlingerne gjorde opmærksom på problemerne med det første forslag til omlægning, bl.a. arbejdsgiverne. Flere var bekymret for, at omlægningen fra AER- til AUB-bidraget ville gå fra at være indbetalinger til et lukket kredsløb til at blive en ren skat, som man vel at mærke kunne skrue på, f.eks. ved politiske aftaler, hvor nye udgifter altså kunne listes ind. I forhandlingerne kæmpede vi hårdt for at få indhegnet dette, så det ikke blev en skatteskrue, hvor regeringen kunne lave udgiftskrævende aftaler med Enhedslisten efterfølgende, og vi fik indføjet i aftalen, at aftaleparterne er enige om at følge aktivitetsudviklingen løbende, herunder også de økonomiske konsekvenser af aftalen. Så hvis vi lige pludselig kan se, at fundamentet skrider og der kommer en ekstraregning, så vil det blive taget op i forligskredsen.

Endvidere fik vi også pillet en finansieringsdel ud, som kunne være svar at styre, og det var omlægningen af finansieringen af VEU-godtgørelsen. Det betyder, at virksomhederne ikke længere står over for en milliardregning, og det er vi glade for at have afværget.

Jeg vil gerne rette en tak til børne- og undervisningsministeren, som udviste vilje til at nå en god aftale. Jeg ved godt, at det sikkert er meget utraditionelt, at man står fra et oppositionspartis side og takker en minister, men ministeren ønskede det brede samarbejde, og det må gerne roses, når man går langt for at få en god aftale og få den bredt sammen med andre partier.

Efter at have forhandlet en milliardregning ned er vi glade for at kunne støtte dette lovforslag, som på indholdssiden vil få en stor og meget positiv betydning for de elever, som fremover starter på en erhvervsuddannelse, og derfor støtter Konservative dette lovforslag.

Kl. 13:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er en kort bemærkning fra fru Merete Riisager. Værsgo.

Kl. 13:40

Merete Riisager (LA):

Tak. Ordføreren siger, at De Konservative ikke vil udskrive en milliardregning til erhvervslivet, men når det ligger i omegnen af 200 mio. kr., så vil man altså gerne. Jeg vil gerne spørge ordføreren, hvilket rationale der ligger i det, for er ordføreren ikke enig i, at hver eneste gang vi pålægger virksomhederne byrder, så forsvinder der også arbejdspladser, fordi konkurrenceevnen forringes?

Kl. 13:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:41

Mai Henriksen (KF):

Jamen det, som er så interessant, er, at Liberal Alliance forlod forhandlingerne, før man overhovedet begyndte at indhegne de her forskellige ting, før man overhovedet fik indhegnet, at den økonomiske udvikling skal følges. Er det sådan, at man begynder at udskrive en millionregning, som vi slet ikke havde forventet, så er det klart, at så vil vi tage det op i forligskredsen. Vi fik pillet en stor del af det ud, som arbejdsgiverne i hvert fald kunne have kaldt en potentiel milliardregning. Det blev hevet ud, det var VEU-delen, og vi Konservative er rigtig, rigtig glade og tilfredse med, at den del blev hevet ud og altså ikke er en del af aftalen i dag.

Kl. 13:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ønsker fru Merete Riisager en ny kort bemærkning? Værsgo.

Kl. 13:41

Merete Riisager (LA):

Nu kan jeg forstå, at ordføreren er meget optaget af processen og forløbet, men jeg er sådan set mere interesseret i resultatet. Og jeg kan konstatere, at De Konservative gang på gang på gang godtager aftaler, går med ind i aftaler, som fint havde flertal uden De Konservative, aftaler, som altså hver gang pålægger virksomhederne nye byrder. Hvordan har ordføreren det egentlig med det?

Kl. 13:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 13:42

Mai Henriksen (KF):

Det er rigtig nok, at vi godt kan være optaget af proces. Jeg synes faktisk, det er god latin, at man, når man har haft et godt forhandlingsforløb, så også gerne må kvittere for det. Det var det, jeg gjorde i min ordførertale. Vi er meget optaget af resultatet, og jeg kan være rigtig ærgerlig over, at Liberal Alliance ikke tog det ansvar, som betyder, at vi nu kan få flere elever til at tage en erhvervsuddannelse.

Frafaldet har været for stort, der er for mange, der har sagt nej til at tage en erhvervsuddannelse, fordi det var for usikkert, om de kunne starte på deres hovedforløb, når nu de havde afsluttet deres grundforløb. Det betød, at man valgte andre uddannelsesveje, og det har været til skade for erhvervsuddannelserne, det har været til skade, således at vi måske ikke har fået de kvalificerede unge ind, som vi godt kunne have tænkt os.

Så det eneste, der er beklageligt i den her debat i den her sal på lige nøjagtig det her tidspunkt, er, at Liberal Alliance ikke tog det ansvar netop at bidrage til, at vi får en langt, langt bedre erhvervsuddannelse, end vi ellers har.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det børne- og undervisningsministeren, værsgo.

Kl. 13:43

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt sige tak for de mange positive tilkendegivelser, der har været her i salen fra de partier, som jo udgør en meget bred aftalekreds bag aftalen om at sikre en forstærket uddannelsesgaranti med praktikpladser for unge, der vil gennemføre en erhvervsuddannelse.

Ligesom det er blevet sagt af andre her fra talerstolen, vil jeg også sende en dybtfølt tak for, at det er lykkedes, fordi vi alle sammen har gjort os umage med at lytte til, hvad der skulle til, for at vi kunne blive enige om en aftale, som virkelig gør en positiv forskel for de mange unge, der desværre i dag er i tvivl om, om de kan gennemføre deres erhvervsuddannelse med en praktikplads.

Jeg synes også, man skal huske, at der har været et forløb forinden med et erhvervsuddannelsesudvalg, hvor arbejdsmarkedets parter har sat sig sammen og er kommet med en række anbefalinger til, hvad der skulle til, for at vi kunne ændre erhvervsuddannelsen og hele måden, vi tænker på. Det er sket i den hensigt at kunne tilbyde det, som er så vigtigt, nemlig at når et ungt menneske står og er færdig med 9. eller 10. klasse og kan det, der skal til – og selvfølgelig også udviser den nødvendige flid for at gennemføre – lige så godt kan vælge enten en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, fordi man ved, man kan gøre den færdig.

Det er det, som vi har lavet en rigtig god aftale om her i Folketinget. Vi har lyttet til arbejdsmarkedets parter og sat os sammen og fundet nogle rigtig gode løsninger.

Det her er første del af den lovpakke, som skal sikre, at vi får en forstærket uddannelsesgaranti med praktikpladser. Der har været en diskussion om, om arbejdsgiverne tager et ansvar eller ej. Jeg synes, det kunne være nyttigt, at vi i hvert fald lige minder hinanden om, at der lige i øjeblikket er omkring 72.000 unge, der er i gang med en praktikplads ude i en virksomhed. Der er desværre også nogle, som hverken har en skolepraktikplads på hånden eller en virksomhedspraktik, og det er jo bl.a. derfor, vi gennemfører en række initiativer, sådan at de – hvis de kan det, der skal til – også kan gennemføre. Men der er mange unge ude i praktik, og heldigvis er der på trods af krisen virksomheder, der – og tak for det – finder praktikpladser til de unge. Det synes jeg også lige man skal have med i billedet her.

For der er faktisk mange, der har et helt ærligt engagement og en interesse i at tilbyde de unge den rigtige måde at gennemføre en erhvervsuddannelse på, nemlig ud fra det, der kaldes et vekseluddannelsesprincip, hvor man bruger erhvervsskoler til det teoretiske og til den værkstedsundervisning, der også er en del af det, og så ud i praktik i en virksomhed.

Der blev spurgt til, hvorfor der ikke er nogen måltal for, hvor mange såkaldte rigtige praktikpladser der skal skaffes. Jeg må sige, at jeg ikke hører til dem, der synes, at vi skal til at lave nogle kategorier om mere eller mindre rigtige praktikpladser. Det afgørende er, at vi har rigtig gode erhvervsuddannelser, hvor unge kan gennemføre

med praktik. Og det, vi kommer til at diskutere med næste lovforslag, er praktikcentre som en af de nye måder til gennemførelse med praktik. Og jeg vil gerne minde om nogle af de evalueringer, der er lavet af skolepraktikken, for de viser faktisk, at de også får en rigtig god praksistræning gennem skolepraktikken, og de får også job bag efter.

Det ændrer ikke ved, at det allerbedste selvfølgelig ville være, at man kunne komme ud i en virksomhed og være i praktik der, men når krisen kradser – og det gør den altså i øjeblikket – så er der ikke lige så mange virksomheder som tidligere, der kan oprette praktikpladser. Der er det rigtig fint, at man kan få en rigtig virksomhedspraktik gennem praktikcentre og skolepraktik.

Så man vil aldrig komme til at høre mig sige, at der er noget praktik, der er finere end anden praktik. Det vigtige er, at der er høj kvalitet i praktikken, uanset om det foregår i et praktikcenter eller ude i virksomhederne, og at vi tager ansvar og påtager os en fælles forpligtelse. Og det har vi gjort her i Folketinget med den meget brede, gode aftale. Igen vil jeg sige tak for det, og arbejdsmarkedets parter har også givet hinanden håndslag på, at de vil gøre alt, hvad de kan, for at forstærke indsatsen for at finde flere ordinære praktikpladser.

Hvad angår økonomien, bliver den fulgt tæt. Det står helt tydeligt som en del af aftalen. Jeg tror lige, jeg vil nævne en ting, som har været diskuteret her fra talerstolen, nemlig at det, vi er enige om, er, at vi følger aktiviteten løbende.

Det gælder i forhold til følgende seks punkter: Vi vil følge udviklingen i antallet af indgåede uddannelsesaftaler, udviklingen i aktiviteten inden for skolepraktikken, udviklingen i antallet af korte og lange aftaler, i kvotestørrelser i forhold til optag og gennemførelse, vi gennemfører årlige opgørelser af resultaterne af skolernes praktikpladsopsøgende arbejde, og vi vil også følge udviklingen i de økonomiske konsekvenser af aftalen.

Det betyder, at vi har rigtig godt fat i, hvad der kommer til at ske, fordi målet er, at vi gerne vil have, at vi gennemfører den her løsning i fællesskab med den omlægning, der er af arbejdsgivernes elevrefusion, der nu bliver til arbejdsgivernes uddannelsesbidrag, med henblik på at vi får rigtig gode praktikpladsløsninger.

Kl. 13:48

Der er et par enkelte ting, jeg derudover gerne vil nævne, bare så det står helt tydeligt, for de forskellige ændringer, der sker med lovforslaget, er jo på udmærket vis blevet gennemgået af ordførerne, der har været heroppe. Men jeg synes, at det kan være nyttigt også lige at nævne her fra talerstolen, at der vil blive behov for, at vi stiller et ændringsforslag om uddannelsesbidragets størrelse for 2013. Det er i forslaget på grund af en forkert pris- og løntalsomregning angivet til at være på 2.408 kr. Der er en fejl på 1 kr., men der skal jo ikke være nogen fejl. Det korrekte beløb er 2.407 kr., og det kommer der et ændringsforslag om. Så er det så også sagt her fra talerstolen, og det håber jeg at man vil se velvilligt på, når det kommer igennem udvalgsarbejdet.

Der er yderligere et par ting, som skal nævnes, og som der har været lidt tvivl om. Løntilskuddet for indgåelse af praktikaftaler med elever i erhvervsgrunduddannelserne blev indført parallelt med præmie- og bonusordningen for at sikre, at sådanne aftaler ikke blev fravalgt af arbejdsgiveren til fordel for uddannelsesaftaler med erhvervsuddannelseselever. Da præmie- og bonusordningen bliver foreslået ophævet med det her lovforslag, bliver det også foreslået, at løntilskudsordningen bliver ophævet. Men fordi vi jo også indfører en midlertidig bonusordning for unge under 25 år på et lavere niveau med 2013 som overgangssår, indføres der også som en logisk konsekvens i 2013 en midlertidig løntilskudsordning på 14 kr. i timen i de første 7 måneder af praktikaftalen. Den nuværende løntilskudsordning er på 30 kr. i timen i de første 7 måneder af praktikaftalen.

Med de ord glæder jeg mig til det videre forløb i udvalgsarbejdet og glæder mig rigtig meget til, at der forhåbentlig er rigtig, rigtig mange, der står bag forslaget, når vi når til tredjebehandlingen, så det kan træde i kraft fra den 1. januar 2013.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Så er der en kort bemærkning fra fru Merete Riisager. Værsgo.

Kl. 13:50

Merete Riisager (LA):

Tak. Nu er jeg jo skruet sådan sammen, at jeg godt kan lide at kalde en skovl for en skovl og en spade for en spade, og jeg mener ikke, at virkeligheden ændrer sig, fordi man kalder den noget andet. Så er ministeren ikke enig i, at det grundprincip, der ligger i den her aftale, er, at vi i krisetider flytter eleverne fra virksomhederne og ind på skolerne? Og er det derfor ikke lige at tage munden for fuld at kalde det her for en praktikaftale? Nu siger ministeren, at den ene praktik ikke er finere end den anden, men nu er det jo sådan, at hvis man spørger unge mennesker, hvad praktik er, så vil de fleste svare, at det er noget med at være ud i en virksomhed og arbejde.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:50

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

I den bedste af alle verdener vil det være fantastisk, at alle de unge, der kan og vil gennemføre en erhvervsuddannelse, også kan få en praktikplads ude i en virksomhed, men der kan være forskellige grunde til, at det kan være svært. Noget af det skyldes, at der kommer nye brancher, der ikke har en tradition for at oprette praktikpladser, andet, at der er små virksomheder eller meget specialiserede virksomheder, som ikke har de samme muligheder for at tilbyde en fuld praktikplads, og så kan der være det, som vi desværre har oplevet, nemlig at der er kommet en international krise, som også har sat sig dybe spor i Danmark i forhold til erhvervslivet, sådan at de simpelt hen ikke har så mange ordrer i kassen og derfor ikke kan tilbyde så mange lærepladser, som de har kunnet før.

Derfor er det fantastisk godt, at vi har haft en mulighed for, at man alligevel kunne få en meget virksomhedsnær praktik igennem skolepraktikken. Den vil vi gerne gøre endnu bedre med forslaget til praktikcentre, som vi skal diskutere i forbindelse med det næste lovforslag. Derfor synes jeg også, at vi skylder at minde hinanden om at italesætte, at dem, der gennemfører og har gennemført uddannelsen med skolepraktik, faktisk har fået en rigtig god praksis med i bagagen, som giver dem job bagefter. Det ændrer ikke ved, at vi vil gøre alt, hvad vi kan, og det er også en del af aftalen, at man gennemfører uddannelsen med praktik i en virksomhed.

Kl. 13:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Merete Riisager.

Kl. 13:52

Merete Riisager (LA):

Nu taler ministeren om det her med italesættelse, men der er jeg nok sådan indrettet, at hvis folk forstår noget bestemt ved et ord, så skylder man måske lige folk den respekt at anvende ordet, sådan som det faktisk bliver brugt. Og ordet praktik anvender de fleste af de her unge mennesker, som vi står og taler om i dag, om at være i en virksomhed. Giver ministeren ikke de unge mennesker falske forhåbninger, når hun siger, at hun nu er kommet ud med en praktikaftale, når

det egentlig handler om at flytte de unge mennesker fra virksomhederne og ind på skolebænken og lade virksomhederne betale, og når vi ved det, at vi jo så lader virksomhederne betale en større regning, også kommer til de facto at nedlægge nogle af de arbejdspladser, som de unge mennesker skal ud at have, når de er færdige med deres uddannelser?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:52

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Der er simpelt hen ikke den sammenhæng, som Liberal Alliances ordfører siger der er. Det er sådan, at når der kommer gang i væksten – vi kan se, at sådan går det jo – er virksomhederne også parate til at tilbyde flere praktikpladser. Så får de en lærling ud, og så følger der et tilskud med, og sådan er det også fortsat. Der kan man så sige, at når krisen kradser, har arbejdsgiverne med det her lovforslag overtaget at betale til skolepraktikdelen, men man skal altså huske, at der stadig væk går penge fra AER-fonden, der nu bliver til et uddannelsesbidrag. Når der kommer lærlinge ud i virksomhederne, følger der et tilskud med, og når de gennemfører uddannelsen med skolepraktik, følger der også et tilskud med.

Så det er jo forbundne kar, og det er i virkeligheden meget fint, at vi har det system. For det, at arbejdsgiverne rent faktisk også får noget tilskud til de lærlinge, som de tager, giver dem også motivation til at sørge for at udbyde praktikpladser, når de kan – og der må meget gerne være flere, der udbyder flere praktikpladser. Når der ikke er så meget gang i væksten, er der skolepraktikken. Det er de med til at finansiere, men det betyder også, at de får nogle dygtige lærlinge bagefter.

Kl. 13:54

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Det er slut på den her forhandling, så tak til ministeren.

Nej, undskyld, vi har også fru Rosa Lund for en kort bemærkning. Det var ikke med vilje, fru Rosa Lund. Værsgo.

Jeg må lige bede om, at mikrofonen bliver tændt

Kl. 13:54

Rosa Lund (EL):

Det er lidt besværligt at stille spørgsmål i dag, kan jeg fornemme.

Jeg har et enkelt spørgsmål til ministeren, som helt enkelt drejer sig om: Hvad sker der, hvis hensigten med lovforslaget ikke efterleves? Jeg har forstået, fordi Enhedslisten jo selv er en del af aftalen, at vi følger udviklingen meget nøje, både hvad angår korte aftaler, delaftaler og alle de her ting.

Men hvis nu der ikke kommer det tilstrækkelige antal praktikpladser, er regeringen så klar til at lave yderligere, man kan måske kalde det indgreb, i hvert fald til at finde yderligere håndtag, som vi kan skruer lidt på for at skabe det antal praktikpladser, der mangler?

Kl. 13:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 13:55

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Det, der sker med den samlede udmøntning af den aftale, som jeg i øvrigt også er rigtig glad for at Enhedslisten er med i, er jo, at vi forstærker uddannelsesgarantien, på den måde at man kan gennemføre med en praktik. Det kan man gøre i en virksomhed, det kan man gøre via et praktikcenter, og det vender vi tilbage til i forbindelse med det næste lovforslag. Det, der er det allervigtigste, er nemlig den for-

stærkede uddannelsesgaranti, hvor man kan gennemføre med praktik.

Så kan man have en diskussion om, om man kan sætte et måltal for, om virksomhederne så på et eller andet tidspunkt vil kunne udbyde alt som virksomhedspraktik, så der ikke er behov for skolepraktik, men det er jo det, vi ikke kan sige noget om, fordi vi ved, det er så konjunkturfølsomt. Vi må bare ved at kigge hen over årene konstatere, at når det er, der har været krise, så har der altså desværre været færre praktikpladser til eleverne ude i virksomhederne.

Derfor er det jo, at man ikke kan sætte et mål for, at i år X skal alle være ude i virksomhedspraktik, for det kommer jo an på, hvordan væksten går. Omvendt er vi med den her aftale sikre på, at de unge alligevel kan gennemføre en erhvervsuddannelse med praktik, bare ad nogle andre veje. Og det følger vi så i øvrigt tæt med de seks punkter, som jeg også læste op, og det betyder jo selvfølgelig også, at aftalekredsen er meget nøje orienteret om, hvordan udviklingen er på alle de her vigtige nøgleparametre.

Kl. 13:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Rosa Lund for en ny kort bemærkning.

Kl. 13:56

Rosa Lund (EL):

Tak. Jamen jeg er sådan set heller ikke interesseret i, hvad der sker i et eller andet år X – eller jo, det er jeg jo nok, men det kan vi diskutere en anden dag. Det, jeg er mest interesseret i, er, om regeringen, altså om ministeren er villig til at lave yderligere justeringer eller yderligere indgreb, hvis det viser sig, at aftalen ikke skaber nogen nye praktikpladser. For det kan vi jo se, når aftalen har fungeret i 1 år, og det kan vi se, når aftalen har fungeret i 2 år. Det bliver vi ved med at holde øje med, og det er vi i Enhedslisten rigtig glade for.

Men når der, som jeg opfatter det, hos os alle sammen, eller i hvert fald hos regeringen og Enhedslisten, er en enighed om, at ordinære praktikpladser er den bedste løsning – så har vi alle mulige andre løsninger, som også er gode, men ordinære praktikpladser er den bedste – kan ministeren så ikke svare på, om ministeren, hvis aftalen ikke lever op til hensigten, er villig til at lave yderligere justeringer?

Kl. 13:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 13:57

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Nu er det jo en del af den her aftale at forstærke det praktikpladsopsøgende arbejde, ligesom man hele tiden skal diskutere, hvad man kan gøre for, at kvaliteten ude i virksomhedspraktikken også er så høj som muligt. For noget af det, man måske glemmer nogle gange, er, at der altså også er unge, der simpelt hen dropper ud af virksomhedspraktikken, fordi der ikke er den fornødne kvalitet eller der er andre ting, der gør, at de simpelt hen mister modet i forhold til at gennemføre ad den vej. Det skal vi hele tiden have blikket stift rettet mod, ligesom vi hele tiden skal se på, om det er den rigtige måde, vi laver det praktikpladsopsøgende arbejde på.

Sådan har det været før, og her bliver der sat yderligere fokus på, at det skal lykkes. Og hvis det viser sig, at det bliver vanskeligt, skal vi selvfølgelig også diskutere, hvad der så skal til, for at vi får skabt så mange praktikpladser, også i virksomhederne, som muligt.

Kl. 13:58

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser.

(Praktikcentre og hurtigere optagelse til skolepraktik m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 16.11.2012).

Kl. 13:58

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Det er hr. Peter Juel Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand. Lovforslaget, vi behandler her lidt halvsent på eftermiddagen, bygger på en politisk aftale om bedre erhvervsuddannelser og en styrket uddannelsesgaranti mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti. Fundamentet for den her aftale er dels en indstilling fra det såkaldte Erhvervsuddannelsesudvalg bestående af arbejdsmarkedets parter, dvs. LO og DA, dels en tidligere politisk aftale fra november 2006 mellem den daværende regering, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en udmøntning af globaliseringspuljen.

Nu styrker vi så uddannelsesgarantien ved at tiltræde de i alt 11 anbefalinger fra EUD-udvalget. Vi kan finde 8 af anbefalingerne i lovtæksten, 2 af anbefalingerne skal rettes ind via bekendtgørelser og 1 anbefaling indgår i bemærkningerne og er et underpunkt til en anden anbefaling.

Et andet væsentligt punkt i denne aftale omhandler et videre forhandlingsforløb med den samme model for udførelse. Først sætter EUD-udvalget sig sammen, så ser partierne bag aftalen på resultatet og laver herefter en politisk aftale. Man kan sige, at den aftale, vi behandler i dag, er rammen, og i næste fase kommer indholdet.

EUD-udvalget er altså kommet med 11 anbefalinger. Det vedrører alt lige fra etablering af praktikpladscenter, en styrkelse af ungeindsatsen og styrkelse af det praktikpladsopsøgende arbejde, videreførelse af en praktikpladskampagne, tilskud til ophold på kostafdelinger, omlægning af en karensperiode og flere andre anbefalinger.

I aftalekredsen er der en fælles forståelse for, at erhvervsuddannelser af en høj kvalitet og et tilstrækkeligt antal erhvervsuddannede er en væsentlig forudsætning for at fastholde arbejdspladser i Danmark. Det er vi i Venstre meget enige i, og vi ser selvfølgelig frem til fase 2.

I forhandlingerne om aftalen lykkedes det Venstre at få hegnet økonomien inde. Lige meget hvor nobelt formålet er, er det ikke tiden til at øge erhvervslivets udgifter. Som i alle andre forhandlinger skulle der også i disse forhandlinger sluges kameler. Regeringen har måttet sluge nogle kameler, og det har vi nok også.

Men det ligger også i kulturen på Christiansborg, at på trods af nogle meget intense forhandlinger, i hvilke der er blevet argumenteret for hvert et punktum og hver en sætning, bakker man hundrede

procent op om en fælles aftale. Det gør Venstre ikke alene i dag, men også i morgen. Tak.

Kl. 14:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til Venstre. Så er der lige en kort bemærkning fra fru Merete Riisager – eller måske to.

Kl. 14:01

Merete Riisager (LA):

Ordføreren slipper ikke så let. Venstre er jo på mange måder et parti i bedring. Efter at have lagt regeringsansvaret fra sig ser det nu ud, som om partiet Venstre er ved at indse det, som Liberal Alliance har påpeget meget længe, altså at skatte- og afgiftstrykket i Danmark har stor betydning for konkurrenceevnen, og at lønniveauet i Danmark har nået et niveau, som går alvorligt ud over vores konkurrenceevne. Er Venstre ikke også optaget af at finde ud af, om nogle af de her ting gør sig gældende for elever også? Hvis nu vi har skruet nogle vilkår sammen for vores elever, som gør, at det er praktisk umuligt for mange virksomheder at tage elever ind, skal vi så ikke få kigget på det, i samme hug som vi kigger på de voksne? Tak.

Kl. 14:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:02

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg synes jo altid, at mit parti har været i bedring, og der er ingen tvivl om, at vi bliver bedre dag for dag. Men når udgangspunktet er meget højt, kan det måske være knap så synligt. Jeg opfatter indimellem Liberal Alliance som den der lillebror, som ikke altid er tilfreds med storebror. Jeg synes faktisk, vi har lavet en utrolig god aftale her, men den her aftale, som vi har lavet, er faktisk også adgangsбилletten til at komme i gang med alt det, som ordføreren rejser, og det mener vi er rigtig væsentligt. Vi mener også, vi skal ind at kigge på kvaliteten af vores erhvervsuddannelser, og der er noget, der skal arbejdes med der. Da fase 1 er adgangsбилletten til fase 2, så venter vi i spænding sammen med arbejdsmarkedets parter på at gå i gang med fase 2 og komme til at kigge på indholdet af erhvervsuddannelserne, for der er mange ting, der skal skrues på.

Kl. 14:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Endnu en kort bemærkning fra fru Merete Riisager.

Kl. 14:03

Merete Riisager (LA):

I Liberal Alliance påtager vi os meget gerne rollen som den kvikke lillebror, der holder den lidt sløvere storebror i hånden, når han er ved at falde i søvn. Og vi er der, tro mig, også efter næste valg, til at huske jer på, hvad det er, der er jeres opgave.

Kort sagt kan man jo sige, at hvis man ønsker noget af det, som Venstre har sagt for nylig, skal man stemme på Liberal Alliance. Nu siger ordføreren også, at han er parat til at kigge på, om der kunne være noget omkring rammevilkårene for de unge, for det er vel der, udfordringen ligger. Virksomhederne skal jo kunne se en værdi i at tage de unge ind; de unge skal også kunne se en værdi. Der skal være en balance i det. Ellers kan vi pumpe lige så mange offentlige kroner i det, vi vil, uden at løse problemet.

Kl. 14:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Jeg vil ikke være alt for pedantisk, men man skal hele tiden huske på, at man ikke taler direkte til nogen herinde i den her sal.

Så er det ordføreren, værsgo.

Peter Juel Jensen (V):

Tak, formand, men mellem brødre må formanden udvise en vis konduite.

Altså, jeg går ud fra, at ordføreren har læst den politiske aftale igennem, og der fremgår det meget, meget tydeligt, at det her altså er en totrinsraket. Det her er første trin på raketten. Så starter en ny fase, hvor erhvervsuddannelsesudvalget sætter sig sammen – det er dem fra arbejdsmarkedets parter. De kommer med nogle anbefalinger. Det tager vi så ind i den politiske forligskreds og tygger igen, og så tager vi det, vi kan bruge. Det bliver vi meget klogere af. Så har vi måske selv nogle input, og dem får vi så også bygget ind i en politisk aftale, som jeg går ud fra – og nu kigger jeg på ministeren – vil være færdig lige før sommerferien.

Så står vi her igen, og så kigger vi på indholdet af uddannelserne og får tilpasset en masse ting. Der har vi i Venstre meget, vi gerne vil have puttet ind i sådan en aftale. Men vi respekterer fuldt ud, at arbejdsmarkedets parter og ikke mindst arbejdsgiverne, som finansierer alt det her, også har nogle ting, de gerne vil have puttet ind, og dem vil vi faktisk gerne lige lytte til først, inden vi begynder at forplumre processen.

For hånden på hjertet: Den proces, der har kørt med erhvervsuddannelsesudvalget i fase I, har faktisk været rigtig, rigtig flot. Så hvorfor ikke gentage en succes, inden der går Christiansborg i den, og lade erhvervsuddannelsesudvalget komme med nogle gode indspark til os politikere? Det tror jeg faktisk næsten at vi skylder dem.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Vi siger tak til ordføreren, som gerne må gå ned nu. Og så er det hr. Rasmus Horn Langhoff fra Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 14:06

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Alt for længe har erhvervsskoleelever ikke vidst, om de var købt eller solgt, om de kunne finde en praktikplads. Derfor har vi været meget optaget af at få en stærk aftale på erhvervsskoleområdet, som kan give os både bedre erhvervsskoler og en styrket uddannelsesgaranti. Uddannelse er Danmarks vej ud af krisen. Vi skal give unge sikkerhed for, at de kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Med praktikpladscentre kan vi give de unge mulighed for praktik enten i en virksomhed eller på et praktikpladscenter eller begge dele. Det giver altså langt mere fleksibilitet og betyder, at de unge stadig er tæt på virkeligheden ude i virksomhederne. Med forslaget her tager vi et vigtigt skridt mod at mindske frafaldet. Vi afskaffer karenperioden. Det betyder, at de unge får ret til at starte på et praktikpladscenter umiddelbart efter deres grundskoleforløb. Vi fjerner altså den usikre tid, de unge har oplevet under den gamle karenperiode, hvor vi har set, at mange falder fra på uddannelserne.

Samtidig vil vi sikre, at kvaliteten af erhvervsuddannelserne er i top. Vi vil have et målrettet kvalitetsløft på skolerne. Derfor vil vi styrke lærernes og ledernes kompetencer. Med forslaget i dag får børne- og undervisningsministeren derfor mulighed for at fastsætte regler for, hvilke kvalifikationer ledere på erhvervsuddannelser skal have. Det synes vi fra socialdemokratisk side er et godt initiativ. Det er alt sammen for at styrke vores vigtige erhvervsskoler og kvaliteten af vores faglige uddannelser til gavn for den enkelte elev og for samfundet.

Jeg skylder til sidst sige, at jeg har lovet på vegne af SF's ordfører at sige, at SF også bakker op om lovforslaget her. Men desværre var ordføreren nødt til at gå.

Kl. 14:08

Kl. 14:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Merete Riisager, værsgo.

Kl. 14:08

Merete Riisager (LA):

Ordføreren nævnte i sin forrige tale sociale klausuler. Liberal Alliance har jo indædt bekæmpet sociale klausuler, som jo faktisk ikke er blevet en del af den her aftale, men ordføreren truede i sin tidligere tale med, at det ville komme ind igen.

Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, om ikke han er parat til, at regeringen laver en undersøgelse af, hvilke omkostninger sociale klausuler har ude i kommunerne, som jo allerede anvender dem, så man kan se, hvor meget tid kommunerne bruger, hvor meget tid virksomhederne bruger, hvor mange ressourcer der bliver anvendt på sociale klausuler, hvor meget bureaukrati det skaber, og ikke mindst, hvad det betyder for de unge mennesker, der skal ud i en virksomhed, som ikke ønsker at have dem der, men bare er blevet nødt til at skrive under på et stykke papir for at kunne byde på en offentlig opgave. Skal man ikke lige undersøge det, inden man bringer sociale klausuler i spil igen på nationalt niveau?

Kl. 14:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:09

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det gode spørgsmål om et meget interessant redskab, nemlig sociale klausuler. Jeg nævnte det ikke i min forrige ordførertale; jeg nævnte det i min replik til Enhedslistens ordfører. Så jeg er helt indforstået med, at det ikke er det, vi behandler lige nu her, men det er selvfølgelig noget, der berører emnet.

Jeg er en stor, en varm fortaler for sociale klausuler. Jeg mener, at det kan være en meget effektiv måde ligesom mange andre tiltag, der kan være med til at få skaffet praktikpladser. Jeg er også rigtig godt tilfreds med, at vi ved den sidste delaftale på erhvervsskoleområdet, som vi vedtog sidste år, også nedsatte et udvalg, som skulle komme med nogle bud på, hvordan man kunne gøre det her på en så effektiv og omkostningsfri måde som muligt. Så jeg mener faktisk, at vi begynder at have en ret stor viden om, hvordan man kan bruge sociale klausuler.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Merete Riisager, sidste korte bemærkning.

Kl. 14:10

Merete Riisager (LA):

Vil ordføreren så ikke forsikre mig om, at man laver en undersøgelse af kommunernes brug af sociale klausuler, som afdækker, hvilke ressourcer der bliver anvendt, og om ikke det forringer praktikforløbene, når de unge kommer ud nogle steder, hvor de er uønskede. Kan vi være sikre på, at vi får en undersøgelse, der fordømsfrit afdækker udgifter og kvaliteten, sådan at når man eventuelt gør det på nationalt niveau, gør man det med åbne øjne over for alle de udgifter og effekter, det måtte have?

Kl. 14:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, ordføreren.

Rasmus Horn Langhoff (S):

Naturligvis skal man, når man gør sådan nogle ting, ligesom når man gør mange andre ting, gøre det med åbne øjne og være bevidst om, hvilke økonomiske udgifter der kan være forbundet med det, og hvordan man kommer i mål med at skaffe nogle praktikpladser.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 14:11

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak til den socialdemokratiske ordfører for talen. Der var en lille ting, som jeg bed mærke i, og det var, at ordføreren talte om en styrket uddannelsesgaranti. Det er fuldstændig korrekt, det er det, aftalen handler om, og det er jo også en af grundene til, at vi i Enhedslisten er med i aftalen. Jeg vil bare gerne spørge ordføreren, om der er nogen særlig grund til, at man hos Socialdemokraterne er begyndt at snakke om en uddannelsesgaranti i stedet for en praktikpladsgaranti. Det er bare, fordi jeg personlig har lagt mærke til et skift i sprogbrugen fra den tidligere folketingsperiode, tror jeg det hedder, til den nuværende.

Kl. 14:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:11

Rasmus Horn Langhoff (S):

Der er ikke nogen grund til, at jeg bruger det ene frem for det andet, så det er ikke noget, jeg har tænkt dybere over. Jeg synes, en uddannelsesgaranti er et mere dækkende begreb, fordi det jo er det, det i virkeligheden handler om. Det handler om, at vi, uanset om de unge starter på et gymnasium eller de starter på en erhvervsskole, vil være sikre på, at de, hvis de passer deres ting, hvis de er kvalificerede og gør sig umage, hvis de kommer til undervisningen, kan komme igen og kommer til at stå på den anden side, og så er det, uanset om det er med en studenterhue på hovedet eller det er med et svendebrev i hånden.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Rosa Lund.

Kl. 14:12

Rosa Lund (EL):

Tak. Grunden til, at jeg spørger, er selvfølgelig, som ordføreren selv nævner, at det jo er afgørende, at man kan gøre sin uddannelse færdig, både hvis man går i gymnasiet, og hvis man går på en erhvervsuddannelse. Men i Enhedslisten synes vi bare, det også er ret afgørende, at vi giver så mange som muligt mulighed for at gøre deres erhvervsuddannelse færdig med en ordinær praktikplads, og derfor arbejder vi for en reel praktikpladsgaranti. Derfor synes jeg, det er ret vigtigt at kalde det en praktikpladsgaranti, hvis det altså er det, det er. Det er jeg klar over ikke er det, det her forslag går på. Derfor skal mit opfølgende spørgsmål blot være, om Socialdemokraterne stadig væk arbejder for en reel praktikpladsgaranti.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Rasmus Horn Langhoff (S):

Vi arbejder for at skaffe flere praktikpladser og for at sikre, at alle, uanset hvilken ungdomsuddannelse de kommer ind på, har en reel chance for at gøre den færdig.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Peter Juel Jensen for en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 14:13

Kl. 14:13

Peter Juel Jensen (V):

Tak. Jeg var så uheldig at forlade lokale i 2-3 minutter, og det skal man jo ikke gøre, for så kører debatten da helt af sporet. Da jeg kom ind igen, blev der snakket om sociale klausuler. Kan jeg få ordføreren til at bekræfte, at det, som nogle kalder sociale klausuler, som hører til over på den anden side af vejen, nemlig i Beskæftigelsesministeriet – når vi snakker om det, bør det vel hedde uddannelsesklausuler – ikke indgår i det, vi behandler her i øjeblikket, men er noget, som Enhedslisten og regeringen har lavet en delaftale om i finansloven?

Kl. 14:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 14:13

Rasmus Horn Langhoff (S):

Det kan jeg godt bekræfte.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ønskes der et nyt spørgsmål?

Kl. 14:13

Peter Juel Jensen (V):

Jeg afstår fra yderligere bemærkninger.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Tak til ordføreren. Så er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti, værsgo.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Med dette lovforslag sikrer vi, at de mange unge, der tager en erhvervsuddannelse, kan gøre deres uddannelse færdig. Det er en god dag for disse unge. Nu kan vi sige til dem: I er visse på at kunne gøre jeres uddannelse færdig på den ene eller den anden måde, enten i en virksomhed, gennem en skolepraktik eller gennem begge dele i en skøn forening. Til de unge, der mister deres praktikplads uden selv at være skyld i det, kan vi også sige: I kan gøre jeres uddannelse færdig; det har I et lovkrav på.

I Dansk Folkeparti forventer vi os meget af praktikpladscentrene, og det ved jeg at erhvervsskolerne også gør. De giver erhvervslivet den smidighed, der er nødvendig for at tage elever, samtidig får eleverne mulighed for at snuse til arbejdet i en virksomhed. Denne smidighed bliver en stor hjælp for virksomhederne, fordi de i kortere perioder kan ansætte elever. Selv om virksomhederne belastes af øgede udgifter som følge af det tidligere lovforslag, som vi lige har behandlet, om arbejdsgivernes uddannelsesbidrag, vil aftalen om praktikpladscentrene i høj grad opveje dette. Erhvervsskolerne bliver jo belønnet for at få elever i praktik i stedet for skolepraktik.

Aftalen sikrer også andre ting, bl.a. at lederne og lærerne får et pædagogisk løft, at kvoterne for skolepraktik ophæves og erstattes af en styring gennem optag på grunduddannelserne, at karenperioden forsvinder, og at der gives mulighed for at dispensere for optag ved større offentlige anlægsarbejder. Sidstnævnte bliver jo aktuelt ved f.eks. Femernforbindelsen. Hvis vi ikke sørger for at uddanne mange unge i sådanne tilfælde, vil stillingerne jo gå til kvalificerede udenlandske arbejdere. Det er der jo ingen grund til, og derfor er Dansk Folkeparti især glad for, at vi fik denne del ind i aftalen.

Dansk Folkeparti kan støtte lovforslaget, som det foreligger.

Kl. 14:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Fru Merete Riisager for en kort bemærkning, værsgo.

Kl. 14:16

Merete Riisager (LA):

Tak. Nu har jeg lejlighed til at stille mit spørgsmål igen. Ordføreren har ved flere lejligheder rost vekseldannelsesprincippet, som er et godt princip, for det er det jo, men er ordføreren ikke også enig i, at det grundprincip, der ligger i den nærværende aftale, som vi her behandler i to lovforslag, er, at man flytter eleverne ind på skolebænken og lader virksomhederne betale?

Kl. 14:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jeg faktisk ikke enig i, tværtimod. Hensigten med praktikpladscentrene er jo at få flere elever ud i virksomhederne, fordi virksomhederne nu fremover i en kortere periode kan have en elev i stedet for i en længere periode. En længere periode er jo meget dyrere. Praktikpladscentrenes opgave er så at organisere det, så eleverne får sådan et sammenhængende forløb, og nogle gange vil det ske i vekselvirkning mellem erhvervsskolerne og virksomhederne, og andre steder vil det jo ske, hvor virksomhederne næsten som i en kæde optager elever. Vi ved jo, at praktikpladscentrene har været et forsøg, og det har fungeret ganske udmærket, og det er derfor, at det er blevet til nærværende lovforslag, og så får erhvervsskolerne jo flere penge for at få eleverne ud i rigtige virksomhedspraktikpladser. Så nej, jeg deler ikke »lillebrors« bekymring.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Merete Riisager.

Kl. 14:17

Merete Riisager (LA):

Ja, men nu er praktikpladscentrenes kædeprincip, som jo kan være udmærket, en noget mindre del af den her aftale, og den helt store del ligger jo i skolepraktikken. Så igen, kan man ikke sige, at det her med vekseldannelsesprincippet måske lige får en tand for meget, ved at den største sikring ligger i, at flere elever kommer ind på skolebænken?

Kl. 14:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Alex Ahrendtsen (DF):

Grunden til, at vi har sagt ja, er jo for at få flere ud i virksomhedspraktik. Hvis det skulle vise sig, om et år eller to, at det modsatte er

tilfældet, skal vi jo have lavet det om. Men sådan som det foreligger, kan jeg ikke se, at det skulle skabe de problemer, som ordføreren mener at det skaber. Tværtimod, der er afgørende belønningsredskaber i aftalen, som gør, at erhvervsskolerne nok skal få hånd i hanke med det her, og de er jo glade for det. De erhvervsskoler, jeg har talt med, siger, at det er det, der skal til.

Kl. 14:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Lotte Rod, Det Radikale Venstre, værsgo.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Jeg er rigtig glad for, at vi med det her lovforslag kan sætte fut i etableringen af praktikcentre. Centrene skal være med til at øge kvaliteten af skolepraktikken, men de får også en rigtig vigtig opgave med at lave praktikpladsopsøgende arbejde. Praktikcentrene bliver den her lim, som kan binde uddannelserne sammen, og det er jo vigtigt, for det skal jo gerne være sådan, at det er lige så oplagt for unge mennesker at vælge en erhvervsuddannelse, som det er at vælge en gymnasial uddannelse. Jeg tror ikke, at en regering på noget tidspunkt bør misse chancen for at fortælle, at samtidig med, at den har hævet ambitionen om, at 60 pct. skal gennemføre en videregående uddannelse, så betyder det altså ikke, at der er flere, der skal gå i gymnasiet, tværtimod vil vi rigtig gerne have, at der er flere, der har en erhvervsuddannelse som deres førsteprioritet.

Etableringen af de her praktikcentre vil ske med udgangspunkt i de forsøg, der er i gang nu. Vi skal lige have evalueringerne ind, og så er vi klar til at få det bredt ud til hele landet. Samtidig er jeg også rigtig godt tilfreds med, at vi med den her aftale får afskaffet karenperioden. Det har været et ret stort problem, og der har virkelig været mange fortalere for, at det var noget af det, vi skulle kigge på. Jeg synes, at vi har fundet en ret fin balance, hvor vi går ind og fjerner karenperioden, men samtidig alligevel har den her måned at løbe på, sådan at de unge får en ekstra chance for at finde en praktikplads.

Samtidig går vi som det tredje med det her lovforslag ind og løfter den pædagogiske ledelseskompetence på erhvervsskolerne, og det synes jeg også der er ret god ræson i. Så med det her lovforslag tager vi et vigtigt første skridt. Nu glæder jeg mig ligesom de andre ordførere rigtig meget til, at vi skal i gang med fase 2, for det er jo dér, vi skal kigge på indholdet i erhvervsuddannelserne, og jeg glæder mig som radikal ordfører rigtig meget til at være med til at diskutere, hvordan vi kan gøre undervisningen endnu bedre ved at forbedre undervisningskompetencerne og i det hele taget udvikle pædagogikken og didaktikken på vores erhvervsskoler.

Så Radikale Venstre støtter det her forslag, og vi glæder os rigtig meget til fase 2.

Kl. 14:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Merete Riisager for en kort bemærkning.

Kl. 14:21

Merete Riisager (LA):

Tak. Fru Lotte Rod er medlem af et parti, Radikale Venstre, som har blandt mange teorier en grundlæggende teori om, at ordet skaber det, det nævner, altså at virkeligheden ændrer sig, hvis man kalder den noget andet. Er det det, der er slået igennem i den her aftale, når man kalder det en praktikaftale, selv om aftalen ikke skaber flere ordinære praktikpladser?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 14:21

Kl. 14:21

Lotte Rod (RV):

Jeg er helt uenig med Liberal Alliances ordfører om, at aftalen ikke skaber flere praktikpladser. Hele ideen med at skulle skabe flere praktikpladser er jo, at praktikpladser ikke er sådan noget, der bare findes som en eller anden fast størrelse, som nogle ting, der hænger på træerne, som man så kan tage ned. Nej, praktikpladser bliver skabt ved, at mennesker mødes, og man finder ud af at sige: Ved du hvad, i den her virksomhed har vi mulighed for at tage dig ind. Derfor kommer praktikcentrene til at udføre en vigtig opgave, fordi de skal lave praktikpladsopsøgende arbejde, hvor det simpelt hen bliver en del af deres arbejde at sørge for at få lavet den her forbindelse mellem elever og virksomheder og sørge for, at man på den måde kan få lavet flere aftaler. Der skal være rigtig høj kvalitet i praktikken og inde på praktikcentrene, men det er i lige så høj grad vigtigt, at det kan være med til at få flere aftaler bundet sammen og få eleven til at komme ud i en virksomhed.

Kl. 14:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Merete Riisager.

Kl. 14:22

Merete Riisager (LA):

Jeg er fuldstændig enig med fru Lotte Rod i, at praktikpladser ikke er noget, der hænger på træerne. Det er jo også derfor, at et praktikforløb skal opfattes som værdifuldt, både af praktikpladsen og af eleverne, og det er jo derfor, at vi også skal kigge på de rammevilkår, der er omkring praktikpladserne. Så er fru Lotte Rod parat til det? Er fru Lotte Rod parat til at gå ud og tage en reel snak med virksomhederne om, om det er for dyrt, og om det er for besværligt at ansætte elever, og så gøre noget ved det?

Kl. 14:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 14:23

Lotte Rod (RV):

Jeg tror, at der, hvor vi først og fremmest skal tage snakken, er, som man f.eks. har gjort i Vejle, hvor jeg har været på besøg i deres jobcenter. Her har man sat sig ned og sagt: Ved I hvad, vi vil faktisk gerne lave en partnerskabsaftale, hvor vi forpligter hinanden på at skabe flere praktikpladser. Så spiller kommunen sammen med virksomhederne og sammen med den lokale erhvervsskole, fordi man så får kigget hinanden i øjnene og sagt, at man forpligter sig til at finde en løsning på det her. Og så er det klart, at i en tid, hvor økonomien er stram og virksomhederne måske ikke kan have en fuld praktikperiode, så må man få det stykket sammen af nogle kortere perioder. Og der ser man jo mulighederne, når man får talt om det, og når man får holdt hinanden op på, at man har aftalt, at man gerne vil skabe flere praktikpladser.

Så jeg har ret store forventninger til den slags partnerskabsaftaler, og jeg synes, at det er den dialog, vi som politikere også bør indlede med virksomhederne. Det håber jeg også at Liberal Alliance vil være med til.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Vores erhvervsuddannelser har i alt for mange år lidt af både dårligt rygte, manglende praktikpladser, højt frafald og lav søgning. Med det her lovforslag kan vi ikke rette op på det hele, men vi mener i Enhedslisten, at vi kommer et godt stykke ad vejen, bl.a. på grund af nogle af de ting, som tidligere ordførere har været inde på, om en forkortelse af karensperioden, et løft af ledere og undervisere på erhvervsuddannelserne.

Jeg synes faktisk, at det, at vi overhovedet har lavet så stor og så bred en aftale på det her område, nærmest er et løft i sig selv. For jeg kan da huske, at dengang jeg var formand for gymnasieeleverne, var det faktisk nærmest kun gymnasiepolitik, man diskuterede herinde, og man snakkede meget sjældent om teknisk skole og erhvervsuddannelserne. Så et eller andet sted er det vel et lillebitte løft i sig selv, at vi nu er begyndt overhovedet at beskæftige os med teknisk skole.

Når det er sagt, vil jeg sige, at Liberal Alliances ordfører jo har haft fat i noget i sine spørgsmål, nemlig om, hvad aftalen handler om. Det her er nemlig en aftale, som handler om styrket skolepraktik, og det synes vi i Enhedslisten bestemt er rigtig godt, men vi ser også skolepraktik som en nødløsning, fordi vi hellere så, at virksomhederne oprettede praktikpladser til alle eleverne. Men vi mener selvfølgelig også, at når der er tale om en nødløsning, skal det være en nødløsning, som er så god som overhovedet muligt, og vi mener bestemt, at det her lovforslag er et skridt i den rigtige retning.

Med oprettelsen af praktikcentre er der ikke nogen tvivl om, at skolepraktikken styrkes, og at muligheden for at lave delaftaler forbedres. Det betyder, at flere virksomheder kan deles om en lærling, og forhåbentlig vil det også betyde, at flere nye virksomheder vil bidrage til at løfte uddannelsesansvaret. Men samtidig har vi i Enhedslisten en bekymring for, at der vil ske et boom i antallet af korte uddannelsesaftaler, og derfor er vi rigtig glade for, at det er en del af aftalen, som ligger til grund for lovforslaget, at vi også skal følge udviklingen i korte uddannelsesaftaler meget nøje, så vi sikrer, at der ikke er nogen elever eller nogen lærlinge, som bliver snydt for deres praktik.

Forslaget styrker, som flere har sagt, bestemt uddannelsesgaranti, og det er selvfølgelig en god idé for erhvervsuddannelseselever. Men der er desværre ikke noget i den her aftale eller i det her forslag, som sikrer EGU-eleverne. Der mener vi i Enhedslisten, at der bør være en vis parallelitet mellem EUD og EGU. Jeg er klar over, at det ikke er en del af aftalen, men jeg synes alligevel, at det fortjener en lille kommentar, for vi har som politikere også et ansvar for at sikre, at når man starter på en erhvervsgrunduddannelse, har man også mulighed for at gøre den færdig. Der er parallelitet i den midlertidige præmie- og bonusordning, og derfor bør der også være det i de andre aftaler, vi laver.

Et forslag, der styrker skolepraktikken i den rigtige retning, vil jeg understrege at vi i Enhedslisten er meget glade for. Men når det er sagt, vil jeg også sige, at vi synes, at der er en meget væsentlig ting, som det her forslag ikke tager højde for, nemlig skolepraktikydelsen, altså det, man lever af, når man er i skolepraktik. Vi skal alle sammen have i baghovedet, at skolepraktikydelsen for rigtig mange elever er en årsag til at fravælge skolepraktikken. Og vi kan lave en nok så kvalitetsfyldt og god skolepraktik, men hvis eleverne alligevel ikke har råd til at tage den, er det jo en smule ligegyldigt.

Derfor er vi nødt til også at tænke det, eleverne skal leve af, altså elevernes levegrundlag, ind i det her; det synes jeg at vi skal have i baghovedet. Jeg tænker især på de elever, som måtte have børn, og som alt andet lige skal gå ned i indtægt, hvis ikke der bliver oprettet et forsørgertillæg til SKP-ydelsen. Det er der jo i dag til SU'en. Det er vi nødt til at gøre noget ved, og i den sammenhæng vil jeg gerne

bede ministeren kommentere på, om ministeren mener, at den nuværende SKP-ydelse er tilstrækkelig, og herudover, om det er muligt at igangsætte en undersøgelse af, i hvor høj grad skolepraktikydelsen spiller ind på elevernes beslutninger om fravalg af skolepraktik, eller om Erhvervsuddannelsesudvalget måske kommer til at drøfte dette på et tidspunkt.

Nu jeg er ved elevernes forsørgelsesgrundlag, vil jeg bare lige sige, at vi i Enhedslisten mener ligesom LO, at der bør findes en løsning på, hvad eleverne skal leve af i den måned, som karensperioden heldigvis – og jeg mener heldigvis – er kortet ned til. For det er jo et problem her, at man ikke kan få SU, fordi man ikke er på sit grundforløb, og heller ikke kan få SKP-ydelse, fordi man ikke er startet i sin skolepraktik.

Alt i alt bakker Enhedslisten op om forslaget. Det medfører en række store forbedringer. Det støtter vi varmt.

Til sidst vil jeg bede ministeren kommentere høringssvaret fra Danske Erhvervsskoler, særligt med henblik på punkt 6 om en ny beregningsmetode, en ny beregningsmåde for dimensioneringerne.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen spørgsmål. Så er det fru Merete Riisager fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:29

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Lovforslag L 80 er nært sammenhængende med lovforslag L 79, som vi netop har behandlet. Samlet set er der tale om en række ændringer på praktikområde, der indeholder nogle tekniske forbedringer som f.eks. forkortelse af karensperioden og permanentgørelse af praktikcentre. Det er fint, det har jeg intet imod.

Men samlet set løser regeringens forslag ikke opgaven med at give flere unge adgang til ordinær praktik og gøre det uden at pålægge virksomhederne nye byrder. Og så er det altså ubegribeligt, at den samme regering, der i ét ministerium taler om at forbedre virksomhedernes rammevilkår, i et andet ministerium strammer garnet og forværrer vilkårene. Jeg vil gerne huske regeringen på, at det ikke er en ond fabrikant med høj hat og cigar, de rammer, når de pålægger virksomhederne nye byrder, men de unge mennesker, der kommer ud fra erhvervsskolerne og skal i gang med at arbejde. Det forekommer mig, at børne- og undervisningsministeren er så forblændet af opgaven i sit ressortområde, at hun ikke ser, at hun også har et ansvar for, hvordan det går de unge, når de har afsluttet deres uddannelse.

Finansministeriet har beregnet, at de måltal, regeringen har sat op for uddannelsesområdet, vil føre til en vækst på 0,02 pct. frem mod 2060. Det er så godt som ingenting. Det er derfor afgørende, at regeringen, uanset hvad den beskæftiger sig med, sørger for at formindske det udgiftsniveau, der er den brændende platform for jobskabelse i Danmark. Jeg savner i den grad både realitetssans og udsyn hos denne regering. Det er, som om man i regeringen tror, at man kan bure sig inde og købe flere danske økologiske gulerødder, og så skal MS Danmark nok rette op af sig selv. Det gør den ikke.

Imens regeringen tygger på sine økologiske gulerødder, er det ungdommen, der kommer til at betale. Mens vi venter på, at der går en præs op for regeringen, ville det være klædeligt, hvis børne- og undervisningsministeren gjorde en målrettet indsats for at få flere unge i praktik i udlandet i de af vores nabolande, der har udvist mere rettidig omhu, end vi har i Danmark. Jeg står naturligvis til rådighed, hvis ministeren skulle få brug for idéer til, hvordan vi kan gøre dette. Tak for ordet.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke nogen spørgsmål, tak til ordføreren. Så er det fru Mai Henriksen, De Konservative, værsgo.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Mai Henriksen (KF):

Tak, formand. Det er en rigtig god dag, og det er en god dag, fordi vi nu skaber en forbedret praktikpladsgaranti til de unge, som vælger en erhvervsuddannelse. Lovforslaget er en udløber af den politiske aftale, som blev indgået i starten af november af et – lad mig understrege det – bredt flertal i Folketinget.

De fleste ved jo, at en erhvervsuddannelse er opdelt i et grundforløb og et hovedforløb, og som udgangspunkt er der frit optag på grundforløbet i dag, mens optagelse på hovedforløb forudsætter, at eleven har indgået en praktikpladsaftale med en virksomhed eller alternativt opnår en skolepraktikplads. Men de elever, som ikke har opnået nogen af delene, har været nødt til at stoppe deres uddannelse. Tænk, hvis samme mekanisme gjaldt for andre ungdomsuddannelser: Man går i 2. g på gymnasiet, og pludselig får man at vide, at man ikke kan fortsætte.

Den politiske aftale, vi har indgået med regeringen, betyder, at de elever, som ikke har en praktikplads i en virksomhed ved afslutningen af grundforløbet, nu bliver tilbudt optagelse i skolepraktik. Det er en skolepraktik, som vil blive udbudt i praktikpladscentre på skoler, som udbyder hovedforløb inden for erhvervsuddannelserne, og derved bliver karenstiden på 2 måneder afskaffet. Praktikpladscentre har til formål at koordinere, at eleverne får adgang til kortere uddannelsesaftaler.

I dag må vi jo erkende, at systemet ikke er fleksibelt nok. Der findes jo virksomheder, som af den ene eller den grund ikke har lærlinge, som de tilbyder et fuldt forløb, og dermed tager de slet ikke nogen lærlinge. Men det kunne jo være, at de selv samme virksomheder måske kunne tage en lærling i en kortere periode, og så ville eleven i skolepraktik kunne få en kortere uddannelsesaftale, som altså stadig ville give god erfaring til den enkelte elev.

Konsekvensen af aftalen er også, at der ikke længere vil være frit optag på alle erhvervsuddannelser. Der vil fremover blive en styring af optaget, som vi allerede kender det fra flere af erhvervsuddannelserne, så de unge, som optages, også kan færdiggøre deres uddannelse.

De to lovforslag, vi har debatteret i dag, er jo fase 1. Til næste år begynder så fase 2, som bl.a. vil omhandle undervisningsparatheden. Her vil De Konservative tage fat i egnedsvurderingerne, som efter vores mening trænger til at blive strammet gevaldigt op. For når vi ved, at 20 pct. går ud af folkeskolen uden at have de basale færdigheder i læsning og regning, som kræves, og at det sidste år kun var 0,3 pct., som blev vurderet som ikkeegnede på erhvervsskolerne, er der noget, som ikke hænger sammen. Det agter vi at følge til dørs, men den tid, den glæde, og her og nu kan De Konservative naturligvis støtte lovforslaget.

Kl. 14:34

Formanden:

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Det er børne- og undervisningsministeren.

Kl. 14:34

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil gerne her sige mange tak til partierne, der har stået bag den brede aftale om praktikpladser. Det, vi diskuterer med det her lovforslag, er nogle af de meget vigtige indholdsmæssige ting, som var en del af aftalen ud over økonomien, som var i lovforslaget før.

Nogle af de helt centrale elementer på indholdsdelene er for det første, at vi løfter hele den pædagogiske ledelseskompetence på erhvervsskolerne. Det er helt afgørende for at få god undervisning på erhvervsuddannelserne. Alt angående pædagogik og didaktik skal spille en central rolle. Det er også noget, vi kommer til at drøfte videre med parterne i det, som flere har benævnt fase 2. Det sker, når vi skal kigge på, hvordan vi i det hele taget løfter erhvervsuddannelserne, så de bliver en rigtig god og attraktiv vej for de unge, og i øvrigt også så det bliver til gavn for Danmark, for vi har brug for mange flere med en erhvervsuddannelse fremover.

Jeg er også glad for, at vi med den aftale, vi har fået lavet, har fået afskaffet karenstiden for skolepraktik, så man ikke behøver at vente unødigt for at komme i gang på erhvervsskolen.

Endelig vil jeg også fremhæve det, som har været omdrejningspunktet for hele snakken, nemlig etablering af praktikcentre, så skolerne bliver langt bedre til at bruge de fleksible muligheder for at lave praktikpladspakker til de unge.

Det vigtige ved praktikcentrene synes jeg er værd at få nævnt, ikke mindst fordi man, når man hører indlægget fra Liberal Alliance, skulle tro, at det nærmest er ondt for eleverne, at der er en mulighed for at komme i praktikcenter. Sagen er jo, at praktikcentre giver mulighed for at tilbyde nogle forløb i virksomheder, hvis det er små virksomheder, specialiserede virksomheder i kortere perioder suppleret med forløb i praktikcentre. Der har været forsøg i gang med praktikcentre, og de erfaringer er rigtig positive. Jeg vil også gerne understrege, at når Liberal Alliance ligesom har taget arbejdsgiverens parti, vil jeg bare stilfærdigt nævne, at hele tanken om fleksibilitet med praktikcentre, der gør, at det bliver meget lettere for flere virksomheder at byde ind med delpraktikpladser, faktisk er noget, som arbejdsgiverne er rigtig glade for. Det er en del af de anbefalinger, der kommer fra arbejdsmarkedets parter.

Jeg vil bare sige det, fordi jeg synes, det er lidt ærgerligt at gøre det til en diskussion, om man er for eller imod det private erhvervsliv, for eller imod arbejdsgivere eller ej. Jeg vil bare sige, at jeg er totalt for det private erhvervsliv, jeg er totalt for arbejdsgivere. Jeg er især for arbejdsgivere, som meget aktivt går ind og påtager sig at være med i løsningen af en opgave med at uddanne de unge i fremtiden. Det er der heldigvis mange arbejdsgivere, der gør. Derfor er det her også en anledning til at sige tak for det store arbejde, som arbejdsmarkedets parter har foretaget som forarbejde for at vi i dag kan førstebehandle den her brede praktikpladsaftale.

Jeg kan heller ikke genkende udsagnet om, at det er ungdommen, som kommer til at betale prisen for det her lovforslag. Nej, det er her en rigtig god dag for de unge, for de får faktisk en gave. De kan nemlig reelt vælge en erhvervsuddannelse, hvis det er det, de gerne vil og har forudsætninger for.

Det her lovforslag medfører også, at elever permanent kan gennemføre uddannelsernes trin II på erhvervsuddannelserne, også med en eventuel skolepraktik. Vi kan også fortsat hjælpe elever, der uforstyldt har mistet en uddannelsesaftale, videre i en uddannelse, fordi vi gør de midlertidige ordninger permanente til gavn for eleverne.

Det er blevet efterlyst, hvordan man i højere grad kan tænke udlandspraktik ind. Der er allerede i dag gode muligheder for det, bl.a. via nogle af de uddannelsesprogrammer, der er under EU. Det er også et spørgsmål, jeg selv er optaget af, og jeg synes, vi skal kigge videre på, hvordan man i øvrigt kan gøre det mere synligt og tydeligt, at der altså også er en vej for unge på erhvervsuddannelser til at tage en del af uddannelsen i udlandet. Så det synes jeg er noget, vi kunne kigge på helt uafhængigt af det her forslag, for der er masser af perspektiv i det.

Igen vil jeg sige tak for den brede tilslutning til et rigtig vigtigt lovforslag for de unge.

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 14:38

nogle unge vælger skolepraktikken fra. Men det kunne jo være rart at få det bekræftet eller afkræftet ud fra et datagrundlag.

Kl. 14:41

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak til ministeren. Jeg bad om en kommentar til to ting i min ordførertale, som ministeren ikke var inde på, så nu beder jeg om det igen. Jeg kunne godt tænke mig ministerens kommentar til, om ministeren mener, at skolepraktikydelsen i dag er tilstrækkelig. Det er den ene ting. Den anden ting er, at jeg godt kunne tænke mig ministerens kommentar til, om man i regeringen kunne være med på at lave en undersøgelse af, om skolepraktikydelsen er en årsag til, at nogle elever fravælger at være i skolepraktik.

Kl. 14:38

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:41

Kl. 14:39

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Det er jo noget, vi også har drøftet undervejs i aftalekredsen, hvor Enhedslisten også var med. Det, jeg vil foreslå i første omgang, er, at det måske kunne være en god idé, at Enhedslisten gik ind i det i udvalgsarbejdet. For der ligger forskellige undersøgelser, og så kan vi lige samle op på, hvad det er, der ligger, og hvad det tyder på, og så kan man tage diskussionen derfra.

Kl. 14:42

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:39

Formanden:

Der er også en kort bemærkning fra fru Merete Riisager.

Kl. 14:42

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Det er jo rigtigt, at skolepraktikydelsen er noget lavere end den lærlingeløn, man får som ung ude i en virksomhed. Vi har i regeringen ikke nogen aktuelle planer om at ændre skolepraktikydelsen. Det har jo også den fordel, det skal man jo ikke tage fejl af, at når der er den forskel i ydelsen – jeg vil lige skynde mig at sige, at skolepraktikydelsen jo er lidt højere end SU – betyder det jo også, at de unge hele tiden har den motivation til at søge og finde en praktikplads ude i virksomhederne; det er Enhedslisten jo også optaget af, altså at der gerne måtte være endnu flere praktikpladser i virksomhederne. Omvendt anerkender jeg også, uden at vi har håndfaste undersøgelser, at der sagtens kan være noget om, at nogle af de unge, som måske har fået en uddannelsesaftale i en virksomhed, der bliver afbrudt – nu får de så nogle bedre muligheder for at fortsætte i skolepraktik – på grund af den lavere ydelse mister modet og tænker, at de ikke kan få det her til at hænge sammen, fordi de nu har regnet med, at de havde en økonomi, der svarede til en lærlingeløn, og så ender med helt at droppe at få en uddannelse, for jeg tror, det er det, der er problemet for nogle af dem. Der må man så omvendt sige, at det altså er bedre alligevel at gå lidt ned i løn og få skolepraktikydelsen og så få en erhvervsuddannelse og kunne få et arbejde bagefter.

Kl. 14:40

Formanden:

Fru Rosa Lund.

Kl. 14:40

Rosa Lund (EL):

Jeg synes faktisk, at der kom noget meget interessant frem her, men det tror jeg vi skal gemme til en anden debat, nemlig at skolepraktikydelsen er elevernes incitament til at finde en praktikplads. Vi er Enhedslisten meget optaget af, hvordan vi kan gøre arbejdsgiverne mere opsatte på at skaffe praktikpladser.

Men jeg har fuld forståelse for, at regeringen ikke lige nu påtænker at hæve skolepraktikydelsen, så derfor vil jeg bare gerne spørge: Kunne man forestille sig, at vi i hvert fald kunne igangsætte en undersøgelse af, om skolepraktikydelsen er årsag til frafald, så vi netop får noget data og kan diskutere skolepraktikydelsen ud fra det? For skolepraktikydelsen er lidt højere end SU'en, bestemt ja, men når man er på SU, får man forsørgertillæg, hvis man har børn, man får transportrabatter, og man har mulighed for at tage lån. Altså, der er jo nogle forskelle mellem skolepraktikydelsen og SU'en, og jeg har en forestilling om, at skolepraktikydelsen i høj grad er årsag til, at

Merete Riisager (LA):

Tak. Nu er det jo fredag eftermiddag, og jeg vil glæde mig over, at ministeren siger, at hun er for virksomhederne. For ved at være for virksomhederne, er man jo netop også for de unge, så det vil jeg til-lade mig at glæde mig over. Men det lyder også lidt, som om ministeren regner med, at konjunkturterne ændrer sig af sig selv. Er ministeren ikke enig i, at regeringen har et stort ansvar for at forbedre Danmarks konkurrenceevne, sådan at vi kan forbedre de unges muligheder for at få job, og at det derfor også er ærgerligt, at der i den her aftale lægges en yderligere byrde på virksomhederne?

Kl. 14:42

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:42

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil bare for god ordens skyld sige, at det, som spørgeren nu rejser, var det, som vi drøftede under det forrige lovforslag, nemlig økonomien i ordningen. Og der vil jeg bare kort igen henvise til, at det samlede bidrag, som arbejdsgiverne skal betale, er på et uændret niveau i 2013 og 2014 med mulighed for, at det falder i 2015.

Så er det rigtigt, at der vil være nogle arbejdsgivere – og de fleste af dem vil i øvrigt være offentlige arbejdsgivere – som får en lille merudgift, men det hører altså til det forrige lovforslag, som vi har afsluttet debatten om.

Kl. 14:43

Formanden:

Fru Merete Riisager.

Kl. 14:43

Merete Riisager (LA):

O.k., nu forholder jeg mig til regeringens egne tal. Men lad mig så i stedet for spørge: Nu har ministeren haft arbejdsmarkedets parter inde på bænken her for at få lavet den her aftale, og ville det så ikke være en god idé at sætte dem ind på bænken igen og motivere dem til at snakke om, hvordan man kan få lavet nogle rammevilkår omkring praktikdelen, sådan at både virksomheder og elever oplever det som værdifuldt? For kan man ændre det, kan man jo også få flere virksomheder til at tage elever ind. Og ministeren nævner jo selv, at der er den her lønforskel mellem elever, som er ude i virksomheder, og elever, som er inde på skolebænken. Det kunne jo godt være, at nogle elever var interesseret i måske lige at få 100 kr. mindre og så

komme ud i en virksomhed – det kunne jo være, der var nogle, der syntes, at det var interessant.

Kl. 14:44

Formanden:

Ministeren.

Kl. 14:44

Børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini):

Det er i hvert fald en meget god anledning til at diskutere, hvad det er, der kommer til at ske i næste runde i det, der hedder fase 2. For nogle af de emner, der er på dagsordenen der, er bl.a. adgangen til erhvervsuddannelserne, uddannelsernes indhold, struktur og kvalitet samt målretning af uddannelse og praktik mod de unge, samtidig med at der også skal være gode muligheder for at opkvalificere voksne uden erhvervsuddannelse. Så der er en række diskussioner, som jeg glæder mig til at få input fra arbejdsmarkedets parter i, sådan at vi får så god en erhvervsuddannelse som muligt.

Kl. 14:44

Formanden:

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så jeg siger tak til børne- og undervisningsministeren.

Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 14:45

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er så ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 27. november 2012, kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside, og jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også fremgår af Folketingets hjemmeside. God weekend.

Mødet er hævet. (Kl. 14:45).
